

INFORMATIVNI

Štečnik

MESEČNO GLASILO RAVENSKIH ŽELEZARJEV

Leto XI

Ravne na Koroškem, januar 1974

Št. 1

Izdaja odbor za splošne zadeve Železarne Ravne

Ureja uredniški odbor

Jože Delalut, Alojz Janežič,
Marjan Kolar, Frančiška
Korošec, Jože Sater

Odgovorni urednik:

Marjan Kolar

Telefon 36 031, int. 304

Tiska: CP Mariborski tisk
Maribor

Glavni direktor Franc Fale

V NOVO LETO

Ko si želimo, da bi bilo srečno novo leto 1974, moramo na kratko ugotoviti, kako smo zaključili minulega. Ob tem pa si moramo postaviti cilje, ki jih želimo doseči v novem letu in določiti potrebne ukrepe, zato da bi postavljene cilje dosegli.

Tako kot se ljubitelj gora na svoji poti ozre na prehojeno pot, odkoder je prišel, ugotovi, kje je in pogleda naprej, kam hoče, podobno se moramo obnašati tudi mi vsi, sodelavci železarne Ravne, če hočemo, da bomo v novem letu dosegli kljub težavam, ki nas čakajo, zadovoljive poslovne uspehe.

V poslovanju našega gospodarstva je vedno bolj prisotna kruta stvarnost. Po načelu, kdo bo boljši in hitrejši ter cenejši, se borimo za svoj prostor na domačem in tujem trgu. Za romantiko v gospodarstvu ni prostora. Vedno višje cene reprodukcijskega materiala in pomanjkanje električne energije so nam delali velike težave v minulem letu.

Cene vseh surovin in polfabrikatov naravnost divjajo. Oktobrska vojna 1973 na Bližnjem vzhodu pa je ta proces še poslabšala.

Poprečna cena starega železa v letu 1972 je bila 0,97 din/kg, medtem ko se je v minulem letu 1973 že povzpela na 1,23 din/kg, za leto 1974 pa planiramo kar 1,62 din/kg starega železa. Če upoštevamo dejstvo, da moramo imeti letno skupaj kar 130.000 t starega železa, bomo morali zanj plačati 210 milij. din, medtem ko smo predlanskim za enako količino plačali okrog 130 milij. din. Pa ne samo to, tudi zelo težko ga je dobiti.

V zadnjem času pa zaradi bližnjevzhodne krize skokovito narašča cena nafte in se je njena cena v nekaj mesecih dvignila za več kot dvakrat. Ker je nafta izredno pomemben energetski vir za vse svetovno gospodarstvo, bodo njene podražitve povzročile hude pretrese in težke gospodarske posledice.

Medtem ko smo se v železarni Ravne v predlanskem letu 1972 poleg rednega poslovanja na veliko ukvarjali s problemom nelikvidnosti, nam je minulo leto 1973 največ preglavic povzročilo pomanjkanje električne energije.

Plan proizvodnje jekla 195.000 t ni izpolnjen. Dosegli smo ga le v količini 186.000 t oz. 9.000 t manj, kot smo planirali.

Železarna Ravne dnevno porabi okrog 610.000 kWh električne energije. Ker nam

Srečno 1974

je elektro gospodarstvo dobavilo 4 milij. kWh električne energije manj, kot bi moralo, zato smo imeli za okrog 8 milij. din manjši družbeni proizvod. Še in še bi lahko naštevali težave preteklega leta. Zaradi njih bo poslovni rezultat nekoliko slabši, kot je bil za leto 1972.

Pa si nekoliko podrobneje oglejmo poslovne rezultate leta 1973, čeprav bodo dokončno in točno razvidni šele po zaključnem računu.

Proizvodnja jekla

Kot je bilo že omenjeno, smo za leto 1973 načrtovali 195.000 t jekla. Spričo pomanjkanja električne energije pa ga bomo proizvedli le 186.000 t, to je okrog 5 % manj, kot smo planirali. Prepričan sem, da bi se približali številki 200.000 t jekla, če bi skozi vse leto bila zagotovljena redna oskrba z električno energijo.

Skupna proizvodnja

Skupno proizvodnjo smo predvidevali v količini 450.800 t, medtem ko je bila izvršena le v količini 442.300 t. Torej nižja, kot smo jo planirali, zaradi pomanjkanja električne energije, vendar 6 % višja kot v letu 1972.

Blagovna proizvodnja

Blagovna proizvodnja v letu 1973 je bila določena v višini 134.900 t, izvršena pa v količini 131.000 t. Če primerjamo blagovno proizvodnjo leta 1973 z letom 1972, potem ugotovimo, da je bila v letu 1973 večja za ca 10 %.

Izvoz

Izvoz smo načrtovali v višini 6 milij. \$, medtem ko je bil dosežen prek 8,3 milij. \$. Izvoz se je v letu 1973 znatno povečal, proti letu 1972 pa predstavlja kar 65 % povečanje. V glavnem smo izvažali na konvertibilno območje, predvsem v Zahodno Nemčijo, manj pa na klirinško območje — v Romunijo in Bolgarijo.

Realizacija

Za leto 1973 smo načrtovali, da bomo prodali za 805 milij. din naših izdelkov. Spričo dobro znanih vedno višjih cen reprodukcijskega materiala so se med letom dvignile tudi cene naših izdelkov, tako da smo realizacijo dosegli v višini okrog 865 milij. din.

Število zaposlenih

Ob koncu leta 1973 nas je bilo v železarni Ravne 3.992. Že večkrat je bilo ugotovljeno, da smo zadnja leta bolj hitro zaposlovali novo delovno silo. To je bilo delno razumljivo zaradi novih delovnih mest in razširitve železarne Ravne. Spričo dejstva, da je delovna sila vsako leto pomembnejši delež v stroških proizvodnje in da imamo na drugi strani velike težave zaradi pomanjkanja stanovanj, bomo morali v bodoče bolj počasi in previdno zaposlovati novo delovno silo.

Poprečni osebni dohodki na zaposlenega

Poprečni osebni dohodki v letu 1973 so bili predvideni 2.250 din na zaposlenega, doseženi pa v znesku 2.415 din/ zaposlenega. To pomeni, da so se osebni dohodki v

poprečju v primerjavi z letom 1972 povišali za 17,6 %. Kot v letu 1972, tako smo si tudi v letu 1973 prizadevali, da smo poskušati pokriti višje življenjske stroške z višjimi osebnimi dohodki.

Produktivnost

Produktivnost, merjena s količino blagovne proizvodnje na zaposlenega, se je v primerjavi z letom 1972 v letu 1973 povečala za 6,5 %. Produktivnost proti realizaciji je bila v letu 1973 višja za 19,6 % kakor v letu 1972. Vendar pa so k tako visoki produktivnosti na realizacijo pripomogle med letom povišane cene.

Bruto akumulacija

Čeprav še nimamo točnih podatkov, ki jih lahko da le zaključni račun, predvidevamo, da bo bruto akumulacija, to je ostanek dohodka in amortizacije, znašala 150 milij. din.

Kupci in dobavitelji

Stanje likvidnosti se je v letošnjem letu v železarni Ravne znatno izboljšalo, kljub temu pa nam kupci dolgujejo prek 179 milij. din, medtem ko je železarna Ravne dolžna svojim dobaviteljem 45 milij. din.

In kako načrtujemo za leto 1974?

V tem mesecu bodo razprave o planu proizvodnje za leto 1974. Samoupravnim organom bo predloženo, da bi v letu 1974 plan proizvodnje jekla znova bil postavljen na 195.000 t, skupne proizvodnje na 468.444 t, blagovne proizvodnje pa na 134.130 t. Za leto 1974 načrtujemo le 2,5 % višjo blagovno proizvodnjo, ker bomo več predelali jekla in zmanjšali prodajo gredic. Izvoz naj bi znašal okrog 10 milij. \$, medtem ko naj bi realizacija bila v letu 1974 dosežena v višini 1.020 milij. din.

Število zaposlenih se bo le malo povečalo. V preteklem letu je v železarni Ravne bila izredno razgibana investicijska dejavnost. Okrog 110 milij. din je bilo porabljenih za razne investicijske naložbe. Največja investicijska naložba je bila nov, moderen obrat za industrijske nože. Poleg tega so se opravljala druga večja investicijska dela, kot npr. vplinjevalna postaja za butan-propan, računski center itd.

V obdelavi pa so naslednji projekti, ki naj bi se uresničili v letu 1974 in naslednjih letih: hladna predelava jekla z lužilnico, kemijski laboratorij, ureditev promet in skladišč, modernizacija adjustaže valjarne, ogrevne in žarilne peči v kovačnici ter rekonstrukcija vzmetarne. Poleg tega se bodo pripravljali programi in projekti še za druge investicijske posege, ki bodo nakazovali utemeljenost in smotrnost investicijskih naložb.

Na področju družbenega standarda je bilo na Javorniku zgrajenih in vseljenih 82 stanovanj, 30 pa bo vseljenih do konca februarja 1974. Iz družbenih stanovanj v zasebne se je preselilo 18 stanovalcev in tako omogočilo, da je 18 družin dobilo stanovanja.

Za izgradnjo stanovanj v družbenem sektorju je bilo porabljenih 12 milij. din, poleg tega pa se je zasebnim graditeljem dalo še 3 milij. din kredita, tako da smo skupaj za stanovanjsko izgradnjo namenili 15 milij. din.

Železarna Ravne dela na uresničevanju dolgoletne zamisli, da bi Ravne centralno ogrevali in prvi koraki so bili v preteklem letu že storjeni. Z gradnjo toplovodnega omrežja pa bomo morali v letu 1974, kolikor bomo pač imeli za to na razpolago denar, nadaljevati.

Pospešiti želimo tudi stanovanjsko izgradnjo, tako da bi najmanj 100 stanovanj zgradili na leto, sočasno pa še naprej podpirati zasebno gradnjo in tako vključiti v stanovanjsko izgradnjo tudi zasebna sredstva.

Pri določanju politike, kaj bomo namenili za razširjeno reprodukcijo in stanovanjsko izgradnjo, moramo upoštevati obe okolnosti, ki govorita v prid harmonične in usklajene izgradnje. Z drugo besedo, ne moremo pretiravati s stanovanjsko izgradnjo in zaostajati z razširjeno reprodukcijo v podjetju, ker bi s tem povzročili sami sebi težave in si žagali vejo ustvarjalne sposobnosti. Na drugi strani pa moramo razumeti potrebo po gradnji stanovanj, kajti le tako bomo lahko obdržali mlade delavce, ki si ustvarjajo družine, in vključevali v našo delovno skupnost nove delavce.

Dne 15. 12. 1973 je bil podpisan samoupravni sporazum, na osnovi katerega se je k železarni Ravne priključila tovarna rezalna orodja na Prevaljah kot naša tretja TOZD. Naša delovna skupnost se je povečala za 305 delavcev, tako da nas je sedaj skupaj 4.297.

Prepričan sem, da bomo s tovariši — sodelavci tretje TOZD TRO Prevalje, združeni na novih temeljih šli k novim skupnim uspehom v letu 1974.

V letu 1973 so se k slovenskim železarnam priključile še kovinsko predelovalne delovne organizacije: Plamen Kropa, Veriga Lesce, Tovil Ljubljana in Žična iz Celja.

V okviru slovenske industrije proizvodnje in predelave jekla se naša družina nenehno širi in veča. Slovenske železarne in k njim priključena predelovalna industrija predstavljajo v okviru SR Slovenije eno izmed najmočnejših gospodarskih grupacij.

Medtem ko smo v letu 1972 v železarni Ravne delali veliko na organizacijskem utrjevanju, pa smo v letu 1973 naredili znatne premike na področju samoupravljanja. Tri TOZD in organizacija skupnih služb (OSS) so postale glavni nosilec samoupravljanja, ki pa se je hkrati tudi široko razmahnilo na vse strani in dobilo novo, kvalitetnejšo vsebino. V zboru delegatov podjetja so zastopane vse tri TOZD in OSS, hkrati pa ima naša delovna skupnost tudi svojo delegacijo v slovenskih železarnah.

Ker si ob začetku leta določimo cilje in potrebne ukrepe za dosego teh ciljev, potem moramo predvsem poudariti, da bomo morali upoštevati tele naše glavne naloge:

- v prvi vrsti večjo disciplino in red,
- poostreno vsestransko štednjo,
- boljše izkoriščanje proizvodnih naprav in delovnega časa,
- povečanje izplena in zmanjšanje izmečka,
- zniževanje vseh vrst stroškov,
- povečanje produktivnosti,
- izboljšanje kvalitete,
- izboljšanje dobavnih rokov,
- uspešnejše vodenje tehnološkega procesa,

— vzpodbudno in pravično delitev osebnih dohodkov.

Kot v začetku vsakega leta, tako bo tudi letos treba vse te naloge točno opredeliti in kvantificirati ter samoupravnim organom predlagati, da se sprejmejo v obliki ustreznih dokumentov.

Zaradi akutnega pomanjkanja električne energije in predvidene krize z nafto, moramo biti pripravljeni na težje pogoje poslovanja in na pogoje težje prodaje naših

proizvodov. Pripravljeni pa bomo, če bomo svoje obveznosti dosledno izpolnjevali in tekoče ugotavljali učinkovitost zastavljenih nalog. Skratka, delati bomo morali tudi v težjih pogojih dobro.

Čeprav ne bo lahko, pa vendar ni razlogov za malodušnost in pesimizem. Pogumno moramo naprej k novim uspehom za napredek železarne Ravne in kraja. To je naš glavni cilj — cilj na poti v novo leto 1974.

tarja obč. komiteja tov. Iva Žagarja, ki je na obč. konferenci dne 22. XII. 1973 bil tudi izvoljen. Prav tako je bil potrjen in izvoljen sekretar medobčinskega sveta ZKS za Koroško tov. Ivo Bošnik.

Ob koncu so na vseh konferencah najbolj prizadevnim komunistom izročili knjige in se jim zahvalili za trud.

ZA BOLNIŠNICO SLOVENJ GRADEC

Splošna bolnišnica v Slovenj Gradcu je prek društev upokojencev v naši občini dala v prodajo bloke barvnih razglednic-reprodukcij del domačih slikarjev in kiparjev. Cena blokov z različnim obsegom je od 50,00 do 1.000,00 dinarjev, denar pa je namenjen za opremo bolnišnice.

Vsekakor lep, estetski poziv k humani akciji.

BOLNIKI

Socialna služba obvešča vse bolnike, da bo zaradi prehoda obdelave oziroma izdelave obračuna nadomestil osebnega dohodka na računalnik nadomestilo osebnega dohodka pri plači december (pri izplačilu 15. januarja) izplačano do konca leta 1973 in ne po dosedanji praksi od 27. novembra do 26. decembra. Torej več kot za en mesec, in sicer od 27. novembra do 31. decembra 1973.

Od 1. I. 1974 dalje se bodo izplačala nadomestila za čas bolezni za enako obdobje kot osebni dohodek, to je od 1. do zadnjega v mesecu.

F. K.

VABILO

Upravni odbor planinskega društva Ravne vljudno vabi svoje člane in simpatizerje društva na redno letno konferenco, ki bo v soboto, 17. januarja ob 17. uri v kavarni Doma železarjev.

Bolezen

Bolezen je siromakova usoda in bogatinska kazen.

Ivo Andrić

Edo Pogorevc

Organizacije ZK železarne Ravne so imele volilne konference

Osnovna organizacija ZK — TOZD I metalurške proizvodnje je imela konferenco 27. XI. 1973, organizacija ZK TOZD II mehanske obdelave dne 11. XII. 1973, organizacija ZK-OSS skupnih služb dne 26. XI. 1973, osnovna organizacija ZK TRO Prevalje pa se je sestala dne 27. XI. 1973.

Na vseh konferencah je bila udeležba izredno zadovoljiva. Sekretarji posameznih osnovnih organizacij Zveze komunistov so podali izčrpna poročila o delu v pretekli mandatni dobi. Bilo bi preobširno, da bi vsako poročilo kakor tudi diskusije podrobno priobčili zato objavljamo samo najzanimivejše.

Komunisti so si najbolj prizadevali za uresničevanje pisma predsednika Tita in IB. V ospredju so bila tudi ustavna dopolnila, ki terjajo ustanavljanje TOZD, v katerih naj zaposleni odločajo o rezultatih svojega dela. Mnogi so tudi spregovorili o odnosih v TOZD med podrejenimi in nadrejenimi. Nekateri so smatrali, da posamezni vodje uporabljajo preveč avtokratski — oblastniški princip vodenja, zato so se zavzemali za bolj demokratične metode, ker te zagotavljajo boljše odnose pri delu. Tudi o socialnem razlikovanju so spregovorili, zavzemali so se za pravičnejšo delitev OD po delu. Precejšnjo pozornost so posvetili bodoči politiki izgradnje delavskih stanovanj. Kadrovska problematika se v železarni ni najbolj zadovoljivo reševala, zato je bila postavljena kadrovska komisija pri svetu ZK, ki je že pričela z delom. Delovala bo na vseh področjih kadrovanja tako v Zvezi komunistov, za organe samoupravljanja kot tudi pri kadrovanju za vodilna delovna mesta.

Organizacija ZK TOZD II je na svoji konferenci sprejela v članstvo 5 novih članov. Pravzaprav je obnavljanje ZK bilo prisotno v vseh osnovnih organizacijah, nekatere so pri sprejemanju bile bolj aktivne, nekatere pa temu vprašanju niso posvetile dovolj pozornosti.

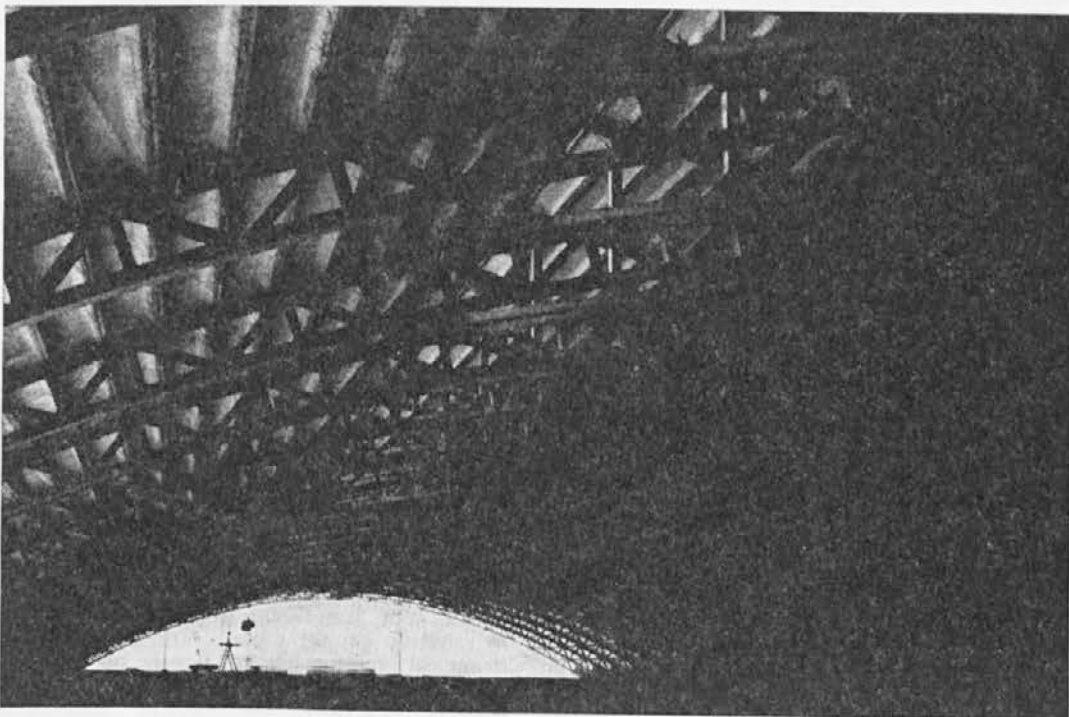
V tem kratkem poročilu ni možno vsega napisati, pa tudi na konferencah ni bilo še vse dorečeno, zato so bile izvoljene tri članske komisije, ki bodo pripravile sklepe in program dela za prihodnje obdobje.

Prav gotovo bo ena izmed osrednjih nalog vsebinsko uveljavljanje določil samoupravnih sporazumov in statutih TOZD, nadaljnja demokratizacija odnosov znotraj TOZD, borba za resnično samoupravno obnašanje, da bodo zaposleni lahko odlo-

čali o rezultatih svojega dela, o svojih in skupnih interesih v združenem delu. Tudi v zvezi s pismom predsednika Tita bo treba še marsikaj storiti, pripraviti se na 7. kongres ZKS in 10. kongres ZKJ, da bomo dostojno pripravljeno, kajti na kongresih bo tekla beseda o dosedanem delu kakor tudi o nadaljnjem delu in razvoju naše družbe, posebej pa še o delu Zveze komunistov. Največ pozornosti bo treba posvetiti stabilizaciji našega gospodarstva, kateremu lahko zaposleni v ŽR dajo tudi svoj prispevek. Enako pozorno se bo obravnaval družbeni in osebni standard zaposlenih. O vsem tem bomo še poročali, ko bodo sklepi izdelani in program dela osvojen.

Na konferencah so izvolili tudi nove sekretariate in sekretarje organizacij ZK. Za sekretarja OOZK TOZD metalurške proizvodnje tov. inž. Sead Karadja, za sekretarja OOZK TOZD mehanske obdelave so ponovno izvolili tov. Franca Šišernika, za sekretarja OOTK skupnih služb tov. Ivana Vušnika in v TRO Prevalje tov. Franca Godca.

Za sekretarja sveta ZK železarne Ravne so se soglasno pridružili predlogu kadrovske komisije in izvolili tov. inž. Rada Jelerčiča. Potrdili so tudi predlog za sekre-

Izhod

Foto: Franci Kamnik II

Varstvo življenjske ravni

Politična moč in vloga sindikata kot najmasovnejše gonilne sile se kaže in dokazuje skozi nenehno dispanzijo in utrjevanje samoupravnega socializma in podružabljanje družbenega procesa. Poleg vloge in nalog s politično vsebino pa je skrb za socialno varnost članov in njihovo počutje najodgovornejša zadolžitev sindikalnih vodstev. Prizadevanja in odgovornosti za čim uspešnejša razreševanja teh problemov pa je neenakomerna razdelitev med tri nosilce:

a) delodajalci (naziv zaradi posplošenosti) s svojimi samoupravnimi telesi in akti ter subjektivnimi silami,

b) republiška in občinska vodstva Zveze mladine, Zveze sindikatov, Socialistične zveze in Zveze komunistov,

c) vladna in upravna telesa s svojimi zakonodajnimi telesi od občinskih skupščin do republiške skupščine (kar pač je v pristojnosti posameznih teles).

Ker je najbolje najprej pomesti pred svojim pragom, naj najprej naštejemo prizadevanja v delovni skupnosti, ki naj bi omogočila članom kolektiva čim ugodnejše počutje doma in na delovnem mestu. Seveda je za izpolnitev tega pogoja več činiteljev, med katerimi pa je **osebni dohodek** med najpomembnejšimi.

Priznati moramo, da smo med redkimi organizacijami združenega dela, ki ima s političnega aspekta gledano sprejemljiv razpon med najvišjimi in najnižjimi OD, ki se je v letošnjem letu ustavil pri razmerju 1 : 5,2, pri čemer poudarjamo, da je bil v novembru obračunan minimalni OD v višini 1.338,40 din. Vključevanje »druginjskega« dodatka pa v absolutnem znesku (100 din) daje vsebinsko spremembo zmanjševanja socialnih razlik in potrjuje pravilo enakih žolodcev, verjetno pa bo potrebno sto dinarjem primakniti še kakega desetaka. Priprava predloga samoupravnega sporazuma o pravih delitvi OD, ki je, mimogrede povedano, v zamudi za 5 do 6 mesecev, pa mora dokazovati vsebinske spremembe pri delitvi OD. Ne moremo in ne smemo pa pričakovati, da bomo s samoupravnim sporazumom že tudi povečali OD, mimo zakonitih ekonomskih kazalcev, pri čemer pa mora predvsem produktivnost urejevati pravičen porast OD. To dokazovanje pa je precej boleče, ker vemo, da v negospodarstvu ni vedno tako in vsakdo stremi za tem, da bi se prebil do zgornje meje, ki jo določajo samoupravni sporazumi.

Socialni problemi družin pri nas zaposlenih delavcev so namša skupna skrb. DPS nam je pri razdelitvi ostanka dohodka za leto 1972 dodelil 100.000 din namenskih sredstev za oblaževanje najkritičnejših primerov. Socialne pomoči analizira in na podlagi prošenj in priporočil dodeljuje za to organizirana komisija. Socialne pomoči se gibljejo med 300 in 1.000 din, kar je odvisno od materialnega položaja prosilca. Seveda ne moremo trditi, da na ta način odpravljamo socialno neenakost, pač pa jo sigurno omejujemo. Za nadomestilo stroškov zdraviliškega zdravljenja, ki običajno traja tri tedne, dajemo po 1.000 din za primer. Obiski naših sodelavcev v bolnišnici Slovenj Gradec za novo leto, prvi maj in 29. november so povezani s prispevki posameznikom od 150 do 550 din. Vsak sodelavec, ki je iz kakršnihkoli razlogov upokojen, dobi iz sredstev OOS 300 din in iz sredstev sveta 300 din. Prizadevanja sindikata, da se sodelavci oskrbe s ceneno ozimnico in drugimi, za življenje potrebnimi artikli, so več ali manj prisotna med vsakim mandatom, lahko pa rečemo, da že dolgo ne v takem obsegu kot letos.

Življenjski stroški v ravenski občini so med najvišjimi, če že ne najvišji v Sloveniji in znašajo za december 1973 za samca 882,70 in za štiričlansko družino 2.235,00 din. Pri tem pa so upoštevani normativi za 3.000 kcal dnevno, brez naročnin za radio, televizijo in časopise. Upoštevati pa je treba, da so to, kar je zajeto v stroških, dejansko minimalne potrebe, ki si jih marsikdo pokriva s sredstvi BVP.

Nepravični bi bili, če pri vsem tem ne bi omenili še blagajne vzajemne pomoči, kjer

sicer sodelavci razpolagajo tako rekoč s svojimi sredstvi oziroma se ob minimalnih manipulativnih stroških zadolžujejo ob nastopu večjih denarnih izdatkov. To je sicer izposojevalnica, pa tudi neke vrste hranilnica, ki pa v danem trenutku predstavlja izhod v sili. S članarino svojih 1.000 članov daje mesečno med 30.000 in 50.000 din posojil, kar ni tako malo.

V pripravi so tudi kvantitativne spremembe v stalnem dodatku za letni dopust, ki naj bi že v letu 1974 za vseh sedem podpisnikov samoupravnega sporazuma o združevanju v združeno podjetje Slovenske železarn bil takle: otroci do 10 let starosti do sedaj 100, po predlogu 150, otroci nad 10 let in nezaposleni zakonci do sedaj 150, po predlogu 200, zaposleni v ZP SZ do sedaj 300, po predlogu 400.

Ker smo že do sedaj bili med redkimi organizacijami združenega dela, ki je imela v regresiranju letnega oddiha upoštevan tudi socialni vidik, je predlog za povišanje možnosti nove obogatitve.

Od republiških političnih vodstev pričakujemo večjo podporo in pospešeno posredovanje pri reševanju nakazanih zahtev, katerih uresničitev je pogoj za večjo socialno varnost mnogih. Predvsem je potrebno posredovanje pri spremembah določenih zakonskih določil in predpisov, ki v svojih okvirih zahtevajo vsebinsko spremembo:

Novi odnosi v slovenskih železarnah

Samoupravni sporazum o združevanju organizacij Združenega dela v Slovenske železarne Ljubljana, podpisan 27. 11. 1973 v Ljubljani, je vnesel v razmerja med organizacijami Združenega dela v sestavi Slovenskih železarn vrsto novosti. Razširjeni sestav Slovenskih železarn s predelovalci žice in Metalurškim inštitutom je le ena od novosti; uresničenje ustavnih načel in izgraditev novih odnosov tudi ni še vse, kar je bilo vgrajeno v novo ureditev. V tem sestavku bomo zato podali pregled dosedanjih rešitev po ustanovni pogodbi in statutu v luči prakse, ter tako dosedanja ureditev primerjali s pravkar sprejetimi novimi rešitvami. Kaj prinaša torej novega samoupravni sporazum o združevanju?

Ze zakon o konstituiranju je letos vzpostavil nove odnose v sestavljenih organizacijah združenega dela, ki temelje na dogovoru članov in ne več na prisilnih določbah zakona. Temeljnim organizacijam združenega dela v sestavi delovnih organizacij, ki se združujejo, so priznane vse originalne pravice po ustavi, večja samostojnost, predvsem pa pravna osebnost. Delavci sami in ne zakon odločajo o vsebini odnosov na ravni sestavljene organizacije združenega dela, kamor se v našem primeru vključujejo delovne organizacije zaradi povečanja lastnega dohodka, napredka in razvoja lastnega in skupnega dela kot tudi zaradi povečanja produktivnosti skupnega družbenega dela.

Izhodišče sporazuma je, da so vsi podpisniki suvereni enakopravni udeleženci, ki se združujejo zaradi uresničevanja skupnih ciljev, ki jih bodo v združenem delu lažje, učinkovitejše ali bolj ekonomično ustvarili. Dolej je torej temeljne odnose urejal zakon in le deloma notranja ureditev v organizacijah združenega dela, odslej jih ureja medsebojni dogovor enakopravnih partnerjev.

Poleg železarn so se združili v Slovenske železarne na novo predelovalci žice ter Metalurški inštitut. Samoupravni sporazum pa omogoča, da se v Slovenske železarne lahko združi vsaka druga delovna organizacija, ki izkaže svoj interes, da z združevanjem dela in sredstev skupaj s podpisniki zagotovi sebi in celoti večji poslovni uspeh ob soglasju podpisnikov. Izhodišče sporazuma je tudi v njegovi odprtosti. Vse določbe sporazuma omogočajo nove združitve brez spremembe sporazuma; dosedanja ureditev ni dovoljevala

— spremeniti je treba republiški zakon o osnovah za izračun nadomestil za boleznine, predlagati je treba osnovo: popreček zadnjih 6 mesecev in stopnjo 90 %, če to zahtevo utemeljimo s podatkom, da je bil poprečni OD za enajst mesecev leta 1973 v železarni Ravne 2.364,40 din, in da je znašala poprečna boleznina, ki sloni na podlagi poprečka iz leta 1972 in stopnjo 80 % le 1.514,80, kar je le 64,1 % letošnjega zaslužka;

— spremeniti je treba cenzus za odmero otroškega dodatka in narediti tudi vmesno prerazporeditev (3 do 5 cenzusov);

— otroški dodatek še daleč ni več tisto, kar bi moral biti — stimulativen socialni dodatek številnejšim družinam;

— v večini primerov je **delo** prek rednega delovnega časa **destimulativno**, ker lahko neposredno odloča o obdavčitvi OD, izgubi pravice do odmere otroškega dodatka, obenem pa se dodatki za delo prek rednega delovnega časa niti ne vštejejo v osnovo za odmero pokojnine. Ti predpisi neposredno ogrožajo oziroma onemogočajo dvig splošne ljudske ravni; — osnovno šolstvo še daleč ni več brezplačno, kot ga zagotavlja ustava. Spremembe učbenikov (dostikrat le ilustracijske z malenkostnimi spremembami in dopolnitvami tekstov) so tako pogostne, da nemalokrat zastarijo že po treh letih. Družina s tremi šoloobveznimi otroki mora v času, ko se oskrbuje z ozimnico, iz svojega običajno skromnega proračuna odšteti ca. 1.500 din za šolske potrebine.

Potem naj pa še kdo reče, da čudežev ni!

Lojze Janežič

novih priključitev brez spremembe določil statuta.

V letošnjem letu so bile v vseh treh železarnah ustanovljene temeljne organizacije združenega dela, predelovalci žice in Metalurški inštitut pa so na zborih delovnih ljudi sprejeli sklepe, da ne ustanovijo več temeljnih organizacij, temveč ostanejo njihove delovne organizacije brez TOZD; kjer pa imajo delavci vse pravice in dolžnosti temeljnih organizacij. Čeprav je temeljna organizacija nosilec povezovanja, saj ima vse originalne pravice že po sami ustavi, je bilo soglasno sprejeto izhodišče, da se združujejo v Slovenske železarne delovne organizacije. Na višjo raven se namreč lahko prenašajo samo združeni interesi, za katere je raven delovne organizacije preozka osnova, ne pa posamični interesi temeljnih organizacij. Združeni interes pa se ugotavlja na ravni delovne organizacije in je torej ta nosilec združevanja, pri čemer pa delegati izvirajo iz temeljnih organizacij. Za podkrepitev tega izhodišča velja navesti, da temeljne organizacije brez delovne organizacije ne more biti, obratno pa je mogoče.

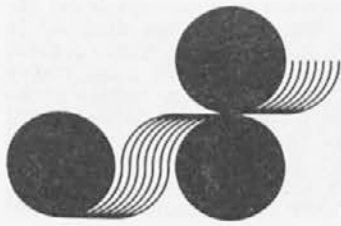
S samoupravnim sporazumom se gradi organizacija, kjer se skupno rešujejo le istovetni cilji oziroma skladni interesi. Kadar interesi ne bodo skladni, se jih ne bo tiščalo v ospredje. Večina odnosov bo tudi v prihodnje potekala med dvema ali več podpisniki neposredno.

V sporazumu so jasno postavljene obveznosti podpisnikov in s tem namen združevanja: za usklajevanje razvoja, proizvodnje in poslovanja s skupnimi razvojnimi in letnimi načrti oblikovanje enotne poslovne politike, enoten in usklajen nastop na domačem in tujem tržišču, enoten oziroma usklajen nastop pred predstavniškimi organi, združenji in bankami, združevanje sredstev za skupne dejavnosti ter organiziranje strokovnih služb za izvajanje skupnih nalog.

V dosedanjih skupnih aktih je bil namen združitve dosti bolj skromno opredeljen, predvsem pa ni bilo vedno jasno, kaj so skupne obveznosti ustanoviteljev in kaj strokovnih služb, kar se je v praksi mešalo in se je velikokrat direkcija istovetila z združenim podjetjem, čeprav je bila samo delček skupnega podjetja.

Firma je sedaj delno spremenjena zaradi novih predpisov (glede odgovornosti, ki mora biti razvidna že iz firme), pri čemer je vselej

**slovenske
železarnice
ljubljana**

Zaščitni znak

poudarek na Slovenskih železarnah, najsi bo to polna ali skrajšana firma, medtem ko je bil doslej poudarek na združenem podjetju.

Na novo je vzpostavljen zaščitni znak, ki daje vtis valjanja jekla, in se uporablja pri skupnem nastopu navzven. Podpisniki sicer obdržijo svoje zaščitne znake. Spremenjen je sedež, ki je od septembra dalje v ulici Moša Pijade 5, kjer so železarnice kupile eno nadstropje v novi poslovni stavbi. Poslovni predmet je v sporazumu opredeljen le za tiste dejavnosti, ki se skupno opravljajo na tretji ravni, in torej ni več kot doslej naštevavanja vseh poslovnih predmetov podpisnikov.

Na novo je postavljena organizacija Slovenskih železarn, ki temelji na treh organizacijskih ravneh: raven temeljne organizacije, raven delovne organizacije in raven sestavljene organizacije. V sporazumu so obdelana izhodišča za urejanje odnosov med drugim in tretjim nivojem. Raven Slovenskih železarn kot sestavljene organizacije je opredeljena: enkrat kot organizacijska celota, v kateri se skupno oblikuje politika in se zagotavlja njeno izvajanje, v dogovorjenih pristojnostih pa lahko samostojno nastopa proti tretjim osebam, ter drugič kot organizacijska raven, na kateri se prek dogovarjanja organizira formiranje skupne politike delovnih organizacij v sestavu Slovenskih železarn in izvajanje določenih funkcij. Pristojnosti so razdeljene med nivoji, pri čemer tretji nivo nima operativnih odločanj, temveč se tam snujejo predlogi za sistemske rešitve.

V ospredje stopa skupno načrtovanje razvoja, ki je podrobno opredeljeno. Posamezni podpisnik lahko predvidi s svojim letnim načrtom investicij samo tiste nove naložbe, ki so v skladu z razvojnim načrtom Slovenskih železarn ter je zanje dal soglasje skupni delavski svet. Pomembna je tudi konkretna obveznost enotnega nastopa Slovenskih železarn v Združenju jugoslovanskih železarn in drugih skupnih asociacijah.

Bistvene spremembe so vnesene tudi v poglavje o samoupravnih organih. Doslej smo imeli v združenem podjetju delavski svet, ki imel 25 članov (3-krat 8 iz železarn in 1 član direkcije), ter poslovni odbor, ki je imel 7 članov (3x2 iz železarn in generalni direktor). Poslovni odbor je bil sicer učinkovit organ, vendar so bili njegovi člani izključno direktorji in je bil v tem smislu poslovodni in ne samoupravni organ (kakor to sedaj opredeljuje osnutek nove ustave). Delavski svet je imel v štirih letih svojega mandata 14 sej (torej dobre 3 ali slabe 4 vsako leto), poslovni odbor pa 27 sej (še enkrat več). V svoji mandatni dobi je delavski svet pretežno del časa porabil za spremljanje tekočih dogajanj, le malo pa je bilo akcij, ki jih je sam sprožil oziroma kreiral politiko nadaljnega razvoja. V zadnjem obdobju je kvaliteta dela tega organa znatno porasla. Poslovni odbor je bil glede na svoj sestav in manjše število članov, kar je omogočalo večjo dinamiko, nosilec dogajanj v združenem podjetju. Institucija arbitraže ni bila nikoli uporabljena.

Samoupravni organi po sporazumu so delavski svet, upravni svet in komisije, posebej pa je predvidena tudi notranja arbitraža. Samoupravni organi so sestavljeni po delegatskem načelu, kjer enakopravno odločajo delegacije. Delegati so dolžni, da pridejo na seje samoupravnih organov z oblikovanim mnenjem svoje temeljne organizacije. Ker so vsi podpisniki enakopravni partnerji, ni preglasovanja. Vendar pa so delegacije postavljene ne zgolj po podpisnikih, temveč delno tudi po grupah sorodnih delovnih organizacij, da se s tem lahko določena parcialna vprašanja že predhodno rešijo izven skupnih samoupravnih organov. V Slovenskih železarnah je poudarek na reševanju globalne poli-

tike in ne parcialnih interesov. S tem postajajo samoupravni organi bolj učinkoviti, hkrati pa zadržijo podpisniki polno enakopravnost. Člani vsake delegacije se bodo sami sporazumeli, na kakšen način bodo znotraj delegacije sprejemali stališča do posameznih vprašanj, pri čemer pa bo moralo biti pri neodtujljivih pravicah delavcev vedno podano soglasje vsake TOZD (sredstva). Kot novost je predvidena tudi možnost, da se pri združevanju novih organizacij združenega dela v Slovenske železarnice delavski svet odloči, ali bo taka organizacija izvolila lastno delegacijo ali pa se bodo njihovi delegati vključili v eno od obstoječih delegacij. Trimo Trebnje bi se torej ob soglasju podpisnikov lahko vključil v Slovenske železarnice kot enakopraven podpisnik, pri čemer bi nastopal v delavskem svetu prek delegacije železarnice Jesenice, na katero gravitira po proizvodnem programu. Sestava samoupravnih organov je delavska, mandat traja dve leti. V delavski svet bosta iz vsake temeljne organizacije oziroma organizacije združenega dela izvoljena dva delegata, v upravni svet iz vsake delegacije dva delegata, pri čemer pa bo imel vsak podpisnik vsaj enega delegata (železarnice torej po dva, Plamen npr. enega). V sporazumu je določeno, da opravlja delavski svet poleg vseh drugih funkcij tudi samoupravno delavsko kontrolo, s tem da nadzoruje izvajanje določenih aktov, sklepov samoupravnih organov, uporabo sredstev ipd. V delavskem svetu in upravnem svetu je pri upravljanju interne banke postavljena logična omejitev, da s sredstvi interne banke ne upravljajo le podpisniki — vlagatelji, ki imajo vlagateljske deleže. En delež znaša 10 milijonov din. Vendar je možno, da ima več podpisnikov skupni vlagateljski delež in s tem skupaj pridobijo glas pri odločanju (odločanje je soglasno).

Poleg samoupravnih delujejo tudi poslovodni organi, ki jih predvideva osnutek nove ustave, in sicer: kolegijski poslovodni organi in individualni poslovodni organi. Kolegijske poslovodne organe sestavljajo odgovorni delavci — nosilci funkcij posameznih področij dela podpisnikov, za katere tako odloči upravni svet, ter so pristojni in odgovorni za pripravo predlogov notne poslovne politike in za operativno izvajanje take politike. Že doslej so se uveljavili teami po posameznih področjih dela, ki so dobili svojo potrditev v sporazumu kot poslovodni organi. Dosedanji akti jih niso poznali in so ti organi nastali iz potrebe po skupnem delu odgovornih delavcev vseh železarn. V sporazumu so podrobno opredeljene tudi pristojnosti in od-

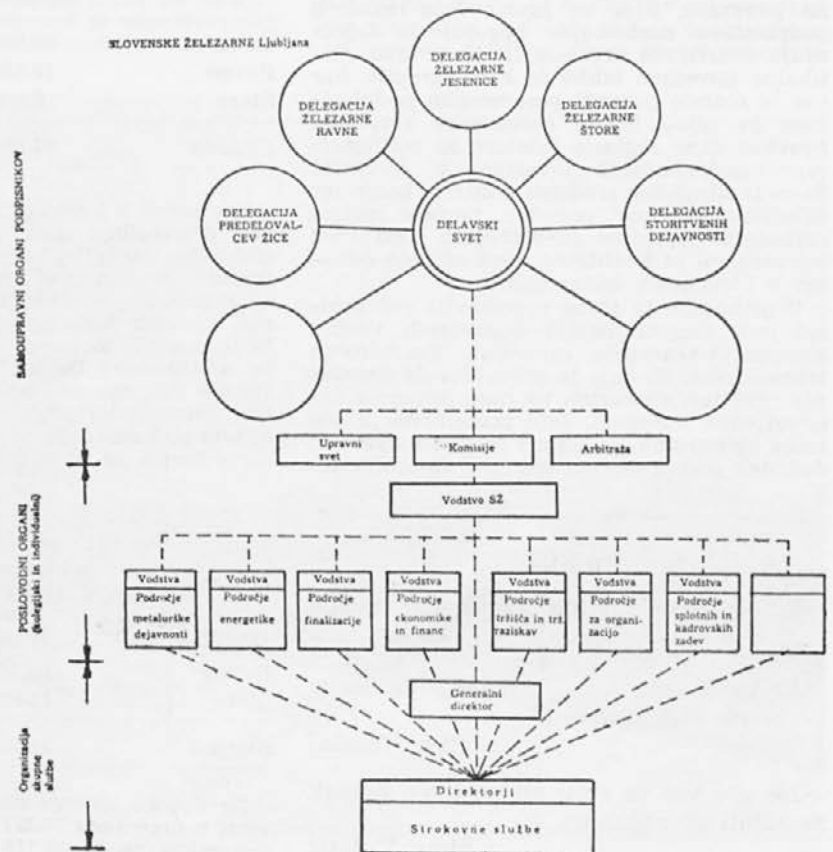
govornost generalnega direktorja ter drugih individualnih poslovodnih organov, pri čemer je zaostrena njihova odgovornost in zagotovljena letna ocena uspešnosti njihovega dela.

Na novo je urejen postopek sprejemanja odločitev skladno z novimi rešitvami ustave. Upravni svet usklajene predloge kolegijskih poslovodnih organov, ki so pravzaprav motor Slovenskih železarn, posreduje lahko neposredno v sprejem pristojnim skupnim samoupravnim organom (tretja raven) oziroma jih posreduje v javno razpravo podpisnikom. Zadeve, ki niso skupnega pomena za vse podpisnike, pa se pripravljajo v okviru kolegijskih poslovodnih organov, upravni svet posreduje predloge za sprejem neposredno pristojnim samoupravnim organom podpisnikov (druga raven). V primeru nesoglasij je predviden tudi usklajevalni postopek.

Na novo je opredeljena tudi odgovornost za predloge in sklepe med samoupravnimi in kolegijskimi oziroma individualnimi poslovodnimi organi. Proti podpisniku, ki v bistvenih zadevah krši ta sporazum oziroma obveznosti, sprejete na njegovi podlagi, se lahko sprejmejo brez njegovega soglasja ustrezne sankcije, celo izključitev.

Organizacija skupne službe je organizirana za opravljanje tistih skupnih del, ki so potrebna za uspešno izvrševanje nalog samoupravnih in poslovodnih organov (dosedanja direkcija, ki pa že doslej ni nič »dirigirala«). Poslovanje organizacije skupne službe se na podlagi programa dela financira s proračunskimi prispevki podpisnikov, ki se določajo z letnim gospodarskim načrtom, kolikor se o tem posamezni podpisniki ne dogovorijo drugače. Proračun zajema zgolj pokrivanje normalnih stroškov poslovanja, dogovorjenih osebnih dohodkov ter skladov, ki so potrebni za delovanje skupnih služb. O uporabi čistejšega dohodka, ki ga službe ustvarjajo z opravljanjem storitev, in o morebitni pozitivni razliki med proračunskimi in dejanskimi stroški odločajo podpisniki. Te določbe dosti bolj opredeljeno kot doslej urejajo položaj skupnih služb glede na izkušnje v dosedanem delu. Dopusčena pa je tudi možnost, da se del skupnih poslov opravlja dislocirano pri enem ali več podpisnikih v okviru njihovih skupnih služb.

Povsem novo je poglavje o storitvenih organizacijah, ki so usposobljene za izvajanje skupno sprejete politike. Take organizacije so interna banka, nadalje metalurški inštitut, lahko pa se ustanovijo (oziroma priključijo že obstoječe) tudi storitvene organizacije za opravljanje trgovskih dejavnosti, engineering-biro ter druge storitvene organizacije. Vse te

organizacije poslujejo po načelu dohodka in urejajo medsebojna razmerja s podpisniki pogodbeno. Predvsem je pomembno poslovnanje interne banke, prek katere podpisniki-vlagatelji uresničujejo finančno-ekonomske prednosti, ki jih prinaša združeno finančno poslovanje, nadalje posebne ugodnosti, ki jih Slovenskim železarnam priznava širša družbena skupnost (npr. odstop anuitet), financirajo vse tiste aktivnosti skupnega pomena, za katere so se sporazumeli, kar vse v dogovorjenem obsegu povezuje Slovenske železarne v rizično skupnost. Doseženi dohodek interne banke kot vsa sredstva pripadajo v celoti vlagateljem, s katerimi upravljajo sami vlagatelji. Vsa kvalitetna sredstva trajnejše narave so evidentirana pri vlagateljih oziroma temeljnih organizacijah.

Med podpisniki kot že doslej ni predvidena medsebojna odgovornost. Jasneje pa je določena odgovornost za pogodbene in druge obveznosti, ki jih skladno s tem sporazumom sklenejo Slovenske železarne v svojem imenu in za svoj račun; tedaj odgovarjajo proti tretjim osebam solidarno z vsemi svojimi sredstvi podpisniki.

Na novo je predvidena tudi sanacija, kadar kateri od podpisnikov zaide v večje ekonomske težave. Kadar se pri posameznem podpisniku pojavi višek delavcev in ne more sam najti ustrezne rešitve, je zagotovljena solidarna pomoč ostalih. Družbenopolitične organizacije se aktivno vključujejo v kandidacijski postopek za izvolitev samoupravnih in poslovnih organov, kar doslej ni bil primer. Z zagotovitvijo potrebnih sredstev in sodelovanjem v samoupravnih organih so pridobile na svojem pomenu. Nadalje je zagotovljeno medsebojno usklajevanje samoupravnih sporazumov in splošnih aktov vselej, kadar gre za enotnost položaja delavcev Slovenskih železarn v združenem delu, čeprav bi se taki akti sprejemali na ravni temeljnih organizacij (kot sedaj npr. samoupravni sporazumi delavcev v TOZD o medsebojnih razmerjih v združenem delu). Končno pa je zagotovljeno soglasje o tem, da bodo podpisniki v skladu z ustavo na temelju tehnološko-ekonomskih načel še nadalje razreševali odprta vprašanja in ustanavljanje novih temeljnih organizacij znotraj Slovenskih železarn opravljal usklajeno, s težnjo povezovanja po interesnih področjih.

Z vsem tem postajajo Slovenske železarne širši sistem. Sistem pa ni le seštevek partnerjev, temveč pomeni novo kvaliteto. Doslej so bile železarne prek združenega podjetja pretežno horizontalno povezane, kar pomeni, da je bila vsaka zase izgrajena celota brez medsebojnega dopolnjevanja. S pridružitvijo predelovalcev žice se že ustvarja večja vertikalna povezava, kjer se proizvodnja različnih podpisnikov medsebojno pogojuje in dopolnjuje. Storitvene organizacije bodo tako vertikalno povezavo lahko še bolj okrepile, kar vse bi moralo prinesiti posameznim podpisnikom in celoti boljše ekonomske rezultate. Pravkar dano soglasje železarn za sofinanciranje nedokončanih investicij v Železarni Štore iz združenih sredstev v interni banki ter sklenitev posebne pogodbe pomeni veliko materialno krepitev medsebojnih vezi med železarnami in kvalitetno novo stopnjo odnosov v Slovenskih železarnah.

V prihodnje je treba vzpostaviti več medsebojnih dolgotrajnejših dogovornih vezi, s katerimi bo mogoče zamenjati kratkoročne tržne odnose. Slednje je predvidevala dosedanja ureditev, sporazum pa daje prednost dogovorjenim odnosom. Zelo pomembna je določba sporazuma, po kateri se deli ustvarjeni dohodek podpisnikov ustrezno z vloženim de-

lom vseh tistih, ki so sodelovali pri osvajanju, izdelavi oziroma predelavi jekla ali izdelkov, kar je pomembna novost sporazuma.

Novi sporazum daje veliko večje možnosti enakopravnega sodelovanja in odločanja vsem tistim, ki imajo tak interes. Zrastel je s skupnim delom številnih delavcev. V njem so strnjene izkušnje iz dosedanjega skupnega dela, obogatene z izkušnjami in razmišljanji nas samih in tudi drugih, upoštevaje novo ustavno in zakonsko ureditev. Sporazum kljub šte-

vilnim novim rešitvam sam na sebi še ne zagotavlja uspešnejšega jutrišnjega dne, saj je šele odprl pot, da hitreje nadaljujemo z začetnim delom. Sporazum bi lahko ostal mrtva črka na papirju, kolikor nam ni uspelo preko razprav in snovanja novih načel danes vsaditi vsaj dela njegove vsebine in duha in vse nas za odločanje jutri. Zrele razprave po kolektivih pa so že pokazale, da je sporazum zaživel, ker izhaja iz prakse in nakazuje skupno pot železarjev.

Miha Potočnik

Milan Marolt

Proizvodnja slovenskih železarn v novembru

Pretekli mesec je bil dokaj uspešen, čeravno so bile ob koncu že redukcije električne energije in so nastopile tudi težave pri oskrbi s tehnološkimi gorivi. Nastale redukcije so preprečile ugodnejše rezultate. Kljub temu pa, čeprav je imel november majhno število delovnih dni, so načrt blagovne proizvodnje dosegle vse tri železarne.

V novembru je bila proizvodnja surovega železa nekaj boljša od oktobrske. Ker je bil zastoj na plavžu št. 2 na Jesenicah in zaradi izpadle proizvodnje zaradi redukcij na elektroplavžu v Štoreh, se je zaostanek v proizvodnji surovega železa povečal še za 906 ton.

Proizvodnja surovega železa (v tonah)

Železarna	Mesečni načrt	Mesečna izvršitev	%	Kumulativ. načrt	Kumulat. izvršitev	%
Jesenice	13.000	12.262	94	144.600	137.229	95
Štore	4.000	3.832	96	41.100	37.659	92
Skupno	17.000	16.094	95	185.700	174.888	94

Zaostanek znaša torej 10.812 ton in se bo zaradi napovedanih redukcij električne energije za december še povečal. Da bi letos proizvedli enako količino surovega železa kot v letu 1972, bi morali meseca decembra izdelati še 14.195 ton.

V Železarni Štore je vsa količina izdelanega surovega železa specialno železo odlične kvalitete ali še bolje rečeno, v mejah želene analize s Si okoli 1,5% in Mn izpod 0,08%.

Pri proizvodnji jekla niso bili doseženi odlični oktobrski rezultati. Železarni Jesenice in Ravne sta mesečni načrt izvršili, v Železarni Štore je bil pa ob nižji proizvodnji kot v oktobru načrt nekaj večji in je zato izvršitev proti načrtu še nižja. Na novi elektro peči uvajajo proizvodnjo na napravi za kontinuirano vlivanje. Delo pri peči je na dve izmeni in proizvodnja je komaj večja od proizvodnje v oktobru.

Proizvodnja jekla (v tonah)

Železarna	Mesečni načrt	Mesečna izvršitev	%	Kumulativ. načrt	Kumulat. izvršitev	%
Jesenice	39.100	39.308	101	447.800	434.112	97
Ravne	16.250	16.537	102	178.750	174.662	98
Štore	6.000	3.444	57	38.200	31.826	83
Skupno	61.350	59.289	97	664.750	640.600	96

Zaostanek v kumulativnem izvrševanju načrta proizvodnje znaša 24.150 ton. Redukcije električne energije, ki bodo zmanjševale proizvodnjo jekla v prvi polovici decembra, bodo zaostanek še povečale. Lanskoletna proizvodnja surovega jekla je znašala 684.093 ton. Da bi jo dosegli, moramo v decembru proizvesti še 43.493 ton. Da bi presegli prvič mejo 700.000 ton, nimamo več upov, ker bi morala biti decembrska proizvodnja 59.400 ton, kar bi bilo ob normalnih pogojih lahko dosegljivo, ob sedanjih pa ni nobenega upanja.

Skupno proizvodnjo so železarne izvršile v mesecu novembru takole:

— Jesenice	98 %
— Ravne	102 %
— Štore	78 %

Precej boljša je izvršitev načrta blagovne proizvodnje. Železarni Jesenice in Ravne sta celo presegli mesečni načrt, Železarna Štore pa ga je praktično dosegla.

Blagovna proizvodnja (v tonah)

Železarna	Mesečni načrt	Mesečna izvršitev	%	Kumulativ. načrt	Kumulativ. izvršitev	%
Jesenice	31.464	31.769	101	347.159	345.370	99
Ravne	11.242	11.314	101	123.662	119.933	97
Štore	11.863	11.850	100	132.772	127.580	96
Skupno	54.569	54.933	101	603.598	592.883	98

Za dosego letnega načrta bi morali proizvesti v decembru 76.227 ton. Zaostanek konec novembra znaša 10.715 ton. V letu 1972 je

znašala blagovna proizvodnja 594.835 ton. Če upoštevamo še tujo predelavo, je bila lani blagovna proizvodnja 598.070 ton. V letoš-

Borba

Zmaga je nekoristna, toda borba je lepa
Chocano Santos

Življenje je borba, nekateri pa so iz borbe naredili življenje.

Pajo Kanižaj

Ne gre več za »biti ali ne biti«, ampak za »ubiti ali ne ubiti«.

Šime Vučetič

njem letu je Železarna Jesenice tudi načrtovala 6.460 ton predelave v drugih tovarnah. Od tega je doslej izvršeno 452 ton. V letošnjih enajstih mesecih znaša vsa blagovna proizvodnja 593.335 ton. Do lanskega leta dosežka nam manjka samo še 4.735 ton. Za doseg letnega načrta pa je zaostanek prevelik, posebno še, ker decembrske redukcije ne prizadenejo samo proizvodnjo jekla, tem-

več stoje tudi valjarne in nekateri drugi obrati.

Ker smo v zadnjem mesecu leta, je še posebno zanimivo primerjati dosedanje letošnje proizvodnjo in odpremo proizvedene robe iz železarn. Za primerjavo in lažjo oceno možnosti naj služi še podatek o odpremi po železarnah v zadnjem mesecu:

Železarna	Odpreda v novembru	Odpreda v novembru	Proizvodnja v novembru	% odpreme
Jesenice	30.665	333.259	345.822	96
Ravne	11.246	120.153	119.933	100
Štore	11.099	123.516	127.580	97
Skupno	53.010	576.928	593.335	97

V lanskem letu so Slovenske železarne odpremile 588.621 ton proizvodov. Proizvodnja je bila torej za 9.449 ton večja kot odprema. Letošnje leto smo v enajstih mesecih proizvedli 16.407 ton več, kot smo jih pa poslali iz železarn. V decembru se bo treba kar potruditi, da ne bomo imeli ob novem letu na zalogi preveč gotovih neprodanih proizvodov.

Pri izvozu smo že prejšnji mesec ugotovili, da smo dosegli letni načrt in ga tudi preseglili. Ta ugotovitev velja za železarni Jesenice in Ravne in seveda tudi skupno za Slovenske železarne. Železarna Štore v izvozu nekaj zaostaja za letnimi predvidevanji.

Mesečni načrt realizacije so izvršile železarne: Jesenice z 116%, Ravne z 117% in

Štore z 81%. Medtem ko prvi dve dosegata pri prodaji za okoli 10% višje cene kot sta načrtovali, so v Železarni Štore dosegli za 4,7% nižjo povprečno prodajno ceno od načrtovane.

Že konec novembra so nastale redukcije, ki se bodo nadaljevale vse do ponovnega pričetka obratovanja tretjega agregata Termoelektrarne Soštanj. Zima in mraz vplivata na vodostaj in tako je zmanjšana predvidena dobava električne energije iz Avstrije in BiH. Prizadevnost in volja, da popravimo zamujeno v mesecu avgustu in septembru sta naleteli na nepremostljivo oviro ponovnih redukcij.

funkcionalno naprava ne deluje povsem v redu. Od dobavitelja je bilo zato zahtevano, da predloži ustrezno dodatno tehnično rešitev z roki za posamezne spremembe in začetek normalnega obratovanja skupno z garancijo za funkcionalno delovanje celotne naprave. Rok za pričetek obratovanja odprave naprave je predviden za februar 1974. Razen letos načrtih in že tudi nekaterih končnih investicijskih del pa so v obdelavi projekti za hladno predelavo jekla z lužilnico, ureditev prometa in skladišč, modernizacija adjustaze valjarne, ogrevne in žarilne peči v kovačnici, rekonstrukcija vzmetarne in gradnja nove zgradbe za potrebe kemijskega laboratorija.

Glavne značilnosti bi lahko strnili v naslednje zaključke:

— da je investicijska izgradnja potekala v glavnem po predvidevanjih, razen tam, kjer so bile težave z ureditvijo dokumentacije,

— da določene nesigurnosti pri plačevanju dela in opreme otežkočajo operativno izvajanje del in ogrožajo roke,

— da bomo morali investirati še hitreje, če bomo hoteli obdržati korak s časom,

— da bo lastnih sredstev za nadaljnji razvoj verjetno premalo, zato bomo morali iskati dodatne vire tako doma kot v inozemstvu.

Če hočemo smotrno urejevati našo perspektivo, bo treba sprejeti določena izhodišča in jih tudi upoštevati. Pri načrtovanju za naslednje leto bi, je bilo rečeno, morali upoštevati nekatera osnovna načela:

— da naj se sredstva amortizacije za nadomestila uporabljajo po vnaprej določenem načrtu,

— da nam pomanjkanje prostora, vložka, energije ter neugodna transportna lega ne dovoljujejo nadaljnje izgradnje agregatov za proizvodnjo surovega jekla, zato bi morale biti naše investicije usmerjene predvsem v racionalizacijo proizvodnje in finalizacijo, zagotovitev surovinske baze in energije, izboljšanje kvalitete, izboljšanje delovnih pogojev in zagotovitev varstva okolja ter ureditev prometa in skladiščne službe.

Razen investicijske izgradnje v tovarni smo se intenzivno bavili tudi z družbenim standardom. Odgovorne službe so sodelovale pri planiranju stanovanj na Javorniku, obdelavi novega zazidalnega okoliša predvidene gradnje montažnih hiš ter na pripravi dokumentacije in organizaciji del pri gradnji in polaganju toplovodnega omrežja na Ravnah.

Dopolnitev normativnih aktov

Delavskemu svetu sta bila posredovana v obravnavo predlog za dopolnitev tekstualnega dela pravilnika o delitvi OD in pravilnika o nadomestilu stroškov za službena potovanja

Z zasedanja delavskega sveta

Čeprav smo meseca novembra izvedli volitve novih članov naših organov samoupravljanja, se je decembra še sestal na svojem zadnjem zasedanju dosedanja delavski svet. Na dnevnem redu zasedanja je bilo:

— poročilo o izvajanju investicijske izgradnje v letošnjem letu,

— predlog za dopolnitev normativnih aktov,

— potrditev pogodbe o finačni naložbi interne banke ZP v železarno Štore,

— predlog za najetje kredita za gradnjo stanovanj.

Delavski svet je bil seznanjen še s poročilom o delu svojih kolegijskih izvršilnih organov, sklepal pa je tudi o pripojitvi Tovarne rezalnega orodja Prevalje k naši tovarni in o pripojitvi o ustanovitvi TOZD.

Kako je z investicijsko izgradnjo letos?

Prav v mandatni dobi, ki je potekla, je delavski svet obravnaval in odobril vrsto pomembnih investicij v tovarni, zato je bilo prav, da so se njegovi člani ob zaključku svojega mandata seznanili, kako potekajo investicijska dela in se izpolnjujejo načrtovane obveznosti. V poročilu je bilo posebej poudarjeno, da investicijska dejavnost tako po obsegu kakor tudi po višini vloženi sredstev že vse od leta 1968 dalje ni bila tako obširna, kot je letošnje leto. Pri investicijski dejavnosti je treba ločiti investicije od neposrednih nadomestil, čeprav se obe področji večkrat dopolnjujeta in ju je zato treba obravnavati skupno. Nadomestitev v tovarni praktično ni več, ker modernizacija, ki mora biti ena od naših osnovnih ciljev, normalno presega neposredne nadomestitve.

Od skupno odobrenih sredstev smo do sedaj uspeli angažirati 92 odst. vseh sredstev, dejansko pa smo po plačanih računih porabili 45 odst. predvidenih sredstev. Ker so nekatera dela tik pred dokončanjem, za nekatera pa že obstajajo situacije in izstavljeni računi, računamo, da bomo od sredstev, predvidenih za investicije in nadomestitve, porabili okrog 68 odst. S finančno izpolnitvijo plana do septembra letos ni bilo težav, od tedaj dalje pa zaradi ponovno preteče ne-likvidnosti zaostajamo s plačili del in opreme. Pri tako obširni investicijski dejavnosti pa nastajajo težave in se pojavljajo problemi tudi drugod. Vse več je težav pri zbiranju

potrebne dokumentacije in dobivanju administrativnih dovoljenj za gradnjo posameznih naprav in objektov. Tudi izvajalci gradbenih in montažnih del večkrat poskušajo zaključiti čim več pogodb, da bi si zagotovili delo, pozneje pa se izkaže, da takega obsega niti po kapaciteti kakor tudi po kvaliteti ne zmorejo, kar med drugimi izvajalci povzroča zmedo in podaljšuje roke dokončanja del.

Glavna investicijska dela letos potekajo na odpravljanju za 40-tonsko elektro peč, predelavi peči v kovačnici in čistilnici, izgradnji četrte globinske peči, hali industrijskih nožev, skladišču vzmeti, zgradbi računskega centra in pripravi proizvodnje ter na delih za prehod z generatorskega plina na butanpropan. Kar zadeva naprave za odpravljanje, je bila ta sicer v redu zmontirana, vendar

Razgled

Foto: F. Kamnik

in o uporabi osebnih motornih vozil za potrebe tovarne.

Predlog za dopolnitev pravilnika o delitvi OD se je nanašal na dopolnitev 58. člena pravilnika, ki določa pogoje in kriterije za proglašanje zaposlenih za jubilarne dela. Pokazalo se je namreč, da so dosedanji določbe premalo določne, zato je vsaj do sedaj vsako leto prihajalo do dodatnih vlog posameznikov, da bi se jim posamezne prekinitve delovnega razmerja štejele v neprekinjeno zaposlitev in se jih bi proglašalo za jubilarne dela. Vsaka odstopanja in izjeme do sprejetih načel pa so običajno odpirale nove probleme, včasih celo očitke. Način proglašanja jubilarantov dela ter pogoje in kriterije, s katerimi bomo zaposleni za jubilarne lahko proglašeni, bo treba za naprej urediti s posebnim pravilnikom. Z namenom, da bi že letos odpravili nekatera sporna vprašanja s področja pridobivanja in izenačitve pravic delavcev-jubilarantov, je bil delavskemu svetu predložen predlog sklepa, v katerem se avtentično razlaga in delno dopolnjuje sedanje besedilo 58. člena pravilnika o delitvi OD. S predlaganimi dopolnitvami se v tovarni na novo uvajajo jubilaranti dela s 40-letno delovno dobo moški in 35-letno delovno dobo ženske, dalje določbe, da je delavec, ki je glede dobe izpolnil pogoje, lahko proglašen za jubilaranta dela, če je ob proglastitvi še zaposlen v tovarni, razen če je bil v tekočem letu, v katerem je ali bi izpolnil pogoje, starostno ali invalidsko upokojen oziroma je v tekočem letu, ko je imel že izpolnjene pogoje, umrl. Dodatna novost je predvsem predlog, da se pri vseh jubilarantih dela za 10, 20, 30 in 40-letno delovno dobo upošteva pri nagradah poprečni osebni dohodek tovarne in ne da se ta, kot doslej, upošteva samo pri 10 in 20-letnih jubilarantih. Čeprav se s sklepom ureja to področje dejansko samo za leto 1973, pa bo določene kriterije in določbe iz tega sklepa treba zadržati tudi v predvidenem novem pravilniku.

Predlog za dopolnitev pravilnika o nadomestilu stroškov za službena potovanja in o uporabi osebnih motornih vozil za potrebe tovarne se je nanašal samo na določbe, ki zadevajo višino kilometrine. Znano je, da so se letos močno povišali stroški vzdrževanja osebnih avtomobilov, predvsem pa cena bencina. Sporazumno s komisijo za izvajanje samoupravnega sporazuma v črni in barvisti metalurgiji je bil izoblikovan predlog, da se poviša kilometrina za vsak prevoženi kilometer za osebne avtomobile do 1000 cm od sedaj 0,80 na 1,10 din in za osebne avtomobile nad 1000 cm od sedaj 0,90 na 1,30 din.

Finančne naložbe interne banke ZP v železarno Štore

Na podlagi predhodnih razprav je bil na ZP v Ljubljani pripravljen predlog pogodbe, po kateri naj bi ZP v okviru sredstev interne banke sodelovalo pri financiranju rekonstrukcije železarne Štore in financiranju za železarno potrebnih obratnih sredstev. S pogodbo se podrobneje urejajo medsebojne obveznosti pogodbenikov, ki so vezane na skupno financiranje in poslovanje železarne Štore. O predlogu pogodbe in pogojih naložbe so razpravljali delavski sveti obeh naših TOZD in OSS. Na vseh naštetih organih samoupravljanja je bila pogodba v predlaganem besedilu potrjena in sprejeta odločitev, da tako naša železarna pogodbo lahko podpiše. Ker so se organi samoupravljanja v TOZD in OSS z njo strinjali, je bila posredovana v končno potrditev še delavskemu svetu tovarne.

Sredstva za gradnjo stanovanj

Po zaključnem računu za lansko leto smo iz sklada skupne porabe pri Ljubljanski banki, podružnici Slov. Gradec, vročili z razdelitvijo določena sredstva. Ker je šlo za namenska sredstva za gradnjo stanovanj, morajo po predpisih banke biti določen čas vročena. Po času, ki je določen, pa nam banka v obliki kredita doda 75 odst. svojih sredstev. Čas vročitve je zdaj potekel, zato nam je banka pripravljena odobriti kredit za potrebe stanovanjske izgradnje. Kredit lahko dobimo za dobo petih let z 2 odst. obrestno mero. Sredstva so bila namensko vročena za gradnjo družbenih stanovanj. Delavskemu svetu je zato predlagano, da najetje kredita s

pogoji, ki so določeni, odobri. S sredstvi kredita bomo odkupili stanovanja, ki naj bi bila letos in v začetku prihodnjega leta na razpolago v novo zgrajenem stanovanjskem bloku na Javorniku, uporabili pa bi jih tudi za nadaljnjo stanovanjsko izgradnjo in komunalno ureditev na Javorniku.

Delo kolegijskih izvršilnih organov

Razen poslovnega odbora in odbora za splošne zadeve so pri delavskem svetu tovarne obstajale in delovale še komisija za kadre in medsebojna razmerja, komisija za oblikovanje in delitev osebnih dohodkov, komisija za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti in izrekanje ukrepov ter komisija za narodno obrambo in samozaščito.

Ob poteku mandata je bilo prav, da so predsedniki navedenih kolegijskih izvršilnih organov poročali delavskemu svetu o delu in nalogah, ki so jih opravili v svoji mandatni dobi, čeprav se je delavski svet že med mandatno dobo občasno seznanjal z njihovim delom, problematiko in posameznimi predlogi.

O delu poslovnega odbora in odbora za splošne zadeve so bili zaposleni sproti seznanjeni v naših občilih, zato naj navedemo le nekaj osnovnih podatkov o delu drugih komisij.

Komisija za kadre in delovna razmerja je imela 29 sej. Na sejah je obravnavala celotno kadrovsko problematiko od gibanja in strukture zaposlenih, izobraževanja in štipendiranja ter izobraževanja ob delu. Komisija je tudi objavljala prosta delovna mesta in v okviru svoje pristojnosti imenovala delavce na objavljena ali razpisana delovna mesta. V času mandatne dobe je obravnavala 749 prošenj za sprejem v delovno razmerje. Od prosilcev je bilo 397 moških in 352 žensk. Stav prosilcev je bil različen, več kot polovica pa je bilo takih, ki so želeli spremeniti zaposlitev. Od skupnega števila prosilcev jih je bilo v tovarno sprejetih 672.

Odhodi zaposlenih so pojav, ki ga v celoti ni mogoče napovedati in ne obvladati. So odhodi iz podjetja, ki nastajajo zaradi odhoda v JLA, upokojitve in podobnega, so pa tudi taki, ki so posledica raznih vzrokov, ki jih analitično ne spremljamo, so pa posledica novo odprtih delovnih mest v bližnji okolici, nurejenih medsebojnih odnosov, zaradi osebnega dohodka ipd. Struktura zaposlenih je v primerjavi z lanskim letom letos nekoliko ugodnejša. Povečalo se je število zaposlenih z visoko strokovno izobrazbo za 6 delavcev, za višjo za 7 in kvalificiranih delavcev za 66, povečalo pa se je, predvsem zaradi uvedbe četrte izmene v topilnici, število nekvalificiranih delavcev.

Trenutno imamo v tovarni 422 štipendistov, od tega jih je 53 na višjih in visokih šolah ter fakultetah, 78 na srednjih in 291 na poklicnih šolah. Izredno pa študira in se izobražuje 154 zaposlenih, od tega 6 na diplomskem študiju, na višjih in visokih šolah jih je vpisanih 60 in na srednjih šolah 88.

Vsi ti v skladu z našim pravilnikom uživajo ugodnosti, določene za izredni študij.

Komisija za oblikovanje in delitev OD je imela v času svojega mandata 33 sej. Osnovna naloga komisije je bila, da bi vodila tako politiko delitve osebnega dohodka, da bi bila večina zaposlenih zadovoljna. Za vodenje take politike pa so potrebne primerjave in uskladitve tudi z drugimi izven tovarne. Komisija je zato stalno spremljala gibanje poprečnih OD v okviru združenega podjetja in v okviru grupacije črne in barvaste metalurgije Slovenije. V tem času je sistemsko rešila vprašanje OD pripravnikov, opravila korekturo in uskladitve analitskih ocen delovnih in tehnoloških ter opravila korekturo ocen na nekaterih drugih delovnih mestih. Precej dela in težav je komisiji povzročilo usklajevanje OD in ocenjevanje delovnih mest, ki so bila odprta po sprejetju mikroorganizacije. Čeprav se je komisija trudila, da bi problem, ki se pojavlja, reševala kar najbolj pravilno, pa se je istočasno zavedala, da sedanji način reševanja ne more v celoti zadovoljiti zaposlenih, zato je bil že lansko leto sprejet sklep, da se pristopi k izdelavi novega sistema oblikovanja in delitve dohodka in OD. Z novim sistemom naj bi se postavila pravilna razmerja OD med posameznimi delovnimi mesti in obrati. Uvedba no-

vega sistema pa je vezana na opis delovnih mest in popis opravil. Zaradi obsega dela, ki ga je treba opraviti, delo na pripravi novega sistema oblikovanja in delitve OD traja nekoliko dalj časa, kot je bilo prvotno predvideno.

Komisija za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti in za izrekanje ukrepov je obravnavala 73 primerov, od tega zaradi neopravičenih izostankov 30, uživanja alkohola in prihoda na delo v vinjenem stanju 11, poškodovanja delovnih sredstev 9, kršitev delovnega reda 8, tatvine sodelavcem 6, prilaščanje družbenega premoženja 6 in malomarnostno opravljanje dela 3. Kršilec se je bil izrečen naslednji ukrepi: v 32 primerih opomin, v 27 javni opomin, v 10 zadnji javni opomin, štirim kršilec pa je bila predlagana izključitev iz delovne skupnosti. Med kršilci delovne dolžnosti jih je bilo 24 iz TOZD metalurške proizvodnje, 19 iz TOZD mehanske obdelave in 30 iz organizacije skupnih služb.

Komisija za narodno obrambo in samozaščito je na svojih sejah obravnavala vsa aktualna vprašanja s področja civilne zaščite in splošnega ljudskega odpora v tovarni, posebno pozornost pa je posvetila vzgoji svojih članov, varovanju podjetja in nabavi za nujne potrebe potrebnih sredstev.

Pripojitev Tovarne rezalnega orodja Prevalje k naši železarni

Povedano je bilo, da naj bi o predlogu sklepal naš delavski svet že meseca junija letos. Toda ker vse organizacijske predprave do tedaj niso bile opravljene, o tem ni bila sprejeta odločitev. Povedano je tudi bilo, da smo se zaposleni v železarni na zborih, ki so bili od 15. do 25. 6. z večino glasov odločili, da se Tovarna rezalnega orodja Prevalje pripoji k naši tovarni in da se po pripojitvi ustanovi kot TOZD. Na zboru 24. novembra letos so se za to z večino glasov odločili tudi zaposleni v Tovarni rezalnega orodja. Predlagano je bilo, da delavski svet na podlagi takih ugotovitev in izražene volje zaposlenih odločitev o pripojitvi sprejme.

Ob zaključku zasedanja se je dosedanji predsednik tovariš Jože Kert zahvalil vsem članom delavskega sveta in drugim delavcem za sodelovanje in opravljeno delo v dosedanji mandatni dobi. Poudaril je, da se z uveljavitvijo ustavnih sprememb in sprejetjem delavskih amandmajev prenašajo samoupravne pravice še bolj neposrednim proizvajalcem. S prenosom pravic bomo še bolj utrdili naš samoupravni mehanizem, utrdili in poglobili pa tudi medsebojne odnose na vseh ravneh proizvodnega procesa z namenom, da izboljšamo produktivnost dela, povečamo dohodek, sodelujemo pri delitvi ustvarjenega dohodka, povečamo varnost zaposlenih in da čimprej ustvarimo višjo življenjsko raven vseh delovnih ljudi.

V zvezi s predlogi, ki so bili predmet razprave, je delavski svet sprejel naslednje sklepe:

1. Vzame se na znanje poročilo o izvajanju investicijske izgradnje v letošnjem letu in odobri:

a) pri Ljubljanski banki najetje kredita, potrebna za modernizacijo železarne, v znesku 37 milijonov din. Kredit se najame za dobo 5 let z 11-odst. obrestno mero;

b) zaradi spremenjenega roka dokončanja zgradbe priprave proizvodnje in računskega centra se odobri pri Ljubljanski banki najetje kredita v višini 10 milijonov din. Kredit se najame za dobo 5 let z 11-odst. obrestno mero;

c) odobri se izgradnja prve etape prizidka livarne za garderobe topilnice in filtrsko postajo odpraševalne naprave. Za razliko v ceni gradnje skupnega objekta se v višini 1.260.000 din uporabijo neporabljena sredstva iz postavke garantnih pologov plana za letošnje leto;

d) odobri se izgradnja skladišča za potrebe SLO in angažiranje dodatnih sredstev iz amortizacijskega sklada in sklada poslovnih sredstev za leto 1974 v višini 1.400.000 din za nadaljevanje izgradnje skladišča.

2. Odobri se sklep in avtentična razlaga 58. člena pravilnika o delitvi OD, ki ureja področje pridobivanja in izenačitve pravic delavcev-jubilarantov dela tovarne z dopolnitvijo, da je:

a) v 8. odstavku tč. 4 upoštevati tudi invalidske upokojitve,

b) v 4. odstavku tč. 6 dodati besedi »ali bi«, tako da se pravilno glasi: »Upokojen, pa je ali bi v tekočem letu izpolnil pogoje.«

3. Odobri se dopolnitev 4. in 6. odstavka 26. člena pravilnika o nadomestilu stroškov za službena potovanja, o uporabi osebnih motornih vozil za potrebe tovarne in o prevozi na delo, tako da se glasi:

4. odstavek

Za uporabo zasebnih motornih vozil pripada lastnikom odškodnina v višini:

a) za osebne avtomobile do 1000 ccm za vsak prevožen km 1,10 din,

b) za osebne avtomobile nad 1000 ccm za vsak prevožen km 1,30 din.

6. odstavek

Povračilo stroškov pod a in b iz 4. odstavka tega člena ne more znašati v nobenem primeru več kot 1,30 din za prevožen kilometer.

Določbe drugih odstavkov 26. člena in druge določbe pravilnika ostanejo nespremenjene. Sprememba višine kilometrine velja od 1. novembra 1973 dalje.

4. Odobri se, da naša tovarna podpiše pogodbo o finančni naložbi interne banke združenega podjetja v železarno Štore.

5. Odobri se, da naša železarna pri Ljubljanski banki, podružnici Slov. Gradec, najame:

— stanovanjski kredit v znesku 4.375.000 din za dobo 5 let z 2-odst. obrestno mero,

— kredit v znesku 8.050.000 din za dobo 5 let z 2-odst. obrestno mero.

Oba kredita se bosta uporabila za nakup stanovanj na Javorniku ter nadaljnjo stanovanjsko izgradnjo in komunalno ureditev na tem območju.

Anuitete za najetje kredita se bodo odplačevale iz sredstev stanovanjskega prispevka tovarne.

6. Vzamejo se na znanje in odobrijo poročila o delu kolegijjskih izvršilnih organov v dosednji mandatni dobi, in to poslovnega odbora, odbora za splošne zadeve, komisije za kadre in medsebojna razmerja, komisije za oblikovanje in delitev OD, komisije za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti in izrekanje ukrepov ter komisije za narodno obrambo in samozaščito.

7. Potrđi se sprejeta odločitev na zborih zaposlenih v naši tovarni in Tovarni rezalnega orodja Prevalje in odobri, da se TRO priključi naši železarni in se po pripojitvi ustanovi kot TOZD.

Pripojitev se izvrši po podpisu samoupravnega akta o pristopu delovne organizacije Tovarne rezalnega orodja Prevalje kot TOZD k samoupravnemu sporazumu o združevanju v delovno organizacijo Železarne Ravne, ki mora biti opravljen najpozneje do 31. decembra 1973.

8. V smislu predpisov o deviznem poslovanju se odobri:

a) zahodnonemški firmi Ernest Komrowski bonifikacija v znesku 2.297,20 DM;

b) odpis razlike avstrijski firmi Renox v znesku 1.375 šilingov in firmi Westinghouse Co., v znesku 125 ameriških dolarjev.

-et

Čakanje

Bolniški izostanki rastejo, nadomestila OD za čas bolezni padajo

Leto je zopet pri kraju. Navada je, da pogledamo nazaj in poskušamo ugotoviti, kakšni so posamezni rezultati dela. V železarni so se gibali bolniški izostanki v zadnjih 10 letih zelo različno, prav tako tudi nadomestila osebnega dohodka. Vedno je prevladovalo mnenje, da je porast izostankov zaradi bolezni v neposredni zvezi z višino nadomestil osebnega dohodka. Toda za naš kolektiv to ne velja, kar je razvidno iz naslednjega:

Bolniški izostanki v letu

1963	4,64 %
1964	4,69 %
1965	4,24 %
1966	3,52 %
1967	2,96 %
1968	3,54 %
1969	3,63 %
1970	4,21 %
1971	5,21 %
1972	5,23 %
1973	6,03 %

Iz prikaza je razvidno, da so bolniški izostanki od 1963. do 1967. leta bili v nenehnem upadanju in je bil najnižji odstotek izgube delovnih dni zaradi bolezni v letu 1967, to je 2,96%. Od 1968. leta dalje pa se dviguje vsako leto, tako da je dosežen stalež bolnih 6,03% v l. 1973.

V nasprotju s tem pa so bila ravno nadomestila osebnega dohodka za čas bolezni. Porast osebnih dohodkov do 1969. leta in stabilizacija osebnih dohodkov oziroma nadomestil OD od 1967. leta dalje. V 11 mesecih je bilo izgubljenih zaradi bolezni skupno 60.278 delovnih dni, za kar je bilo izplačanih nadomestil oseb. dohodka skupaj 3.970.296,55 dinarjev ali v povprečju na dan 65,86 din oziroma mesečno 1.514,78 din, kar je v primerjavi s povprečnim osebnim dohodkom, ki znaša za 11 mesecev 2.364,40 din, zelo velika razlika.

To pomeni, da je bolnik sprejemal v povprečju le 64,06% nadomestila od osebnega dohodka. Spričo že itak nizkih osebnih dohodkov in nenehnega porasta življenjskih stroškov je moral bolnik v tem letu krepko

zategniti pas, zlasti tisti, ki je bil v bolniškem staležu nad mesec dni.

Do 30 dni bolezni je bilo v preteklih 11 mesecih izgubljenih 36.062 delovnih dni, za kar je bilo izplačanih skupno 2.385.805,15 din nadomestil osebnega dohodka ali povprečno 1.521,68 din ali 64,35% povprečnega OD.

Nad 30 dni bolezni je bilo zgubljenih 24.216 delovnih dni, za kar je bilo izplačano skupaj 1.584.491,40 din ali povprečno na mesec 1504,89 din ali 63,64% od povprečnih osebnih dohodkov v delovni organizaciji.

Podatki kažejo, da so v povprečju nadomestila do 30 dni bolezni večja kot nad 30 dni, kljub temu da pripada tem bolnikom manjši odstotek kot bolnikom nad 30 dni bolezni. Vzrok temu pa je, da je do 30 dni bilo bolnih največ novo sprejetih delavcev, ki niso imeli še zasluženega osebnega dohodka v preteklem letu, pa se je v tem primeru moral upoštevati osebni dohodek iz tekočega leta 1973, ki pa je znatno večji kot iz leta 1972.

Nadalje je v podatkih nad 30 dni zajeto število izostankov zaradi nege družinskih članov in spremstva, kar bremeni sklad zdravstvenega zavarovanja in je odstotek nadomestila OD izplačan v višini 70%. Povprečni dohodek bolnika nad trideset dni znaša 80% oziroma 90% od 61. dne dalje, pa je kljub temu nižji v povprečju kot do 30 dni. Vzrok tako zmanjšanemu dohodku bolnikom poznamo, vendar ga ni mogoče odpraviti brez spremembe republiškega zakona o zdravstvenem zavarovanju, ki ureja in določa osnove za izračun nadomestil osebnega dohodka.

Ker je življenjski standard bolnikov pri takih dohodkih resno ogrožen, je nujno doseči spremembo takega stanja. Za odpravo oziroma zmanjšanje bolniških izostankov pa je treba izvajati ukrepe, ki so bili predlagani v planu za 1974. leto.

F. K.

Brezposelnost

Bogat je siromak, močan ali slab, vsak brezposelni meščan je lopov.

E. Rousseau

USTANOVLJENA JE SKUPŠČINA ZAČASNE SAMOUPRAVNE INTERESNE SKUPNOSTI ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA IN VARSTVA

V novi ustavi je dobilo tudi zdravstvo in zdravstveno zavarovanje enak samoupravni status, enake samoupravne pravice in dolžnosti kot druga področja združenega dela. Zato je bilo potrebno na podlagi ustavnih sprememb tudi na tem področju na novo ustanoviti interesno skupnost, kjer bodo zastopani zavarovanci kot uporabniki in zdravstveni delavci kot izvajalci.

Ker ustavna določila še niso sprejeta, je v SR Sloveniji prevladovalo mnenje, naj se že pred uveljavitvijo nove ustave ustanovijočasne skupnosti zdravstvenega zavarovanja in varstva in s tem zagotovijo kar najugodnejši pogoji za sporazumevanje na področju izvajanja in financiranja zdravstvenega varstva.

S samoupravnim sporazumom se vzpostavljačasna skupnost, ki naj zagotovi svobodno menjavo dela, enakopravno in sporazumno odločanje o izvajanju in financiranju zdravstvenega varstva v skladu s skupnimi interesi in ki naj uresničuje druge skupne interese do ustanovitve samoupravne interesne skupnosti zdravstvenega zavarovanja in varstva v skladu z novo ustavo SRS.

Kot najvišji samoupravni organ časne skupnosti skupščine delegatov skupnosti, ki jo sestavljata zbor delegatov, uporabnikov zdravstvenega zavarovanja, in zbor delegatov, izvajalcev zdravstvenega varstva, je opredeljen s samoupravnim sporazumom.

Zbor delegatov uporabnikov zdravstvenega varstva sestavljajo člani sedanje skupščine skupnosti zdravstvenega zavarovanja, zbor delegatov izvajalcev zdravstvenega varstva pa delegati zdravstvenih delovnih organizacij, ki so bili že tudi izvoljeni od zdravstvenih delovnih organizacij v začetku leta, ko je bilo treba skleniti samoupravni sporazum za določitev stopnje prispevka za zdravstveno zavarovanje za leto 1973.

Skupnost zdravstvenega zavarovanja mora tudi za leto 1974 pripraviti samoupravni sporazum o izhodiščih za določitev prispevne stopnje za leto 1974. Zato se želi zčasno skupnostjo pravočasno začeti z obravnavanjem in oblikovanjem izhodišč za izvajanje in financiranje zdravstvenega varstva v letu 1974, skladno z novimi ustavnimi načeli.

TRIDESETLETNI JUBILANTI DELA

LOJZE BREZNIKAR

Rojen je bil leta 1925. v Šmartnem pri Litiji malemu posestniku. Do leta 1942 je končal v Ljubljani 5 razredov gimnazije, nato je šolanje prekinil in po osvoboditvi diplomiral na ekonomski šoli. Že kot dijak je bil član SKOJ. Leta 1943 je bil prisilno mobiliziran v Arbeitsdienst in v vojsko, vendar je že na prvem dopustu maja 1944 pobegnil v partizane, v kamniško — zasavski odred, kjer je ostal do osvoboditve. Najprej je bil borec, potem sekretar SKOJ v bataljonu in nato komisar jurišnega bataljona.

Konec vojske je pričakal v Trbovljah in Celju. Ostal je v vojski do aprila 1946 kot oficir OZNE oziroma politkomisar čete v KNOJ. Po demobilizaciji je bil do leta 1948 zaposlen v železarni Štore kot šef personalne službe, nato pa premeščen v železarno Ravne.

Tu je bil najprej sekretar industrijske šole in referent za strokovno vzgojo. Potem je bil po vrsti planer kadra, planer proizvodnje, vodja biroja evidence, od leta 1953 dalje šef prodajnega oddelka, pomočnik direktorja prodaje, zdaj pa je šef prodaje enote metalurške proizvodnje.

V tem času je opravljal vrsto funkcij v organih samoupravljanja in v družbenopolitičnih organizacijah. Bil je predsednik UO, predsednik odbora za splošne zadeve, član DS in UO, član tovarniškega komiteja ter po vrsti predsednik disciplinske, stanovanjske in komisije za OD.

V kraju in občini je bil tajnik KLO, predsednik gospodarskega sveta občine, predsednik sveta za trgovino, gostinstvo in turizem, predsednik TVD Partizan, predsednik SZDL itn. Kot kapetan I. klase je bil več let poveljnik protiletalske obrambe, zdaj pa je predsednik občinskega odbora ZB. Je nosilec naslednjih odlikovanj: reda hrabrosti, reda zaslug za narod, reda dela in medalje za vojne zasluge.

BOGOMIR ČEGOVNIK

Rojen je bil leta 1920 na Lešah v rudarski družini. Osnovno šolo je obiskoval na Lešah in Prevaljah, vmes pa že pri osmih letih šel služiti h kmetu za pastirja in hlapca. S 17 leti se je zaposlil v premogovniku na Holmcu, kjer je bil ves čas na nočnem šihitu. Ko je rudnik začel pešati, so ga jeseni 1942 vzeli v nemško vojsko in ga poslali v južno Italijo. Blizu Toronta je prebegnil k Angležem.

Z drugimi Slovenci vred so ga poslali v Alžir na priučevanje za orožarja v vojnem letalstvu. Kot posebna enota so bili Jugoslovani od tam leta 1944 poslani v Dubrovnik. Prehodili so vso pot od Dubrovnika do Niša ter nadaljevali pot v Beograd in Novi Sad. Tam je opravil še tečaj za ruska lovska letala.

Z ustanovitvijo te začasnih skupnosti se hkrati omogoča ustrežnejša priprava samoupravnega sporazuma o ustanovitvi samoupravne interesne skupnosti, ki pa ga bodo obravnavali in sprejeli delavci in drugi delovni ljudje neposredno po svojih organizacijah združenega dela, ki opravljajo zdravstveno varstvo.

F. K.

Alojz Breznikar

Bogomir Čegovnik

Jože Homan

Rajko Jelenko

Ferdo Kotnik I.

Oskrboval je letala na letališču v Rumi, nato pa v Bačkem Brestovcu, kjer je pričakal svobodo. Ker je primanjkovalo letalskega kadra, je ostal v vojski v Zagrebu in Ljubljani do konca leta 1946.

Potem se je zaposlil v ravenski železarni. Najprej je delal na skobeljnem stroju v mehanični, opravil kvalifikacijo in postal predelavec, čez nekaj časa pa izmenski delovodja v obdelovalnici, kar je še danes.

Vmes si je uspel v Dobji vasi postaviti hišo. Deloval je tudi v sindikatu in v organih upravljanja, sedaj pa pri civilni zaščiti.

JOŽE HOMAN

Rodil se je leta 1925 na Jesenicah v delavski družini. Mati je bila Rožanka, oče pa sin Tržačana. Končal je meščansko šolo ter metalurško v železarni.

Leta 1943 je odšel v partizane. Vsa družina Homan je bila v gozdu. Vključil se je v zahodno-koroški odred, ki je deloval v Rožu in Ziljski dolini do novembra 1944. Spremljal je ranjence na Gorenjsko ter ostal tam kot obveščevalec bataljona in nazadnje komandir čete.

V vojski je ostal do začetka leta 1947. Opravil je tečaj za letalske mehanike, vendar je bil zaradi bolezni odpuščen.

Zaposlil se je v železarni Jesenice, obiskoval sindikalno šolo v Ljubljani, nakar je bil začasno premeščen v železarno Ravne, vendar si je tu ustvaril družino in ostal. Najprej je bil poklicni sindikalni delavec, spomladi 1950 pa postal referent za delovne odnose, pozneje pa je prevzel kadrovske oddelke. Okrog šest let je opravljal dolžnosti sekretarja podjetja, danes pa je vodja splošne službe.

Ves čas je deloval tudi v družbenopolitičnih organizacijah v tovarni in kraju. Bil je član republiških in zveznih socialnih organov, sekretar komiteja v železarni, član delavskega sveta, večinoma pa je deloval po športni plati. Bil je podpredsednik Fužinarja in predsednik strelske družine, zdaj pa je vodja upravnega odbora parka telesne kulture.

Je nosilec odlikovanj: red za hrabrost I. stopnje in medalje zasluge za narod, prejel pa je tudi priznanje podjetja ob 350-letnici.

RAJKO JELENKO

Rodil se je leta 1924 na Lešah v rudarski družini. Osnovno šolo je obiskoval na Lešah in Prevaljah, nato pa se je zaposlil v premogovniku na Holmcu, kjer je delal do leta 1942.

Leta 1943 so ga Nemci prisilno mobilizirali v Arbeitsdienst, vendar je še istega leta pobegnil k partizanom. Vključil se je v vzhodno koroški odred v 2. četo, kmalu nato pa je bil dodeljen v minerski vod. Oktobra 1944 je bil z drugimi domačini pregrupiran na Svinško planino, kjer je bil do osvoboditve. Do leta 1946 je služil v KNOJ v Prekmurju.

Po demobilizaciji se je zaposlil v železarni. Najprej je delal v mehanični kot strugar. V tem času je končal tudi ekonomsko srednjo šolo. Zdaj je referent za vojaške zadeve.

Njegovo družbenopolitično delo je precej pestro, saj je bil med drugim predsednik KLO na Lešah, sekretar partijske celice v mehanični, precej let predsednik občinskega odbora ZROP, nekaj let je že sekretar občinskega odbora zveze borcev, zdaj pa tudi predsednik sindikata enote III.

FERDO KOTNIK

Rojen je bil leta 1917 v Starem trgu pri Slovenj Gradcu. Izhaja iz delavske družine, doma je bilo sedem otrok. Mati je bila dninarica, oče delavec.

Ko je odrasčal, se je pri nas začela gospodarska kriza, zaslužka je bilo malo, lačnih ust pa veliko. Tako se je takoj po končani osnovni šoli zaposlil pri gradbenem podjetju v Slovenj Gradcu. Vendar tam ni ostal dolgo in je dobil delo pri lesnem trgovcu Vržunu, kjer je ostal do vpoklica v staro jugoslovansko vojsko.

Med vojno je bil ujet v Srbiji in odpeljan v Nemčijo v Neubrandenburg. Po enem letu ujetništva se je vrnil domov in se vključil v NOB. Leta 1946 se je zaposlil v železarni kot kvalificirani strugar v mehanični delavnici. V prostem času rad hodi v hribe in doma kaj postori. Njegov značaj odlikuje skromnost, zato ga imajo radi vsi, ki ga poznajo.

EDVARD MEZNER

Rojen je bil leta 1917 na Ravnah. Mati je bila gospodinja, oče pa delavec v železarni. Pri hiši je bila kopica majhnih otrok in velikokrat se je zgodilo, da niti kruha ni bilo. Leta 1939 se je zaposlil v železarni.

Leta 1943 je odšel v partizane, istega leta pa je bil ujet blizu Kočevja. Odpeljali so ga v Dachau in od tam v Litmerice na Češko.

Iz ujetništva se je vrnil po koncu vojne na Ravne. Potem se je leta 1945 zaposlil v centralni delavnici strojnega remonta, zdaj pa dela pri jermenarjih.

V domačem kraju si je tudi ustvaril družino in njegova hčerka je že zaposlena. Svoje delo je zmeraj opravljal vestno in kakor prej, tako tudi zdaj dobro in slabo prenaša skupaj s svojimi sodelavci. V mladih letih je rad hodil v planine, zdaj pa raje ostaja doma in kaj prebere.

IVANKA MOČNIK

Rojena je bila l. 1923 na Ravnah, oče je bil delavec v železarni, mati gospodinja. Ob skromni plači očetata, ki je v železarni delal samo štiri dni na teden, večkrat niso imeli niti kruha. Osnovno šolo je končala na Ravnah, potem se je leto dni učila za šiviljo. Ker pa takrat pri tej obrti ni bilo dosti dela, zaslužek pa majhen, je šla za služkinjo k neki družini.

Leta 1941 se je zaposlila v železarni in je delala v jedrarni. Čez dve leti so jo premestili v čajno kuhinjo, od tam pa v mehanično. Leta 1945 je spet šla za služkinjo, l. 1947 pa se je ponovno zaposlila v železarni v mehanični delavnici, kjer dela še zdaj.

Spominja se časov, ko v tovarni še ni bilo žerjavov in je bilo treba na roke opravljati težaška dela. Ostala je sama, ker je vsa leta po očetovi smrti skrbelo za bolno mater. V svojem delovnem okolju se dobro razume s sodelavci.

Edvard Mezner

Ivanka Močnik

Rozalija Pavlak

Maks Petelinšek

Alojz Pisar

ROZALIJA PAVLAK

Rojena je bila l. 1920 na Šeemberku v najemniški družini, v kateri je bilo deset otrok. V šolo je hodila na Ravnah, z desetimi leti pa je že začela delati na kmetih, kjer je ostala do začetka vojske. Pod okupacijo se je za dva meseca zaposlila v železarni. Ker pa je bila kmečka, ni smela ostati za stalno. Začela se je učiti šivanja in je vsak dan hodila s Šeemberka na Ravne.

Po osvoboditvi je prišla v železarno leta 1946. Kot mnogi drugi je tudi ona najprej delala »na placu«. Potem je bila dve leti čistilka pri ključavničarjih, nato pa je postala žerjavovodkinja v livarni. Na tem napornem in odgovornem delovnem mestu je ostala vse do odhoda v pokoj. Leta 1952 je opravila izpit, ves čas pa ni povzročila nobene delovne nezgode. (Še danes, ko to pove, potrka po lesu, da bi se kaj ne zgodilo).

Kot materi samohranilki dveh otrok ji življenje ni bilo lahko. Oddahnila si je šele zdaj, ko sta oba že odrasla in preskrbljena.

MAKS PETELINŠEK

Rodil se je leta 1918 v Fürthu na Bavarskem, kjer je tudi obiskoval osnovno šolo in nižjo realno gimnazijo. L. 1932 se je preselil v Ljubljano, kjer je dovršil realko, na kateri je našel vrsto odličnih vzgojiteljev. Pravi, da se ima njim zahvaliti, da je našel pravo domovino in da se je v njej vživel. Posebno zahvalo dolguje direktorju III. realne gimnazije Hočevarju in profesorjem dr. Viljku Fajdigi, dr. Walterju Bohincu in Neme Eleonori. V Ljubljani je tudi študiral pravo.

Med okupacijo ni našel prave zaposlitve. Začasno se je zaposlil kot korespondent pri firmi Remec Co., v njeni ljubljanski filiali. Po likvidaciji te filiale ga je poslal urad za delo v Celovec, od tam pa na Ravne, kjer se je zaposlil z novim letom 1944.

V 30 letih dela je dosegel nekaj uspehov, veliko pa je bilo tudi trnja in težav. Zahvaljuje se predvsem svojim ožjim sodelavkam v oddelku, da so mu pomagale prenašati težave in doseči uspehe, pa tudi nadrejenim za uvidevnost in razumevanje, da so skupno rešili težke probleme, čeprav niso bila stališča vedno takoj povsem enaka. Ohranil je zvestobo železarni skozi vseh 30 let ter pri tem skušal vedno najti socialistično zakonitost.

ALOJZ PISAR

Rojen je bil leta 1921 na Tostem vrhu. Starši so bili kmetje, pri hiši pa šest otrok. Na Ravnah je končal tolstovrško osnovno šolo, leta 1939 pa se je izučil za čevljarja pri mojstru Šmidu, pri katerem je delal vse do leta 1943. Takrat je odšel v partizane, kjer je ostal do konca vojne. Leta 1946 se je zaposlil v železarni kot kovač v težki kovačnici. To delo opravlja še zdaj.

Tudi družino si je ustvaril na Ravnah in je ena hčerka že preskrbljena, ena pa še študira. Je član ZB, SZDL in RK. Kadar ima čas, zmeraj rad grè pomagat kmetom delati, česar je vaje še iz svoje mladosti.

Z življenjem, kakršnega si je uredil, je zadovoljen, in rad bi, da bi vsaj tako ostalo še naprej.

STANKO PODOJSTRŠEK

Rodil se je l. 1926 v Mežici. Od malega je hodil z materjo, ki je služila pri kmetih. Osnovno šolo je obiskoval na Ravnah. Z osmimi leti je že moral za pastirja na Še-lemperk, leta 1937 pa v Javorje za pastirja in hlapca.

L. 1943 so ga vpoklicali v arbeitsdienst blizu Gradca, odkoder pa je kmalu pobegnil v partizane. Najprej je bil v Borovem koroškem bataljonu, nato pa na Dolenjskem v Gubčevi brigadi. Jeseni l. 1943 so ga Nemci ujeli. Mesec dni je bil v ljubljanskih zaporih, nato pa do osvoboditve v koncentracijskem taborišču Dachau. Vrnil se je bolan. Še pol leta se je zdravil v bolnišnici, vendar mu je noga ostala suha in zdravje mu je ves čas povzročalo težave. Žena, ki je bila tudi aktivna v NOB, je prav tako boleha in se ni zaposlila. Spraviti z eno plačo tri otroke do kruha je bilo torej vse prej kot lahko.

Leta 1946 se je zaposlil v železarni. Najprej je bil v topilnici ponovčar, kasneje pa je postal žerjavovodja, kar je še danes. Bridko se še danes spominja dolgoletnega čakanja na stanovanje, ki ga je končno dobil s pomočjo zveze borcev. Z osamosvojitvijo otrok pa je vendarle zaživel nekoliko lažje.

IVAN PODRŽAVNIK

Rojen je bil leta 1921 v Eibiswaldu v Avstriji v delavski družini. Osnovno šolo je obiskoval v Dravogradu in Šentjanu. Potem je do vojske delal na kmetiji.

Prisiljeno mobiliziran, je bil že oktobra 1943 v angleški armadi pri letalskih enotah. Narodnoosvobodilnemu gibanju se je priključil spomladi 1944 v Bariju. V JLA je ostal do jeseni 1946.

Po odpustu iz vojske se je zaposlil v železarni. Najprej je delal v vzmetarni, potem pa kot šofer, kar je še zdaj. Prevozil je že okoli dva milijona kilometrov. Do danes na srečo brez človeških žrtev, čeprav je bil tudi že v kritičnih položajih.

Za svoje vestno delo je bil v preteklih letih dvakrat proglašen za udarnika, prej pa je tudi medaljo za hrabrost in red zaslug za narod s srebrno zvezdo. Je vodnik pri rezervnih vojaških starešinah in voznik pri gasilcih.

VLADIMIR PORI

Rojen je bil l. 1926 na Ravnah in izhaja iz delavske družine. Osnovno šolo je končal v domačem kraju. V železarni se je zaposlil 13. marca 1941, leta 1943 pa je odšel v partizane. Bil je ranjen v pljuča in hkrati ujet ter prepeljan v celovške zapore, od tam v Dachau, iz Dachaua pa spet dalje v drugo taborišče, kjer je potem ostal do konca vojne. Po osvoboditvi se je vrnil na Ravne in se zaposlil v železarni kot strugarski vajenec. Po 4-letni obrtni šoli je dobil kvalifikacijo za kovnostrugarja. Delal je pri stroju in poleg službe opravil še visoko kvalifikacijo. Tako je bil leta 1954 premeščen od stroja za referenta za osvajanje novih proizvodov. Čez nekaj časa je bil postavljen za delovodjo v obratu pnevmatičnih strojev kot vodja revolveric in kopirk.

Od njegovih štirih otrok sta dva na univerzi v Ljubljani, eden hodi v gimnazijo,

Stanko Podojstršek

Ivan Podržavnik

Franc Prikeržnik

Martin Prošt

Marija Telcer

eden pa je že preskrbljen. Je član ZB, v prostem času rad hodi v planine in v veliko veselje mu je urejanje vrta okoli hiše. S svojimi delavci se dobro razume in v njegovem oddelku ga imajo vsi zelo radi. Delavci pravijo, da je preprost, da razume njihove probleme, da je z njimi dober kot delovodja in predvsem kot človek.

FRANC PRIKERŽNIK

Rodil se je leta 1918 na Tolstem vrhu. Oče je bil kmet, mati gospodinja. Čeprav sta imela majhno posestvo, sta težko preživljala svojih šest otrok.

Po končani osnovni šoli je ostal doma na kmetiji. Starojugoslovansko vojsko je služil 18 mesecev, potem je bil do začetka vojne spet doma. Leta 1943 so ga mobilizirali Nemci in vojna vihra ga je zanesla celo v Afriko, odkoder pa se je vrnil v sestav naše armade ter ostal v njej do l. 1946, ko je prišel domov.

Isto leto se je zaposlil v železarni kot valjar. Bil je vesten delavec in se je s sodelavci dobro razumel. Kot mnogi drugi je tudi on opravljal po dva šihta na dan, saj je bilo po delu v tovarni zmeraj treba kaj opraviti še na kmetiji. Tako je tri svoje otroke že spravil h kruhu, le eden še hodi v šolo.

Nekaj časa je bil pri gasilcih, po odhodu v pokoj pa se posveča le domu in družini.

MARTIN PROŠT

Rojen je bil leta 1916 v Gradišču pri Slovenj Gradcu. Starši so imeli majhno kmetijo, na kateri je moralo biti živeža za 10 otrok. Ker zemlja ni dajala dovolj, si je moral že s petnajstimi leti poiskati delo. Najprej se je zaposlil pri Gnamušu v lesnem podjetju, l. 1935 pa pri Greinovem gradbenem podjetju, kjer je naredil obrtno šolo za zidarja in ostal do leta 1943, vmes pa je odslužil vojake. Nemci so ga mobilizirali in poslali v Rusijo. Med unikom je na Poljskem pobegnil in se srečno vrnil na Koroško. Delal je še v Slovenj Gradcu in Dravogradu, nato pa od l. 1949 v železarni kot zidar.

Od njegovih otrok je eden že preskrbljen, eden pa še hodi v osnovno šolo. Zaradi bolezni so ga predčasno upokojili in mu je kar žal, da je moral zapustiti železarno. Zmeraj je rad hodil na delo, pa četudi so ga poklicali ponoči, ob nedeljah ali ob praznikih.

MARIJA TELCER

Rojena je bila leta 1921 v Podpeci pri Črni. Oče je bil rudar, mati gospodinja in štirje otroci pri hiši. V osnovno šolo je hodila v Podpeci in Črni, med vojno pa je končala enoletno administrativno šolo v Celovcu. V železarni Ravne se je zaposlila marca 1943, leta v obratnem knjigovodstvu. Medtem se je z družino preselila na Prevalje, od koder je peš hodila v službo. Delo je trajalo od 7. do 17. ure, od 12. do 13. ure so imeli prosto. Tudi po vojni je ostala v knjigovodstvu, kjer si je tudi našla moža.

V prostem času še zmeraj rada hodi v planine. Morda je ravno zato videti tako mladostna in sveža, da bi ji človek nikoli ne prisodil leta zlate jubileantke dela.

Za planine jo je navdušil mož in je prva ženska pri nas, ki je opravila slovensko

planinsko transverzalo. V prevaljškem planinskem društvu je vodila mladince na Triglav. Na svojem delovnem mestu je neoporečna, imajo jo radi, ker zmeraj za vsakogar najde prijazno besedo in je vedno dobre volje.

RUDOLF TISOVNIK

Rodil se je l. 1917 v Solčavi materi dni-narki. Takoj ko je mogel, je opravljal kmečka dela. Osnovno šolo je obiskoval v Solčavi in Koprivni. Ker je bil bister fant, je šel na gimnazijo v Maribor, vendar je bilo šolanje predrago in se je šel učiti za mizarja, nakar se je zaposlil v lesnem obratu nazarskega podjetja Marijin grad v Solčavi.

Kot hranilec je bil oproščen vojaščine. Ko pa so po okupaciji Nemci začeli zapirati njegove tovariše, se je umaknil v Velikovec, kjer je dve leti delal kot mizar. L. 1943 ga je zavod za zaposlovanje poslal v železarno Ravne kot mizarja. Do l. 1952 je delal kot pomočnik, nato pa kot vodja mizarске delavnice. Ko se je gradbeni oddelek delno razformiral, je šel v modelno mizarno. Tam je ostal do upokojitve 1. julija 1973.

Zadnje leto vojske si je začel ustvarjati svoj dom. S pridnostjo je zgradil lastno hišo in je bil po tej plati med pionirji ravenške stanovanjske gradnje. Oba njegova otroka sta povezana z železarstvom: hčerka je pri nas v službi, sin pa študira metalurgijo.

Zmeraj je veliko bral, in tudi, kadar je bil delavnik dolg po 16 ur, je še našel čas za branje, za katerega ima zdaj zares dovolj miru.

SILVO TURK

V Črnomlju se je rodil l. 1921 kmetu kot prvi od devetih otrok. Ker po končani osnovni šoli ni hotel biti kmet, se je zaposlil v Belokranjski železolivarni ter se izučil za livarja. Od tam je odšel na Jesenice. Ker je tamkajšnja železarna takrat delala za vojsko, je bil oproščen vojaščine.

Nemci so ga aretirali, vendar po takratni logiki kot »italijanskega« državljana izpustili. Do l. 1944 je potem delal na Jesenicah, nakar je odšel v partizane, v koprški odred, potem pa v IX. korpus. Kot jadralca so ga za šest tednov poslali v Rusijo, kjer je blizu Kijeva opravil tečaj za letalsko osebje.

Vključen v rusko vojsko je prišel prek severne Madžarske do Sombora. Zaradi bolezni je bil v Pančevu demobiliziran. Po krajši službi v Ljubljani je bil z dekretom premeščen na Ravne, vendar je kmalu spet odšel v Ljubljano na fužinarsko — rudarsko šolo, kjer je doštudiral za livarskega tehnikarja.

Od l. 1948 naprej je v livarni. Najprej je asistent pri obratovodju Štadlerju ter opravljal vsa dela v livarni. Pomagal je organizirati pripravo dela, bil glavni tehnolog livarne, organiziral vlivanje orodja ter bil vodja medfazne kontrole. Zdaj je že pet let vodja težke kaluparnice.

Dolga leta je bil član organov delavske samouprave in predsednik sindikata v livarni. Devet let je bil predsednik smučarskega kluba Fužinar, nad deset let pa predsednik sodniškega zbora SK in referent civilne zaščite KS Ravne.

Rudolf Tisovnik

Silvester Turk

Ivan Verčkovnik

Marija Volmajer

Za svoje predano delo je prejel vrsto odlikovanj, športnih in tovarniških priznanj. Je pa v tem času postal, kot pravi sam: »veja koroškega drevesa.«

IVAN VERČKOVNIK

Rojen je bil l. 1917 na Gmajni pri Slovenj Gradcu. Živel je z materjo, ki je morala preživljati tri otroke. Zaradi pomanjkanja je takoj po končani osnovni šoli šel služiti. L. 1931 je prišel na Šrotnek za hlapca in je ostal tam vse do vojne.

Nemci so ga mobilizirali. Pred Leninogradom je bil ujet. Kot prostovoljec se je potem v Rusiji priključil jugoslovanski brigadi in v njenem sestavu prišel na sremsko fronto leta 1944. Po prekomandi je prišel v Škofjo Loko, odkoder se je vrnil na Šrotnek. V železarni se je zaposlil l. 1946 in 27 let do upokojitve delal v livarni.

V prostem času rad hodi v naravo in veliko bere. Svoje težko življenje je popisal za 1. št. letošnjega Koroškega fužinarja.

MARIJA VOLMAJER

Rojena je leta 1924 na Ravnah. Izhaja iz delavske družine. Osnovno šolo je obiskovala na Ravnah, meščansko pa v Slovenj Gradcu. V železarni se je zaposlila leta 1943.

Prva leta po vojni je morala veliko delati. Takrat je bil 10-urni delovni čas in ni bilo še nobenih računskih strojev, vse je bilo treba računati »peš«. Za svoje vestno in prizadevno delo je dobila precej pohval. V prostem času je morala pomagati doma, tako da za zabavo skorajda ni bilo časa in mlada leta so ji pobegnila skozi delo. Le v planine je zmeraj rada hodila, sodelovala pa je tudi pri mladinskem telovadnem društvu. Prvič se je zavedla resničnih, pravih praznikov šele po 30 letih trdega dela.

Od njenih dveh hčerk je ena že preskrbljena, ena pa še obiskuje osnovno šolo.

S svojimi sodelavci se je zmeraj dobro razumela. Zdaj, ko je odšla v pokoj, jo pogrešajo, ker je dolgoletno sodelavko težko nadomestiti, pa tudi zato, ker so jo imeli radi.

Zlatka Strgar

ZAHVALA

Za poslano denarno darilo ob prazniku republike 29. novembru se pristrčno zahvaljujem za darilo, enako pa tudi za to, da se v kolektivu spomnite nas vseh, ki smo iz železarne odšli na odsluženje vojaškega roka.

Želim si, da bi s svojimi pridobitvami v JLA ob vrnitvi v kolektiv pripomogel k napredku in še lepšemu življenju koroškega kraja.

Vsem skupaj pa želim še mnogo uspeha v letu 1974.

Janko Čekon

ZAHVALA

Podpisani Štefan Čebul se zahvaljujem sodelavcem in obratovodstvu livarne za darilo ob mojem odhodu v pokoj. Želim vsem še nadaljnje uspešno delo in vso srečo v novem letu.

ZAHVALA

Vsem sodelavcem se za pozornost ob odhodu v pokoj prav lepo zahvaljujem. Obenem želim vsem srečno in uspehov polno novo leto.

Leopold Simon

Jubilanti dela v letu 1973

Obrat	Delavci			Delavke		
	10 let	20 let	30 let	10 let	20 let	30 let
UPRAVA	14	5	3	9	2	1
Skupne službe enote I.	6	16	1	15	2	—
Topilnica	27	6	1	1	—	—
Livarna	4	13	2	2	—	1
Valjarna	21	5	1	2	—	—
Kovačnica	10	3	1	—	—	—
Jeklovlek	6	1	—	1	—	—
Čistilnica	3	4	—	3	—	—
Modelna mizarna	1	1	1	—	—	—
ENOTA I. SKUPAJ	78	49	7	24	2	1
Skupne službe enote II.	4	6	—	3	1	2
Kalilnica	2	—	—	—	—	—
Obrat industrijskih nožev	5	—	—	—	—	—
Obrat pnevmatskega orodja	5	3	1	3	—	1
Obrat strojev in delov	6	5	2	—	—	—
Vzmetarna	3	4	1	—	—	—
ENOTA II. SKUPAJ	25	18	4	6	1	3
Skupne službe tehn. sl.	1	2	—	1	—	—
Energetski obrat	10	3	—	—	—	—
Elektro remont j. t.	4	3	—	—	—	—
Elektro remont š. t.	1	1	—	—	—	—
Strojni remont	12	6	1	1	—	—
Gradbeni remont	4	—	1	—	—	—
Promet	8	5	1	—	—	—
TEHNIČNE SLUŽBE SKUPAJ	40	20	3	2	—	—
PODJETJE SKUPAJ	157	92	17	41	5	5

S sej kolegijских izvršilnih organov

Decembra sta se v dosedanjih mandatni dobi na zadnjih sejah sestala poslovni odbor in odbor za splošne zadeve.

Poslovni odbor je obravnaval predvsem problematiko investicijske izgradnje ter izhodišča in cilje, ki bi jih morali na tem področju zasledovati naslednje leto, predloge komisije za racionalizacije za odobritev nagrad za razne tehnične izpopolnitve in koristne predloge, ki niso več sodili v pristojnosti komisije, predloge za službena potovanja v inozemstvo, obravnaval pa tudi druge operativne in poslovne zadeve, ki so spadale v njegovo pristojnost.

Odbor za splošne zadeve je največ časa namenil razpravi o problematiki družbene prehrane, ceni toplega obroka, uvedbi kisle vode za zaposlene in načinu regresiranja, o sredstvih, ki naj bi jih železarna prispevala za kritje stroškov novoletne jelke in obdaritev socialno šibkih članov delovne skupnosti. Razpravljal pa je tudi še o drugih zadevah s področja stanovanjske problematike, o načinu organiziranja obveznih periodičnih zdravniških pregledov in proučevanju, s katerimi so se v raznih zadevah obrnili na njegov naslov tako posamezniki kakor tudi društva in organizacije.

Po obravnavi so bili v zvezi s posameznimi zadevami in predlogi sprejeti naslednji zaključki in sklepi:

Upoštevajoč določbe 9. člena pravilnika o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih ter predlog komisije za racionalizacije, se odobri:

— Stefanu Kamniku in Jožetu Poriju za izvedeno in potrjeno tehnično izboljšavo izdelave naprave za brušenje kosmačilnih rezkarjev enkratna nagrada v znesku 4.800 din, ki si jo po lastnem sporazumu delita na polovico;

— Jakobu Logarju, Otu Puru in Marjanu Levičarju za izvedeno tehnično izpopolnitev, ki so jo uvedli pri valjanju ploščatih profilov, enkratna nagrada v znesku 4.622,40 din, ki si jo po lastnem sporazumu delijo na tri enake dele;

— inž. Jožetu Žuncu, inž. Jožetu Boršnerju, Marjanu Blažiču in Antonu Radušniku

za izvršeno tehnično izpopolnitev spremembe kalibracije na prvem ogrodju srednje proge enkratna nagrada v znesku 26.290 din, ki si jo po lastnem sporazumu delijo na štiri enake dele.

Na predlog vodstev TOZD in sektorjev so bila odobrena službena potovanja v inozemstvo, kot sledi:

— Avgustu Balantu in Francu Gostenčniku 6-dnevna strokovna izpopolnitev pri firmi Schöller Bläckmann v Avstriji in Mirku Juraji 4-dnevna strokovna izpopolnitev pri firmi Ahlmann-Maschinenbau v Zahodni Nemčiji;

— Borisu Florjančiču 3-dnevno potovanje v Zahodno Nemčijo, kjer naj bi ugotovil cene masovnih, kvalitetnih in plemenitih jekel, ki bodo na zahodnih tržiščih veljale naslednje leto.

Potrjen je bil predlog komisije za ocenjevanje strokovnih nalog in v smislu 40. člena pravilnika o delitvi OD inž. Cvetu Stojanovu beneficirana delovna doba za čas, ki mu je potreben za prehod iz prve v drugo skupino visoko strokovnih delavcev.

Na predlog komisije za osnovna sredstva je bil odobren odpis že amortiziranih in za tovarno neuporabnih gasilnih aparatov, polirnega stroja, brusilnega stroja in štirih termogenov z dopolnitvijo, da je sicer že amortizirana osnovna sredstva skušati prodati in da se, če prodaja ne uspe, končno izločijo iz evidence osnovnih sredstev. Na predlog iste komisije je bilo odobreno, da se za potrebe vzdrževanja vodovoda komunalnemu skladu občine Ravne na Koroškem proda vodovodna črpalka, ki je ne potrebujemo več.

Na podlagi posredovanih izračunov, dodatne utemeljitve in obvestila o delni odpravi pomanjkljivosti in prostorih, kjer v tovarni delimo topli obrok, je bilo ugodeno zahtevi poslovne enote Merxa na Ravnah, da se z veljavnostjo od 16. julija 1973 dalje poviša cena toplega obroka od sedanjih 5,50 na 7 din. Razlika v ceni, nastala zaradi podražitve, v času od 16. julija 1973 do 31. decembra 1973, v celoti bremenijo stroške tovarne, od 1. januarja 1974 dalje pa od novo odobrene cene 7 din za obrok plačajo uporabniki obro-

ka sami po 3 din, razlika 4 din pa gre v breme stroškov tovarne. Odbor pa je istočasno zadolžil za področje družbene prehrane odgovorno strokovno službo, da pri že pripravljanih obrokih dela občasno kontrola po količini in kvaliteti, predvsem pa da stalno zasleduje tako kvaliteto kot kvantiteto toplega obroka.

Problem kisle vode za zaposlene, predvsem pa cena, je že dalj časa prisoten v tovarni. O načinu uvedbe kisle vode in možnosti regresiranja je bilo več razprav z odgovornimi delavci zdravstvenega doma na Ravnah, komisijo za varstvo pri delu in komisijo za družbeno prehrano. Končno je bil na podlagi skupnega dogovora izoblikovan predlog, ki je bil posredovan odboru za splošne zadeve. Odbor je v zvezi s predlogom sklenil, da se:

— s 1. januarjem 1974 na vseh delovnih mestih v tovarni kot higienska pijača dodatno uvede kislavoda. Posameznik bo plačal za liter 0,50 din, razlika v ceni pa bremenijo poslovne stroške tovarne, z dopolnitvijo:

a) da mora za družbeno prehrano odgovorna strokovna služba v tovarni z za to odgovornimi drugimi službami pričeti delati na tem, da nabavo, skladiščenje in razdeljevanje v tovarni prevzamemo v lastno režijo;

b) da je do tega časa nabavo, skladiščenje in razdeljevanje urediti s poslovno enoto Merxa na Ravnah, v sodelovanju z vodstvi obratov pa organizirati dostavo v obrate ter uvesti potrebno evidenco;

— da mora oddelek za varstvo pri delu pripraviti predlog dopolnitev pravilnika o osebnih zaščitnih sredstvih tovarne predvsem z določbami, da se uvaja v tovarni kot zaščitna pijača kislavoda in da je v samoupravnem sporazumu o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu pri določbah, ki se nanašajo na kršitev delovnih dolžnosti, vnesti določbo, da se odnašanje kisle vode iz podjetja šteje za kršitev delovne dolžnosti.

Potrjen je bil predlog kadrovskega oddelka, da se k nekoč že sprejetemu sklepu o prispevku, ki ga dajemo za organiziranje zaključnih strokovnih ali absolventskih ekskurzij študentom srednjih, višjih in visokih šol ter fakultet, vključijo tudi učenci poklicne šole. Določeno je bilo, da tovarna učencem poklicnih šol ob zaključku šolanja za zaključno šolsko ekskurzijo prispeva po 200 din za učenca.

Letos je bila v tovarni vrsta zahtev za plačilo prevoznih stroškov za razne izlete, ki naj bi se organizirali za zaposlene po obratih. Ker sredstev pri razdelitvi po zaključnem računu za lansko leto za take potrebe nismo predvideli, iz drugih virov pa takih prevoznih stroškov ni možno pokrivati, plačilo stroškov ni bilo možno. Posledica je bila, da so se ponekod pojavili problemi in tudi objektivne zahteve, ki jih vedno ni bilo mogoče upoštevati in rešiti. Z namenom, da bi vprašanje izletov in s tem v zvezi nastale prevozne stroške enotno uredili za vse vnaprej, je bilo odločeno, da mora vodstvo kadrovskega splošnega sektorja skupno s svetom sindikata za naslednje leto pripraviti program izletov in za te namene predvideti tudi višino potrebnih finančnih sredstev. Predlog za višino finančnih sredstev bo upoštevan pri predlogu razdelitve sklada skupne porabe po zaključnem računu za letošnje leto in posredovan v javno razpravo. Na podlagi mnenj in predlogov, ki bodo izoblikovani v javni razpravi, se bo lahko izoblikoval končni predlog.

Ob razpravi o problematiki varstva pri delu je bilo načeto tudi vprašanje plačila obveznih periodičnih zdravniških pregledov. Problem se je pojavil zaradi tega, ker je določeno število zaposlenih obvezne zdravniške preglede opravilo v rednem delovnem času, nekateri pa so jih morali opraviti izven rednega delovnega časa. V razpravi je bilo tedaj zaključeno, da mora za področje varstva pri delu odgovorna služba v sodelovanju z zdravstvenim domom in vodstvi obratov zadevo urediti enotno. Predlog, ki je bil zdaj izoblikovan, je bil na odboru potrjen. Sklenjeno je bilo:

— obvezni periodični zdravniški pregledi morajo biti organizirani tako, da jih bodo prizadeti delavci lahko opravili v svojem rednem delovnem času, zato se čas morebit-

nih pregledov, opravljen izven rednega delovnega časa, ne plača;

— vodstva obratov, v katerih je največ zaposlenih, za katere je obvezen periodični zdravniški pregled, morajo imeti možnost, da bodo lahko na pregled pošiljala zaposlene v okviru lastne možnosti in izbire, služba za varstvo pri delu pa se zadolžuje, da organizacijsko zadevo koordinira in urejuje z zdravstvenim domom.

Na predlog komisije za ocenjevanje strokovnih nalog je bila Zvonku Erjavcu za uspešno izdelano strokovno nalogo »Karakteristike pare in izračun merilne proge z zaslonko« odobrena enkratna nagrada v znesku 300 din.

Po obravnavi predloga za enotno akcijo organiziranja novoletne jelke in nekaterih športnih prireditev je odbor sklenil, da naša tovarna iz še neizkoriščenih sredstev, s katerimi je letos razpolagal odbor za splošne zadeve, prispeva:

Konstituiranje organov samoupravljanja

V sredo, 26. decembra 1973, se je na svoji prvi seji sestal zbor delegatov železarne. Po verifikaciji mandata članov zbora delegatov in poročilu volivne komisije o izvedbi volitev v organe samoupravljanja in kolektivne izvršilne organe na nivoju podjetja, so prisotni ob upoštevanju predloga družbenopolitičnih organizacij tovarne pristopili k izvolitvi predsednika zbora delegatov, njegovega namestnika in članov kolegijskih izvršilnih organov.

Za predsednika zbora delegatov je bil izvoljen Alojz Knez, dipl. inž., zaposlen v TOZD mehanske obdelave, za njegovega namestnika pa Franc Košak, zaposlen v TOZD metalurške proizvodnje.

Za člane kolegijskih izvršilnih organov so bili izvoljeni:

— v odbor za gospodarjenje: Marjan Blažič, Jelen Dominik, Medved Justin, Kostanjevec Miro, dipl. inž., Planinšec Jože, Plohl Janez, Vehovar Anton, Voleg Peter;

— v odbor za splošne zadeve: Goltnik Pavel, Kajzer Blaž, Milinkovič Milojko, Potočnik Anton, Rihter Stanko, Razdevšek Leopold, Širnik Anton, Šteharik Silva, Zabav Franc;

— odbor za oblikovanje in delitev dohodka: Cesnik Jože, Javornik Edo, Ledinek Rajko, Lepej Rudi, Urnaut Maks, inž. Večko Maks, Leš Oto;

— v odbor za oceno investicijskih projektov, izume in racionalizacije: Gnamuš Ferdo, Grzina Jože, Kamnik Štefan, inž. Jože Rodič, Trafela Vinko, prof., Janko Štimnik, dipl. inž.

— v odbor za informiranje in kulturno dejavnost: Cesar Pavel, Boštjan Franc, Fabijan Boris, Kotnik Jože, Krauberger Gino, Pepevanik Ivan;

— v odbor za splošni ljudski odpor: Florjančič Boris, Gerold Jože, Gradišnik Janez, Marolt Franc, Metulj Peter, Turk Silvo.

Vse kolegijske izvršilne organe bo treba, zdaj ko se je Tovarna rezalnega orodja Prevalje pripojila k naši tovarni, dopolniti še s predstavniki iz novo ustanovljene TOZD; seveda pa bo to možno šele potem, ko bodo tudi v TRO izvedli volitve v samoupravne organe. Iz novo ustanovljene TOZD bodo, kot je določeno s samoupravnim sporazumom, v odbor za gospodarjenje in odbor za splošne zadeve izvolili po tri člane, v druge kolegijske izvršilne organe pa po dva.

Po opravljenih volitvah je zbor delegatov razpravljal še o predlogu razporeda delovnih in dela prostih dni v letu 1974, predlogu statuta podjetja Železarne Ravne, predlogu pravilnika o knjigovodstvu in predlogu samoupravnega sporazuma o ustanovitvi samoupravne stanovanjske skupnosti na območju občine Ravne na Koroškem.

Pri predlogu razporeda delovnih in dela prostih dni v letu 1974 je bilo povedano, da je izdelan na podlagi 42-urnega tedna. V letu 1974 imamo 365 koledarskih dni. Seštevek dela prostih dni znaša 52 nedelj, 10 plačanih državnih in republiških praznikov ter 37 dela prostih dni oziroma imamo 266 delovnih dni in

— za organizacijo prireditve ob novoletni jelki in za obdaritev predšolskih in šoloobveznih otrok 25.000 din;

— za obdaritev socialno in finančno šibkih članov delovne skupnosti 12.000 din ter za organizacijo in izvedbo športnega srečanja troboja slovenskih železarn 5.120 din.

Pri obravnavi stanovanjske problematike je odbor sklenil, da se za potrebe izgradnje Name na Ravnah in preselitev stanovalcev iz hiš, ki jih bo s tem v zvezi potrebno porušiti v Prežihovi ulici, v prvi fazi selitve novo zgrajenih 30 stanovanj izdvojijo tri družinska stanovanja, da pa se bodo nekateri kadrovski in drugi problemi reševali pri vselitvi preostalih 30 stanovanj, ki bodo vseljiva v začetku prihodnjega leta v zdaj grajenem bloku na Javorniku.

Odbora sta tudi v zvezi z drugimi prošnjami in vlogami, ki so bile obravnavane, sprejela ustrezne sklepe in zaključke, o katerih pa so bili prizadeti posebej pismeno obveščeni. —et

99 dela prostih dni. Razpored delovnih in dela prostih dni velja za zaposlene, ki delajo v eno, dve in triurnem delu, medtem ko je razpored delovnih in dela prostih dni za zaposlene v neprekinjenem tehnološkem procesu nekoliko drugačen. Sestavljavci predloga so v okviru možnosti upoštevali:

— da so sobote, ki padejo na 14. ali 15. v mesecu, ker je to plačilni dan, delovni dnevi;

— da naj bi bile prve sobote v mesecu, ker so vezane na razne mesečne obračune, delovni dnevi, razen sobote 2. novembra, ker je 1. november republiški praznik in dela prost dan, 3. novembra pa je nedelja, in da je izjemoma 31. decembra dela prost dan, čeprav ni sobota.

Za predlog statuta podjetja Železarne Ravne je bilo rečeno, da je bil, potem ko sta bila po javni razpravi in uskladitvi na DS TOZD metalurške proizvodnje in DS TOZD mehanske obdelave sprejeta statuta obeh TOZD, pripravljen predlog statuta za podjetje Železarno Ravne, v katerem so predvsem v poglavju, ki se nanaša na samoupravljanje in kolektivne izvršilne organe, tudi določbe, ki se nanašajo na OSS. Javna razprava o predlogu je bila organizirana po delovnih skupinah v OSS. Postopek uskladitve, pri katerem so sodelovali tudi predstavniki zborov delovnih ljudi in družbenopolitičnih organizacij

obeh TOZD, je bil 21. decembra 1973. Posebnih predlogov za dopolnitev ni bilo. Dopolnitve, ki so bile usklajene v postopku uskladitve, so se nanašale predvsem na tiste določbe statuta, ka zadevajo pripojitev Tovarne rezalnega orodja k naši tovarni. Po razpravi in uskladitvi pripomb je bil sprejet sklep, da je predlagati zboru delegatov podjetja, da statut z dopolnitvami in usklajenim besedilom sprejme.

Za pravilnik o knjigovodstvu je bilo povedano, da smo tudi do sedaj imeli ta pravilnik, ki pa ga moramo v zvezi z ustanovitvijo TOZD in OSS zaradi pravilnega zajemanja stroškov, obračunov in ugotavljanja rezultatov poslovanja temu ustrezno prilagoditi. K predlogu, ki je bil posredovan, je bilo dodatno predlagano, da je način obračuna in celotno organizacijo finančnega poslovanja treba prilagoditi in uvesti najpozneje do 1. januarja 1975. leta, kot je to sicer določeno v 192. členu našega samoupravnega sporazuma.

Ob obravnavi predloga pravilnika so bili člani zbora delegatov seznanjeni še s predlogom za dopolnitev pravilnika o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest. Gospodarska zbornica nas je namreč obvestila, da moramo za delovna mesta delavcev, ki delajo na področju zunanje trgovine, poleg zahtevane strokovne izobrazbe določiti tudi posebne pogoje, ki jih morajo ti delavci izpolnjevati. Gre za potrebno znanje tujih jezikov, nekaznovanje in podobno.

Nekoliko več razprave je bilo o predlogu, da naša tovarna pristopa k samoupravnemu sporazumu o ustanovitvi stanovanjske skupnosti na področju občine Ravne na Koroškem. Na področju stanovanjske dejavnosti so se, je bilo rečeno, pojavili razni konflikti in nape, ki so nastajale tako v sistemu razpolaganja s sredstvi, kakor tudi pri upravljanju in gospodarjenju s stanovanji. Novo ustanovljena samoupravna stanovanjska skupnost naj bi:

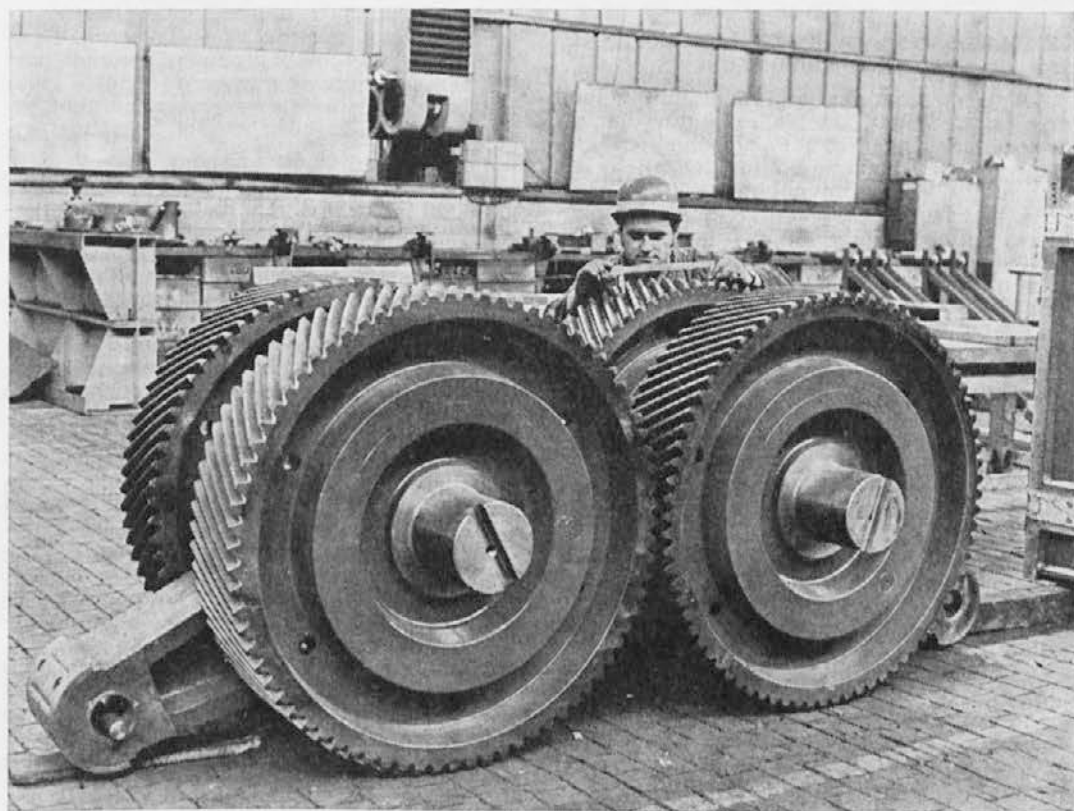
— skrbela za postopno razvijanje in utrjevanje samoupravne organizacije in družbenega vpliva v stanovanjski izgradnji,

— organizirala in povezovala delovne ljudi in druge družbene dejavnike z namenom, da se poveča obseg stanovanjske izgradnje in postopno odpravi stanovanjski primanjkljaj,

— upravljala in gospodarila s sredstvi in stanovanji v družbeni lasti,

— sistematično reševalo po načelu vzajemnosti in solidarnosti stanovanjsko vprašanje določenih socialnih kategorij občanov,

— skrbela za uveljavljanje organizirane in družbeno usmerjene stanovanjske gradnje,

— sodelovala pri planiranju družbeno ekonomskega razvoja na področju stanovanjske dejavnosti,

— pripravljala program stanovanjske izgradnje, osnove za politiko stanarin in določala standard stanovanj ter opravljala druge naloge, določene z zakoni in drugimi splošnimi predpisi.

Samoupravna stanovanjska skupnost bi morala biti formirana do 15. januarja 1974. Po predlogu sporazuma naj bi naša tovarna v samoupravno stanovanjsko skupnost določila 7 delegatov, v svet za gradnjo stanovanj v družbeni lasti 2 delegata in v svet za gospodarjenje s stanovanjskim skladom 3 delegate. Glede na število članov, ki naj bi sestavljali skupščino in druge svete, je bilo v razpravi poudarjeno, da bomo glede na predlagano število ob upoštevanju števila stanovanj in sredstev, ki jih vlagamo za te namene, zastopani s premajhnim številom delegatov. Posamezni razpravljalci pa so v razpravi opozorili na nekatere pomanjkljivosti in napake, ki so se do sedaj dogajale na področju gospodarjenja s stanovanji in stanovanjskimi hišami, predvsem pa na njihovo slabo vzdrževanje.

Po razpravi je bilo izoblikovano stališče, da naša tovarna k ustanovitvi samoupravne stanovanjske skupnosti sicer pristopa, da pa morajo biti v statutu te organizacije točno navedena področja in zadeve, ki se lahko sprejemajo samo na podlagi soglasnosti vseh delegacij. Pri tem gre predvsem za razpolaganje z zbranimi sredstvi tako za gradnjo novih stanovanj kakor tudi za vzdrževanje obstoječega stanovanjskega sklada.

Končno je bilo povedano, da imamo v samoupravnem sporazumu določeno, da zbor delegatov na prvi seji imenuje tudi člane strokovnega sveta Železarne Ravne. Strokovni svet je poslovodni kolegijski organ železarne, sestavljajo pa ga delavci, razporejeni na delovna mesta individualnih poslovodnih organov.

Razen potrditve poročila o izvedbi volitev članov organov samoupravljanja in kolektivnih izvršilnih organov ter izvolitve predsednika zbora delegatov in njegovega namestnika ter članov drugih kolektivnih izvršilnih organov je zbor delegatov sprejel naslednje sklepe:

1. Potrdi se razpored delovnih in dela prostih dni v letu 1974.

2. Potrdi se statut podjetja Železarna Ravne vključno z dopolnitvami, ki so bile predlagane na postopku uskladitve 21. decembra 1973, pri katerem so sodelovali predstavniki delovnih skupin iz OSS ter predstavniki zbora delovnih ljudi in družbenopolitičnih organizacij iz TOZD metalurške proizvodnje in TOZD mehanske obdelave.

3. Vključno s predlaganimi in sprejetimi dopolnitvami se sprejme pravilnik o knjigovodstvu.

4. Odobrijo se predlagane dopolnitve pravilnika o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest, ki se nanašajo na določitev posebnih pogojev za delavce, zaposlene na delovnih mestih, ki delajo v železarni na področju zunanje trgovine.

5. Odobri se, da naša tovarna pristopi k samoupravnemu sporazumu o ustanovitvi samoupravne stanovanjske skupnosti z dopolnitvijo:

a) da se pooblašča odbor za splošne zadeve, da v sodelovanju s predstavniki družbenopolitičnih organizacij TOZD in OSS imenuje naše delegate v skupščino samoupravne stanovanjske skupnosti v svet za graditev stanovanj v družbeni lasti in v svet za gospodarjenje s stanovanjskim skladom. Z imeni naših predstavnikov, ki bodo imenovani v našete samoupravne organe stanovanjske skupnosti, je na naslednji seji seznaniti zbor delegatov;

b) da mora odbor za splošne zadeve določiti primere in zadeve, o katerih bodo skupščina stanovanjske skupnosti in drugi organi lahko določali in sklepali le na podlagi soglasnosti vseh delegacij.

6. Na podlagi 1. odstavka 148. člena samoupravnega sporazuma so bili za člane strokovnega sveta, ki je poslovodni organ Železarne Ravne, imenovani: Franc Fale, glavni direktor, ki je istočasno predsednik strokovnega sveta, ter Dobovišek Milan, dipl. inž., direktor TOZD metalurške proizvodnje, Geršak Jože, dipl. inž., direktor TOZD mehanske obdelave, Mahorčič Franjo, dipl. inž., tehniški direktor, Florjančič Boris, direktor komercialnega sektorja, Orožen Peter, dipl. oec., direktor finančno računovodskega sektorja, Janez Žnidar, inž., direktor sektorja za gospodarjenja in Cigler Adi, dipl. iur., direktor kadrovske splošnega sektorja. Mandat članov strokovnega sveta traja štiri leta. —et

Podal je okvirno oceno, da je TOZD metalurške proizvodnje v letu 1973 dobro poslovala ob tako intenzivnem samoupravnem političnem gibanju, večkratnih energetskih težavah in visoki stopnji inflacije.

Ds je na tej seji izvolil predsednika in namestnika DS ter imenoval komisije, ki bodo delovale pri DS TOZD metalurške proizvodnje v tej mandatni dobi.

KOMISIJA ZA GOSPODARJENJE

Dobnik Ivan, kovačnica — predsednik
Sedelšak Franc, livarna — namestnik
ing. Lončar Franc, valjarna — član
Turk Silvo, livarna — član
Matitz Jože, PD — član
Hrastnik Ivica, MR — član
Štinjek Franc, valjarna — član
Miklavčič Marica, prodaja — član
Žunko Ivan, topilnica — član

KOMISIJA ZA VPD

Marin Avgust, valjarna — predsednik
Kotnik Jože, topilnica — namestnik
Mežnerc Ivan, livarna — član
Fedler Ivan, livarna — član
Strmčnik Vinko, kovačnica — član
Glavica Jurij, mat. gosp. — član
Sevničar Milena, kem. lab. — član

STANOVANJSKA KOMISIJA

Tušek Milan, livarna — predsednik
Dobrovnik Peter, PD — namestnik
Novšek Ivan, topilnica — član
Trstenjak Janko, livarna — član
Lopatni Drago, kovačnica — član
ing. Štimnikar Janko, kem. lab. — član
Logar Jakob, valjarna — član

Ob imenovanju 7-članske stanovanjske komisije je bil sprejet sklep, da na sejah komisije prisostvuje tov. Slanič Ivan iz jeklovleka, vendar brez glasovalne pravice.

KOMISIJA ZA UGOTAVLJANJE KRŠITEV DELOVNIH DOLŽNOSTI IN IZREKANJE UKREPOV

ing. Godec Anton, jeklovlek — predsednik
Orešnik Rudi, skupne sl. — namestnik
Klančnik Alojz, kovačnica — član
Hrašnan Alojz, valjarna — namestnik
Čeplak Marija, kem. lab. član
Dokl Avgusta, prodaja — namestnik

Sprejet je bil osnutek samoupravnega sporazuma o razmerju v združenem delu TOZD metalurške proizvodnje in se kot predlog posreduje v javno razpravo na delovne skupine. Sprejet je bil koledar ter potem podpis slehernega zaposlenega v TOZD metalurške proizvodnje, da se strinja s pravicami in obveznostmi, ki so določene v predlogu samoupravnega sporazuma. DS je zadalžil, da so nosilci javne razprave predloga samoupravnega sporazuma o razmerju v združenem delu vodje delovnih skupin s pomočjo obratovodij, vodij služb — oddelekov. Za organizacijo in izvedbo predloga na zborih pa odgovarjajo predsedniki zborov.

DS je sprejel sklep, da morajo delovne skupine na sestankih ob javni razpravi o predlogu sporazuma izvoliti novega ali potrditi dosedanega vodjo delovne skupine za dveletno mandatno dobo. Tako določilo imamo v statutu TOZD. Za izvedbo tega sklepa so zadalženi dosedanji vodje delovnih skupin in obratovodje oz. vodje služb — oddelekov. DS je razpravljal in dal soglasje k osnutku samoupravnega sporazuma, na podlagi katerega prične delovati na območju občine Ravne samoupravna stanovanjska skupnost. Ta skupnost se ustanavlja kot interesna skupnost za zadovoljevanje potreb občanov. Skupnost ima svoje samoupravne organe, izvoljene po delegatskem načelu. V teh organih upravljanja so zastopani delegati izmed uporabnikov in ustvarjalcev stanovanjske dobrine. Interese naše TOZD v organih upravljanja bodo zastopali za mandat dveh let: v skupščini skupnosti ing. Štimnikar Janko, zaposlen v kem. lab., in Lopatni Drago, zaposlen v kovačnici, v svetu za graditev stanovanj Novšek Ivan, zaposlen v topilnici, v svetu za gospodarjenje s stanovanjskim skladom Dobrovnik Peter, zaposlen v pripravi dela, in v svetu solidarnostnega sklada Kugovnik Ivan, vodja ekonomskih analiz.

Iz naših TOZD

Z ZASEDANJA DS TOZD METALURŠKE PROIZVODNJE

DS se je sestel na prvi konstituirani seji dne 14. 12. 1973. Zasedanje je obsegalo kar 10 točk dnevnega reda. Po uvodnem delu so člani poslušali poročilo volilne komisije o izidu volitev v samoupravne organe TOZD, podjetja in združenega podjetja Slovenskih železarne Ljubljana.

Nato je stari predsednik DS podal poročilo o delu samoupravnih organov za pretekli mandat.

Povzetek iz poročila

DS TOZD metalurške proizvodnje je v pretekli mandatni dobi imel 8 rednih in eno izredno zasedanje. Izredna seja je bila zaradi stanovanjske problematike. Na rednih sejah je DS obravnaval trimesečne, polletne in letne rezultate poslovanja TOZD in podjetja. Dvakrat je posebej obravnaval kadrovske problematiko, predvsem pomanjkanje fizične delovne sile. Ta problematika pa je bila prisotna na vseh zasedanjih v raznih poročilih ali razpravah. Kljub konkretnim sklepom, ki niso bili v celoti uresničeni, to vprašanje ostaja še vedno pereče, predvsem zagotovitev fizične in tudi strokovne delovne sile.

Večkrat je bilo obravnavano vprašanje delovne in tehnološke discipline. Obratovodje, vodje služb in oddelekov, imajo tudi po samoupravni liniji zadolžitve, da rešijo ta problem. Obravnavano je bilo vprašanje varstva delavcev pri delu. DS je obravnavalo in verificiral samoupravne akte, ki urejajo samoupravni položaj TOZD, kot to določajo ustav-

ni amandmaji oz. osnutka novih ustav. V poročilu je bilo posebej poudarjeno, da novi DS TOZD prevzema odgovorno nalogo. Izvajati bo moral sprejete samoupravne akte kakor tudi tiste, ki bodo sprejeti v bližnji prihodnosti.

Pri DS so delovale komisije: za gospodarjenje; ta je imela 4 seje na katerih je obravnavala rezultate in problematiko poslovanja TOZD ter pripravila material za zasedanje DS. Komisija ni učinkovito opravljala svoje naloge, delno zato, ker ni imela konkretno opredeljenega programa dela. Najbolj aktivno je bilo delo stanovanjske komisije. Imela je 25 sej. Opravila je prek 25 ogledov stanovanjskih razmer prosilcev, obravnavala 150 prošelj ter dodelila 18 družinskih stanovanj. Prek centralne stanovanjske komisije je bilo rešenih še dodatnih 22 kritičnih stanovanjskih primerov. Komisija je varstvo pri delu je imela tri seje. Izdelala je obsežno poročilo o obstoječem stanju varstva pri delu in podala konkretne predloge za izboljšanje nekaterih perečih problemov. Delo te komisije ni bilo učinkovito, ker ni imela konkretno opredeljenih nalog in pristojnosti. Zatem je direktor TOZD metalurške proizvodnje ing. Dobovišek seznanil DS o rezultatih in problemih poslovanja TOZD v 10. mesecih letos in kaj je treba izboljšati v letu 1974, da bo TOZD še uspešnejše poslovala. Za uspešnejše poslovanje pa je potrebno poostri delovno in tehnološko disciplino, zaostri varčevanje z reprodukcijskim materialom, zniževati vrednostno izmeček in produktivno izkoristiti obstoječo delovno silo.

Sprejet je bil predlog sektorja za gospodarjenje o dopolnitvi spremembe sistemizacije delovnih mest v obračunu ekonomskih analiz. S tem se nekaj delovnih mest preimenuje iz obračunarja v knjigovodja, število zaposlenih pa ostane isto.

Za novega predsednika DS TOZD metalurške proizvodnje je bil ponovno izvoljen dosedanji predsednik DS ing. Strahovnik Vlado, zaposlen v službi metalurških raziskav, za namestnika pa tov. Pušnik Vinko, zaposlen v jeklarni.

V obrazložitvi predloga, da se ponovno predlaga za predsednika DS ing. Strahovnika Vlada, je bilo pojasnjeno, da je to predlog družbenopolitičnih organizacij TOZD metalurške proizvodnje. Nadalje je bilo pojasnjeno, da je ing. Strahovnik zelo prizadevno in vestno opravljal funkcijo predsednika DS TOZD v pretekli mandatni dobi. Za to funkcijo se ga predlaga tudi zato, ker se želi obdržati kontinuiteta dela DS, kar je zelo pomembno za sedanje obdobje, ko na novih temeljih urejamo medsebojne odnose oz. konkretiziramo ustavna določila.

Franc Leskošek

DS TOZD II. JE ZASEDAL

12. decembra 1973 se je sestel na prvi seji novo izvoljeni DS TOZD meh. obdelave in obravnaval poročilo o delu prejšnjega DS ter komisij in poročilo o poslovanju TOZD meh. obdelave v prvih 9 mesecih 1973. Poleg tega je izvolil vse potrebne kolektivne izvršilne organe in razpravljati tudi o predlogu samoupravnega sporazuma, o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu in predlogu o ustanovitvi stanovanjske skupnosti.

Iz poročila predsednika prejšnjega DS je razvidno, da je imel 9 sej, na katerih so v glavnem obravnavali problematiko gospodarjenja v TOZD meh. obdelave. Direktor enote je poročal o izpolnjevanju gospodarskega načrta za leto 1973 in pri tem po posameznih obratih ugotovil stanje proizvodnje in doseženih uspehov v finančni realizaciji in količinskem obsegu proizvodnje. Govoril je tudi o perspektivah posameznih obratov in proizvodov, ter pri tem posebej poudaril možnost sodelovanja z zunanjimi partnerji pri izdelavi pnevmatičnega orodja ter pri tem razložil tudi možnost pridobitve kredita pri nabavi opreme za razširitev pnevmatičnega orodja, kar je DS pozitivno ocenil in priporočil, da se o tem vprašanju začeta politika nadaljuje. Govoril je tudi o aktiviranju novega obrata industrijskih nožev in pri tem poudaril potrebo po intenzivnejšem delu glede na razširjene kapacitete ter naloge v letu 1974.

DS TOZD meh. obdelave sestavljajo: Kričej Edo, Merkač Danilo, Horvat Vinko, Arbeiter Leonida, Slemnik Jože, Podvratnik Jože, Potnik Alojz iz obrata str. in delov., Merkač Pavla, Golob Danilo, Zatlter Vinko iz obrata ind. nožev, Gostenčnik Ivan IV, Černec Milena, Zorman Ivan I, Plevnik Ignac iz obrata pnevmatičnih strojev, Oblak Blaž, Nagernik Filip iz obrata kalilnice, Erjavec Ivan, Korat Janez, prof. Trafela Vinko, Uršnik Franc, Čas Rihard, ing. Senica Marjan, Čreslovnik Alojzija, ing. Cimerman Božo, Pečnik Alojz ter Strmčnik Slavko iz skupnih služb.

Na predlog družbenopolitičnih organizacij je bil za predsednika DS TOZD meh. obdelave izvoljen Edvard Kričej, za podpredsednika pa prof. Vinko Trafela.

Izvoljeni so bili tudi drugi organi, in sicer:

komisija za gospodarjenje pri TOZD meh. obdel. v sestavi Rebernik Rado, Tušek Stanko, Tratnik Ivan, Erjavec Ivan, Haramija Franjo, Štefanovič Tomo, Građšek Ivan in Potočnik Albert

stanovanjska komisija v sestavi Haber Maks, Peter Ferdo, Ošep Silvo, Franc Ivan, Razgoršek Avgust, Hribernik Miha, Marksl Vlado,

komisija za varstvo pri delu v sestavi Ferk Franc, Zorman Ivan II, Janko Peter, Kragelnik Maks, Peruš Maks, Čas Richard, Turjak Franc, komisija za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti in izrekanje ukrepov pri TOZD meh. del: Kešpret Franc, namestnik Čibron Vinko, Zorman Ivan, I. namestnik Kamnički Ivan, Javornik Vinko, namestnik Vogler Marija.

DS je sklenil, da gre predlog samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu v javno razpravo na delovne skupine, dal pa je tudi soglasje na predlog sporazuma o ustanavljanju stanovanjske skupnosti.

-e.

NOVI ČLANI ORGANOV UPRAVLJANJA V ORGANIZACIJI SKUPNIH SLUŽB

Dne 14. decembra 1973 so se na svoji prvi seji sestali novo izvoljeni člani DS organizacije skupnih služb.

Za predsednika so izvolili Mirka Jurajo, zaposlenega v prometnem obratu, za njegovega namestnika pa Antona Šipka, zaposlenega v PD tehničnih služb.

Za člane kolektivnih izvršilnih organov — komisije za gospodarjenje, komisije za stanovanjske zadeve, komisije za VPD in komisije za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti in izrekanje ukrepov, pa so izvolili:

V komisijo za gospodarjenje:

1. Mikica Stanka, zaposlenega v špediciji, za predsednika,
2. Burjak Heleno, zaposleno v sektorju za gospodarjenje, za namestnico predsednika,
3. Franca Ferda, zaposlenega v tehničnih službah, za člana,
4. Oderlapa Franca, zaposlenega v energetskem gospodarstvu, za člana,
5. Marolta Franca, zaposlenega v ETS, za člana,
6. Korošca Mirka, zaposlenega v oddelku novogradenj, za člana,
7. Dornika Jožeta, zaposlenega v prometu, za člana.

V komisijo za stanovanjske zadeve:

1. Kolmančiča Antona, zaposlenega v centralni delavnici, za predsednika,
2. Vođeba Dušana, zaposlenega v energetskem gospodarstvu, za namestnika predsednika,
3. Gostenčnika Franca IV., zaposlenega v gradbenem remontu, za člana,
4. Jezernika Ivana, zaposlenega v elektro obratu, za člana,
5. Konca Srečka, zaposlenega v špediciji, za člana,
6. Štehnarika Jakoba, zaposlenega v prometu, za člana,
7. Sirka Erika, zaposlenega v TKR, za člana.

V komisijo za varstvo pri delu:

1. Jevška Ferda, zaposlenega v strojno gradbeni službi, za predsednika,
2. Brankoviča Dušana I., zaposlenega v energetskem obratu, za namestnika predsednika,
3. Koniča Jožeta, zaposlenega v elektro obratu, za člana,
4. Potočnika Antona III., zaposlenega v gradbenem remontu, za člana,
5. Močnika Ivana, zaposlenega v prometu, za člana,
6. Pačnika Alojza, zaposlenega v špediciji, za člana,
7. Lindenbauma Štefana, zaposlenega v strojnem obratu, za člana.

V komisijo za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti in izrekanje ukrepov:

Na pragu zime

1. Kakerja Albina, zaposlenega v kontroli kvalitete, za predsednika,
2. Žagar Rozko, zaposleno v fin. rač. sektorju, za namestnico predsednika,
3. Gostenčnika Vinka, zaposlenega v energetskem obratu, za člana,
4. Kokala Maksa, zaposlenega v strojnem obratu, za namestnika člana,
5. Strgarja Franca, zaposlenega v elektro obratu, za člana,
6. Štehnarika Antona, zaposlenega v prometu, za namestnika člana.

Člani komisije za medsebojno razmerje v združenem delu in člani komisije delavske kontrole, pa so bili izvoljeni na neposrednih volitvah 21. novembra 1973.

- et

ZA DOBRO VOLJO

Zakonska

On: »Kdaj boš končno kuhala tako dobro kot tvoja mati?«

Ona: »Ko boš zaslužil toliko kot moj oče.«

Iz kuhinje

»Ti je kosilo teknilo, ljubček?«
»Sijajno, ljubica! Pa si res vse konzerve sama odprla?«

Nesreče

Žena porine možu časnikič čez mizo:
»Tole preberi: največ nasreč se zgodi v kuhinji.«

On prikima: »Vem ljubica, saj jih moram vse pojesti.«

Otroška

Učenec je napisal o šolski nalogi: »Na jadranskih otokih se prebivalci večinoma prehranjujejo s turisti.«

Izhodišča za organizacijsko politični razvoj TK ZMS

Aktualne družbene razmere

Socialistična usmeritev, akcijska usposobljenost in množična prisotnost mladine so tiste temeljne naloge, ki se danes postavljajo v ospredje dejavnosti naše organizacije. Različne oblike samoupravnega in političnega organiziranja mladine morajo izražati organiziranost in akcijsko usposobljenost na podlagi spoznanj pomembnih dogodkov družbenega razvoja v zadnjem času.

3. konferenca ZKJ o nalogah ZK v boju za socialistično usmerjenost in aktivno udeležbo mladega rodu v razvoju samoupravne socialistične družbe je izpostavila dve temeljni nalogi:

— od družbenopolitične opredelitve članov naše organizacije, tj. zveze mladine, je bistveno odvisna socialistična odločnost naše družbe. Socialistična usmeritev mladine pa ni in ne more biti avtomatična posledica dejstva, da živimo v družbi, kjer poteka bitka za socialistično samoupravljanje, temveč še moramo tudi samo zanjo nenehno prizadevati. Zveza komunistov mora biti pobudnik in organizator usmerjanja mlade generacije, ki mora potekati v procesu vzgoje in izobraževanja, prek sredstev javnega obveščanja, družbenopolitičnih in drugih družbenih organizacij.

— Udeležba mladih v samoupravni praksi družbe je pogojena z družbeno ekonomskim položajem. Zveza komunistov si mora ob vključevanju mladine v samoupravne odnose prizadevati v največji možni meri, da bo mladi rod deležen vzgoje in izobrazbe, da bo imel možnost zaposlitve in da bo lahko zadovoljil svoje potrebe po stanovanjih itd. Pogoj za uspeh takšne usmeritve pa je brezpogojna realizacija ustavnih sprememb!

Družbeni položaj mladine v sedanjih družbenih odnosih

Mladina je sestavni del družbe, je notranje diferencirana in na svojevtrsten način odraža vse družbene interese, procese in protislovja.

V smislu dogovorov 3. konference ZKJ, izhodišč X. kongresa ZKJ in VII. kongresa ZKS morajo potekati torej odločitve o nadaljnji organiziranosti mladine. Delež mladine v družbenem odločanju je bistveno manjši od njenega prispevka v družbeni proizvodnji, kar je posledica nezadostno razvitih samoupravnih odnosov. Spričo svojega družbeno ekonomskega položaja je zato življenjsko zainteresirana za razvoj samoupravljanja.

Spričo nezadostne vključenosti mladih v samoupravljanje, pomanjkanja idejnopolitične akcije med mladino in zaradi povezanosti mladine z vsemi, tudi negativnimi družbenimi dogajanjmi, ponekod med mladino najdemo plodna tla pojavi, kot so liberalizem, malomeščanstvo, lažno levičarstvo, koncepcija »trde roke« itd., ki mladino odtujujejo resnično napredni akciji za spreminjanje družbenih odnosov na resnično socialističnih osnovah.

Dosedanji vpliv mladih in Zveze mladine na razvoj samoupravnih socialističnih odnosov

Zveza mladine Slovenije je po VIII. kongresu Zveze mladine Jugoslavije in Zveze mladine Slovenije zabeležila hiter vzpon v izgradnji sodobne samoupravne, odprte in učinkovite organizacije mladih ljudi — organizacije, ki je v svojem delovanju razvijala humane odnose, ki je uveljavila kot osnovne principe organiziranosti in delovanja v Zvezi mladine Slovenije samoupravni princip, interesni princip in princip idejno akcijskih jeder. Osnovna akcijska orientacija ZMS je močno razgibala vse strukture mladih ljudi in tudi širše družbe. Priznati pa moramo, da smo se od osnovne orientacije marsikdaj odmikali. Razlog je v tem, da smo še vedno v nekaterih sferah bili obremenjeni s slabostmi, ki so odraz neuresničevanja politike Zveze mladine, kažejo pa se najpogosteje v naslednjem:

— Demokratizacija organov zveze mladine je počasna in dela forumsko.

— Od republiške konference do aktiva je akcija preveč usmerjena samo na zavzemanje stališč in nalog.

— Samovoljno tolmačenje samoupravnega pravila dogovarjanja so kot pravila brez obveznosti in odgovornosti.

— Tendence nekaterih kadrov kažejo, da odločajo v imenu mladine, namesto da organizirajo odločanje.

— Prevečkrat je prisotno neustrezno in nesamoupravno odločanje in uveljavljanje stališč zveze mladine v drugih družbenopolitičnih organizacijah in samoupravnih organih, z metodami pošiljanja zapisnikov in sklepov, namesto da se organizira neposredno uveljavljanje mladih ljudi v teh sredinah.

Očitno je, da v organizacijah zveze mladine in pri mladih ljudeh ni dovolj prevladovalo spoznanje, da lahko samo tista samoupravna organizacija gradi svojo akcijo na interesih mladih ljudi, v katerih so idejna jedra gonilna sila, ki zagotavljajo v svoji celovitosti učinkovitost pri delu.

Tako spoznanje in praksa narekujejo številne odgovorne naloge na področju organiziranja in delovanja Zveze mladine ter potrebo po razpravi tako v zvezi mladine kot širše v družbi o tem, kakšna naj bo v prihodnje politična organizacija mladih ljudi.

Usmeritev in aktivnost mladine v železarni v sedanjih družbenih razmerah — idejno, organizacijsko in akcijsko

Revolucionarne družbene spremembe terjajo temeljito reorganizacijo in drugačno usmeritev politične organizacije mladih ljudi, se pravi, da se mora kvaliteta idejnosti in akcij izboljšati.

Pri opredeljevanju problema družbenega položaja aktivnosti mladine moramo izhajati iz prepričanja, da je predvsem od polne in ustvarjalne zavzetosti ter odgovornosti mladine, njene organiziranosti in delovne vključenosti v vse oblike družbenega odločanja odvisen njen družbeni položaj in perspektiva.

Organizacija mladih mora zagotavljati idejno enotnost pri samoupravni socialistični usmeritvi mladih ljudi na pozicijah razrednega boja in politike zveze komunistov. Ta usmeritev mora izhajati iz spoznanja heterogenosti interesa mladih ljudi, njihove družbene diferenciacije ter na tej podlagi grajenega idejnega boja in dogovora za enotno družbeno akcijo.

Organizacija zveze mladine v železarni, posebej pa še občinska konferenca mora združevati vso napredno socialistično usmerjeno mladino v občini ter se hkrati boriti za socialistično usmeritev vsakega mladega človeka. V tem smislu je mladinska organizacija v železarni, na občini in sploh vsak aktiv oblika za ustvarjanje idejne in akcijske enotnosti, tako tiste, ki deluje v drugih družbenopolitičnih organizacijah in družbenopolitičnih skupnostih, kot v samoupravnih organih, šolskih in študentskih organizacijah, specializiranih organizacijah, društvih, klubih itd. S tem mora mladinska organizacija zagotavljati, da bo čim večji del mladih ljudi vključen v organizirano akcijo, ki mora biti samoupravno oblikovana in socialistično usmerjena.

Ob sodelovanju socialističnih sil moramo najti večje in širše možnosti vključevanja vseh mladih v aktivno družbeno delo. Zato je potrebno več naporov za preseganje pogosto le direktnega odnosa vodstva zveze mladine z drugimi forumi, kar manjša organiziranost mladih ljudi v družbi in v mladinski organizaciji.

Storiti je treba korenite premike, da se bodo v mladinski organizaciji resnično dogovarjali vsi mladi in vse organizacije, ki združujejo mladino. Tako se bodo mladi ljudje lahko resnično dogovarjali o vprašanjih, ki so jim skupna. Le tako bomo naloge zveze mladine mladi v vseh okoljih aktivneje izpopolnjevali, ker bomo bolj sodelovali pri njihovem sprejemanju. Mladinska organizacija mora zagotoviti, da bo mladina dojela in osvojila smisel posameznih stališč in našla pravo mesto za

uveljavljanje in izvajanje dogovorov. Zato mora zagotoviti več idejno političnega usposabljanja mladih, posebno v osnovnih oblikah organiziranja, v aktivnih in drugih oblikah združevanja mladih.

Najnaprednejša idejna jedra in akcijska politična organizacija mladih ljudi morajo biti mladi komunisti, ki svojo revolucionarnost potrjujejo s tem, da so v idejni akciji na čelu mladinskih množic. Da bi se napredno jedro mladih komunistov uspešno obnavljalo in širilo, je naša stalna naloga, da skrbimo za stalno in kvalitetno idejno politično usposabljanje ter njihovo vključevanje v konkretne aktivnosti mladih.

Zvezo mladine kot resnično napredno socialistično samoupravno orientirano organizacijo morajo usmerjati takšna vodstva oziroma idejna in akcijska jedra, v katerih bodo napredni, delovni in marksistični pogledom predani mladi ljudje, ki bodo zagotovili napredno usmerjenost svojih vrstnikov. Oblikovanje teh jeder je v interesu vseh socialističnih sil, še posebno zveze komunistov, zveze sindikatov in zveze mladine. Avantgardno vlogo mladih komunistov moramo v mladinski organizaciji čutiti povsod: v naši delovni organizaciji, na terenu, na občinski in republiški ravni itd. Zato je treba omogočiti stalne in načrtne dogovore ter akcije (formiranje aktivna mladih komunistov v železarni Ravne). Osnovne oblike takega organiziranja je treba približati vsakemu delovnemu in življenjskemu okolju mladega človeka.

TK ZMS v železarni Ravne mora svojo idejno programsko in akcijsko enotnost pri graditvi socialistične samoupravne družbe graditi na osnovah razrednega boja, ki je nedvoumno izražen v programu zveze komunistov Jugoslavije in zveze komunistov Slovenije in ki ga Zveza mladine Slovenije in TK ZMS železarna Ravne sprejema kot osnovo za svoj program in ga tako opredeljuje tudi v svojih programskih načelih. Merilo tega boja je krepitev vpliva delavca, da odloča o pogojih in rezultatih svojega dela ter razpolaga s presežno vrednostjo. Zato je naša naloga, da krepimo organizirano družbeno ekonomsko in politično izobraževanje ter usposabljanje mladih delavcev. Učni proces se ne konča v šoli, nadaljuje se tudi v delovni organizaciji in mora stalno potekati na dveh področjih: družbeno ekonomskem in idejno političnem. Mladinska organizacija mora torej biti stalno prisotna v usposabljanju mladih delavcev, kar potem tudi omogoča njihovo enakopravno sodelovanje v graditvi samoupravnega sistema, razumevanja odnosov in pomoč pri odkrivanju odporov in nedoslednosti pri uresničevanju socialističnih družbenih in gospodarskih odnosov. Le na tak način bo tudi mladinska organizacija zagotavljala med mladimi zavestno sprejemanje samoupravne ideologije in aktivirala ter zagotovila konstruktivno udeležbo mladih v samoupravnem odločanju.

Veliko število mladih ljudi je aktivnih v mladinskih organizacijah, telesno kulturnih in tehničnih organizacijah ter društvih in klubih. Ta del mladih ljudi oziroma organizacij mora imeti pomemben vpliv na programsko in akcijsko usmeritev mladinske organizacije, kar pa mora tudi pomeniti enotno idejno socialistično usmeritev organizacij in njihovih aktivnosti na podlagi programa zveze mladine (socialistične zveze mladine). Istočasno pa to pomeni tudi vzajemno odgovornost mladinskih specializiranih organizacij, da so prav tako notranje samoupravno urejene, demokratično postavljene, odprte za sorodne organizacije ter povezane glede nekaterih lastnih interesov z mladinsko organizacijo (socialistično zvezo mladine). Bolj ko bodo opora ustreznim samoupravnim interesnim skupnostim, bolj bodo tudi same družbeno učinkovite tako glede lastnih smotrov kot glede splošnih smotrov.

Mladinska organizacija mora zagotavljati stalno idejno in akcijsko povezanost mladih ljudi s silami revolucije. Pri tem moramo oblikovati svojo akcijo tako, da se bodo mladi ljudje v njej stalno mobilizirali, organizirali, usposabljali in dogovarjali za izražanje avtentičnih interesov in problemov mladih ljudi v zvezi komunistov, socialistični zvezi, zvezi sindikatov ter v vseh strukturah samoupravnega življenja in odločanja, kjer se politično in samoupravno uveljavljajo kot delavci v združenem delu. Učinkovitost akcije mladih

Ljudi, organiziranih v zvezi mladine, se meri predvsem po tem, kako se bo z njihovo aktivnostjo krepila vloga in akcija zveze komunistov, zveze sindikatov, socialistične zveze in samoupravnih struktur. Prav tako pa se mora tudi uspešnost akcije vseh navedenih dejavnikov meriti s krepitvijo v povečanem smislu političnega organiziranja in združevanja mladih ljudi na socialističnih načelih in še posebno na programu zveze komunistov.

Pri reševanju družbenih vprašanj se moramo s svojim delom vključevati v vse organizirane socialistične sile, obenem pa se zaradi določenih skupnih značilnosti, položaja, interesov in razmerij povezovati v lastno organizacijo — socialistično zvezo mladine. Z njo moramo prispevati k svoji socialistični angažiranosti in usmerjenosti ter sebe in novo prihajajoče generacije spodbujati, pripravljati in organizirati za delovanje v organizacijah in institucijah samoupravnega sistema.

Večja prisotnost in aktivnost mladih v delu Socialistične zveze in sindikatov bo prispevala h kvalitetnejšemu delu teh organizacij. Zaradi ciljev in vsebine dela obeh organizacij, morajo mladi ljudje opredeliti svoje konkretno mesto in vlogo v njih, saj pomembno prispevajo k uresničevanju njihovih nalog in ciljev, prispevajo k še večji demokratičnosti delovanja, predvsem pa se mladina ravno v njih izobražuje in uvaja v družbenopolitično delo, in kar je še pomembnejše, njihovo aktivno in tvorno delo bo potem tudi odraz njihove odgovornosti pri graditvi socialističnih samoupravnih odnosov.

Aktivni zveze mladine (aktivni mladih delavcev) v temeljni organizaciji združenega dela

morajo akcijo mladih ljudi usmeriti v sindikat kot politično organizacijo delavskega razreda in vseh delovnih ljudi. Mladi delavci, organizirani v zvezi mladine (socialistični zvezi mladine), tako nenehno preverjajo in uveljavljajo svoja stališča, sklepe, probleme in predloge z drugimi delavci ter se zavzemajo za to, da postanejo spoznani kot skupni problemi in naloge. Poleg tega aktivni razvijajo celo vrsto interesnih aktivnosti, ki prav tako odločno prispevajo h gradnji samoupravnega uveljavljanja mladih ljudi. Uveljavljanje delegatskih razmerij, ki pomeni vključevanje samoupravljavcev na vseh ravneh v proces odločanja, mora prav v obliki organiziranja mladih na nivoju temeljne organizacije združenega dela v svoji vsebini in funkciji vsebovati novo, nepogrešljivo razsežnost. Prepletanje njegove vloge proizvajalca in potrošnika, kjer se interesi temeljne organizacije združenega dela nenehno vežejo s krajevno skupnostjo, kjer mora prevladati spoznanje, da so navidezno posamezni interesi še kako družbeni interesi in navidezni problemi krajevnih skupnosti še kako problemi temeljne organizacije združenega dela.

Na podlagi teh izhodišč in pogledov ter novih stopenj razvitosti odnosov po 3. konferenci ZKJ je treba v okviru organizacije zveze mladine zagotoviti in omogočiti neposredno izražanje družbenih interesov vseh slojev mladih generacij, da se odpravijo vsi tisti elementi, ki postavljajo organizacijo mladih v splošnega političnega predstavnika mlade generacije — da resnično omogočimo, da pridejo do izraza različni interesi vsak zase, svobodno do izraza.

Gino Krauberger

prenehalo dosedanje, bolj ali manj še proračunsko financiranje in se bo uveljavilo drugo z družbenimi dogovori in samoupravnimi sporazumi.

Ker tudi Kulturna skupnost Slovenije ne bo več sprejemala denarja po starem, računa na redne prispevke temeljnih kulturnih skupnosti, in sicer v višini 29,5 odstotka.

Za ravensko kulturno kupnost bi po letošnjem stanju bil položaj naslednji:

iz občinskega proračuna in odstopljenih sredstev se je za vso kulturno dejavnost v občini zbralo 915.314 dinarjev. 29,5 odstotka zneso 270.018 din.

To pa ne more pomeniti drugega, kakor da bo treba ta sredstva dodatno zbrati, če nečemo, da se bo kulturna dejavnost bistveno zmanjšala. Pred kulturniki torej že ob vstopu v novo leto ni lahka naloga.

n. r.

NADGRADNJA GASILSKEGA DOMA

Dne 13. decembra 1973 je bil skupni sestanek Gasilskega društva železarne ter gasilskega društva mesto Ravne. Nanj so bili povabljeni predstavniki splošne službe Železarne Ravne, oddelka za novogradnjo, zavoda za urbanizem, Stavbenika Prevalje, občinske gasilske zveze ter projektivnega urada.

Na sestanku so razpravljali o nadgradnji obstoječega gasilskega doma na Ravnah. V diskusiji je predstavnica projektivnega urada pojasnila prisotnim, da iz obstoječih načrtov ni možna določitev nosilnosti temeljev, zato bo to nalogo prevzelo gradbeno podjetje Stavbenik s Prevalj. Ko bo ugotovljena nosilnost temeljev, je dolžnost gasilskega društva železarne ter gasilskega društva mesto Ravne, da ponovno skliče sestanek in se dogovorita o nadaljnjem delu pri nadgradnji.

Vlado Mihin

KULTURNA KRONIKA

Liepa ura

28. decembra 1973 je bil na Prevaljah pevski večer v počastitev desetletnice Koroškega vokalnega kvinteta, na katerem je nastopil tudi dekliški oktet ravske glasbene šole. Ob tej priložnosti je izšla brošurica z naslovom »Liepa ura...«, ki obsega dvanajst strani in za katero je besedilo pripravil profesor ravske gimnazije Tone Sušnik, naslovno vinjeto pa je narisal Franc Boštjan.

Na prvi strani je Leopold Suhodolčan med drugim zapisal: »V trenutkih dobre ga obračuna se skriva dvoje: prijetna za vest opravljenega dela, nagrada za prehojeno pot, hkrati pa tudi zaobljuba za novo delo.«

Iz sestavka Toneta Sušnika je mogoče razbrati, da je bila ljudska pesem v vseh časih v tolažbo in pomoč človeku v stiski in kako dobrodošla je danes v atomskem veku — brez src.

Prav tako so z natančnostjo kronista opisani ali omenjeni vsi pevski zbori, orkestri in pevovodje za desetletja nazaj, kar dopolnjujejo tudi fotografije.

Ravenski gledališčniki pripravljajo

Pri ravenski »Svobodi« pripravljajo dramska skupina Bevkovo delo Kaplan Martin Čedermač, ki ga je dramaturg Boris Grabnar. Skupina dela pod vodstvom profesorice Silve Breznik. Bevkov Kaplan Martin Čedermač je pri nas zelo znano delo, ki obnavlja boj zamejskih Slovencev za narodnostni obstoj. Premiera bo predvidoma februarja.

Druga skupina, ki jo sestavlja mladina železarne pod vodstvom Maruše Ugovšek, se je tudi že vključila pri »Svobodi« in pripravlja sodobno delo Toneta Partljiča, »Tolmun in kamen«. Partljičevo delo je

komedija, ki obravnava probleme dveh družin in malomeščansko zdolgočasno življenje na vasi, ki ga neki slikar s svojim prihodom vzdrami, vendar le za kratek čas. Takoj ko odide, je vse zopet po starem, le mladenič, ki je predsednik MO, nikakor ne more dojeti, da se svet ne da postaviti na glavo. Premiera bo ob dnevu žena.

Zlatka Strgar

Financiranje kulture po novem

Republiška kulturna skupnost je obvestila temeljne kulturne skupnosti, da bo

Novi likovni salon

Foto: F. Kamnik

DELOVNE NEZGODE V DECEMBRU 1973

Pavel Valtl, strojni remont — pri brušenju na brusilni kozi se je v neposredni bližini vnela posoda s pralnim špiritom, zaradi česar mu je pričela goreti obleka, pri čemer je dobil opekline po telesu.

Leon Petrič — strojni remont — pri brušenju na brusilni kozi se je v neposredni bližini vnela posoda s pralnim špiritom, zaradi česar je pričel goreti sodelavec, pri reševanju sodelavca pa si je opekkel obe roki.

Maks Zdovec, obrat pnevmatičnega orodja — pri vrtenju revolverске glave na revolverski strožnici mu je poškodoval ostružek palec desne roke.

Sonja Tratnik, obrat pnevmatičnih strojev — pri odstranjevanju ostružkov na revolverski strožnici ji je priletel ostružek v levo oko.

Dragica Plesivčnik, strojni remont — pri nastavljanju obdelovanca na rezkalnem stroju s pomočjo žerjava se ji je obdelovanec prevrnil in ji poškodoval sredinec na desni roki.

Ivan Kokal, strojni remont — pri razkladanju robnikov s tovornjaka mu je robnik zdrsnil, pri čemer si je poškodoval sredinec na desni roki.

Mato Andrič, gradbeni remont — pri oblaganju delovnih miz je zaradi tesnosti delovnega prostora z levo nogo zadell ob industrijski nož in si porezal meča.

Alojz Kreuh, strojni remont — pri montaži reduktorja na žerjavu mu je zaradi neupoštevanja varnostnih pravil zdrsnilo, pri čemer si je poškodoval palec na levi roki.

Milan Kovačec, obrat strojev in delov — pri brušenju nosilca mu je priletel tujek v oko.

Milan Uranker, obrat strojev in delov — pri obračanju demontiranega kaloriferja mu je na poledenelih tleh zdrsnilo, pri čemer ga je kalorifer stisnil za prstanec leve roke.

Boris Keršbaumer, jaki tok — pri zapiranju predala se mu je zagozdil med vmesni predal kos pleksi stekla in ga pri tem vbodel v desno roko.

Beno Grobelnik, obrat strojev in delov — pri premikanju mize na gravirnem stroju se mu je odvila ročica podajnega vretena, zaradi česar mu je zdrsnilo, pri tem pa je utrpel poškodbo na palcu leve roke.

Marjan Fortin, topilnica — pri čiščenju žlindre jame se je sodelavcu razsulo z lopate nekaj žlindre ter mu je padla za čevelj leve noge ter ga opekla.

Jože Poderčnik, kovačnica — pri zapenjanju paličastega jekla s pomočjo žerjavnih klešč mu je spodrsnilo ter si je pri padcu poškodoval koleno leve noge.

Marjan Brežnik, čistilnica — pri nasajevanju ročaja na kladivu si je poškodoval prste leve roke.

Stanko Mijo, čistilnica — pri jemanju ulitkov iz zaboja mu je eden zdrsnil iz rok ter mu padel na nart leve noge.

Silvo Razgoršek, topilnica — pri metanju dodatkov v curek jekla ga je tekoče jeklo porizgalo po zapetju leve roke.

Marjan Dežman, topilnica — pri nameščanju žerjavne verige na kavelj ga je veriga stisnila za sredinec desne roke.

Otmir Šumer, kovačnica — pri plamenškem čiščenju ingota mu je brizgnil delček taline na zaščitni rokav, pri čemer je dobil opekline po podlahti leve roke.

Karel Proje, čistilnica — pri avtogenem rezanju ulitkov se je opekkel po prstu leve roke.

Danilo Vetrh, kovačnica — pri nameščanju kovanih palic v žago za hladno rezanje mu je ta zdrsnila iz rok ter mu padla na nart desne noge.

Marko Petrič, jeklovlek — pri vlečenju žice v vlečno ravnalni stroj se je žica pretrgala, pri tem je padel in si poškodoval teme glave.

Vlado Vališer, valjarna — pri rezanju vročega valjanca mu je padel drobec odrezka za čevelj desne noge ter ga opekkel.

Alojz Bele, topilnica — pri nakladanju zaboja z odpadnim železom na voz mu je žerjavna veriga poškodovala sredinec desne roke.

Franc Sovine, livarna — pri dvigovanju zaboja z žerjavom se mu je ulitek skotalil na desno roko ter mu poškodoval sredinec.

Ivan Gregor, kovačnica — na poti iz žarilnice v kalilnico je na poledenem cestišču padel ter si poškodoval desno roko.

Jože Posprnjak, livarna — med obratovanjem stresalke je pobiral s stresalke nalitke, pri tem pa mu je stresalka jaškov poškodovala kazalec desne roke.

Vera Bari, čistilnica — pri brušenju ulitkov je dobila tujek v oko.

Franc Gros, livarna — med vlivanjem mu je tekoče jeklo brizgnilo za čevelj leve noge.

Romana Rotar, valjarna — pri menjavi strojnega primeža na delovni mizi ji je ta zdrsnil iz rok ter si je poškodovala stegno leve noge.

Alojz Plemen, kovačnica — pri menjavi jeklenk mu je na poledenelih tleh spodrsnilo, pri čemer mu je jeklenka padla na golen leve noge.

TRGOVINA PA TAKA!

Naj naštejem dva primera, kako prodajajo in kako kupujemo v samopostrežni trgovini MERX na Čečovju na Ravnah.

Imel sem namen kupiti 10 kozarcev mareličnega kompota »VOCAR« po ceni 10,80 din, pa sem odlašal z nakupom. Slučajno sem mimogrede obiskal samopostrežnico trgovske hiše »Nama« v Velenju, kjer sem za isti kompot, povsem slučajno odkril ceno 9,36 din (1,44 din razlike). Seveda nisem razmišljal o nakupu. Nisem vedel, da so Ravne bolj oddaljene od Celja kot Velenje od Ljubljane, kilometrina tako ali tako predstavlja problem.

Francoska solata je po običaju v naši družini novoletni priboljšek. Da ne bi ostali brez »surovin«, sem se hotel pravočasno oskrbeti s korenčkom, grahom, majonezo ipd. Pa se je zataknilo že kar pri korenčku. Na ne preveč okusno urejeni polici za sadje in zelenjavo sem našel tudi predalček s korenjem, kjer je pisalo: 6,10 din za kg. Nekaj korenja je bilo pakiranega v polivinil vrečke, cene pa označene na nalepnicah. Izbral sem 3 vrečke, ker pa so se mi znesli na posameznih vrečkah zdeli, ne vem zakaj, sumljivi sem dal vrečke na tehtnico in ugotovil naslednje:

1. vrečka	1,48 din	0,20 kg	po 6,10 = 1,22 din
2. vrečka	1,68 din	0,23 kg	po 6,10 = 1,40 din
3. vrečka	1,54 din	0,20 kg	po 6,10 = 1,22 din

4,70 din 0,63 kg po 6,10 = 3,84 din

Iz česar sledi, da še celo vrečki z isto težo nista bili enako vredni in da je dejanska vrednost odstopala od izračunane za celih 19% pri teži 0,63 kg.

Tega nisem napisal zato, da bi se šel tržnega inšpektorja, ampak zato, da bi bile kazni za take in mogoče še hujše prekrške tako visoke, da bi tudi trgovci znali kilogramske cene preračunavati v dekagramske. Iz primera je razvidno, da napaka ni bila slučajna, temveč namerna, zato je tudi najbrž ne osamljena. Seveda pa je pri tem treba poudariti, da trgovcev nismo uvozili iz Celja, ampak so to naši domači ljudje. Slaba slika!

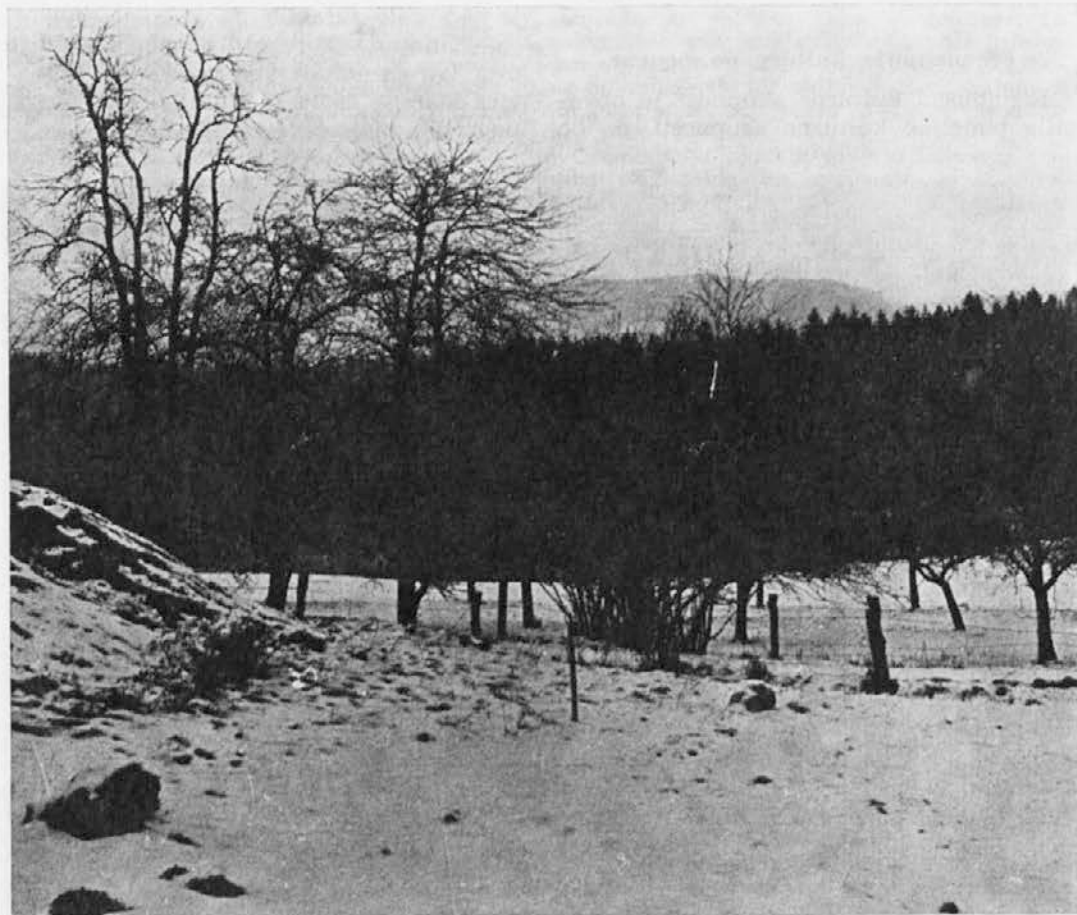
Lojze Janežič

NOVO NA SERVISU AVTO-MOTO

Servis Slovenija avto, obrat Ravne, je dobil novo optično napravo, ki služi za kontrolo podvozja ter izteka in kotov koles pri osebnih avtomobilih. Naprava je koristna predvsem zato, ker omogoča varnost in enakomerno obrabo gum. Na servisu pravijo, da že mnogi novi avtomobili zaradi površne montaže kažejo napake pri nastavitvi koles, pri drugih pa nastopijo okvare običajno kasneje. Kontrolo priporočajmo vsaj vsako leto enkrat. V sklopu optične naprave je tudi balansirni aparat za uravnovešanje koles. Sama kontrola stane 40,00 din, morebitno potrebno popravilo pa se plača po urah.

Na servisu predvidevajo tudi, da bodo z novim letom 1974 pridobili Citroenov servis programa A in G. Sem spadajo vozila spaček, diana, ami in GS (mala žaba). Ravnski avtomehaniki so delno že opravili specializacijo pri Cimosu v Kopru, nekateri pa so še tam. Vodstvo servisa upa, da bodo imeli zagotovljene tudi rezervne dele. Kolikor pa jim to ne bi uspelo, jih bo trgovina Avto-motor Celje po potrebi sproti nabavljala iz Cimosovega skladišča v Ljubljani. Po zagotovitvi servisa naj bi to potekalo v redu.

Naš servis se tudi kadrovsko krepi. Ko bodo spomladi opravljeni pomočniški iz-

Beli mrak

piti, bo imel servis dvanajst kvalificiranih avtomobikov. Predvidevajo, da bodo takrat pridobili tudi Zastavin (Fiatov) servis.

Za voznike motornih vozil so to vsekakor lepe novice ob novem letu, saj mnogim od njih odslej naprej ne bo več treba hoditi na servise v Maribor in Celje.

m. k.

GASILCI REŠEVALCI PRI REŠEVANJU V TOVARNI

Zadnje čase opažamo po statistiki nezgod v železarni Ravne, da se iz dneva v dan dogajajo vedno težje delovne nezgode. Pri reševanju ponesrečencev pa večinoma sodelujemo železarniški gasilci. Kako lahko pomagamo, je seveda vprašanje.

Vsak zaposleni v naši tovarni je pri sprejemu v delovno organizacijo seznanjen z delom kakor tudi z reševanjem ponesrečencev v primeru delovne nezgode. Kljub temu je javljanje s kraja nezgode včasih pomanjkljivo ali pa je panično opisano mesto nezgode in za kakšno nezgodo gre. Za gasilca reševalca je

prijavljanje požara ali nezgode zelo važna stvar, saj le tako lahko hitro in uspešno posreduje pri gašenju ali reševanju. Rešilnega avtomobila naj ne bi klicali obrati, pač pa je za to dežurna sestra v obratni ambulanti.

Po obratih so razmeščena nosila, ki bi morala služiti za prenos ponesrečencev. Ta pa žal niso vedno v uporabnem stanju ali pa jih sploh ni na krajih, ki so jim določeni.

Zato smo gasilci reševalci v primeru delovne nezgode v težki dilemi. Kako sedaj, ko ni nosil ali pa vsaj primerne nosila, pomagati ponesrečencu in ga po krajši poti spraviti v obratno ambulanto? Naš terenski avtomobil (comanjola) ni primeren za takšno akcijo oziroma prevoz, saj ponesrečeni ne more v njem v redu sedeti, kaj šele ležati. Kaj nam pomaga, če hitro pridemo na kraj nezgode, če pa potem v nosilih nesemo ponesrečence s pomočjo sodelavcev v ambulanto, da se mu nudi prva pomoč. Bil je že primer, ko so ponesrečenega peljali na traktorski prikolici v ambulanto, od tam pa je bil odpeljal z rešilnim avtomobilom v bolnišnico.

Mnenje gasilcev-reševalcev je, da bi po obratih morali bolj paziti na svoja nosila, ki naj bi služila samo za tisto, za kar so določena.

Franc Rotar

ŠPORTNE VESTI

PRIZNANJA ZASLUŽNIM TELESNOKULTURNIM DELAVCEM

V počastitev 29. novembra sta medobčinski odbor za telesno kulturo občin koroške regije in občinske zveze za telesno kulturo občine Ravne na Koroškem organizirala v hotelu Viator majhno slovesnost in s plaketami izrazila priznanje športnim delavcem iz vseh štirih občin koroške regije ter še posebej starejšim funkcionarjem v ravenski občini. Podeljevanju plaket je prisostvoval tudi predsednik občinske skupščine Ravne tov. Ivan Strmčnik, ki je vsem slavljencem čestital in zajele, da bi še v bodoče delali za dobro te koristne družbene dejavnosti. Poudaril je tudi, da bo treba na tem področju še veliko narediti in da bo za to potrebna skupna in načrtna akcija vseh občanov v naši občini.

Plakete je podeljeval tov. Jože Šater in po pozdravu navzočih povedal tudi naslednje: »Za leto 1973 lahko trdimo, da je to leto telesne kulture. Izvršni odbor republiške konference SZDL je že 9. februarja sprejel teze za razpravo o nekaterih aktualnih problemih telesne kulture v Sloveniji, ki so bile potem obravnavane najprej v občinah in nato še v regijah, da bi jih 19. aprila na svoji 13. razširjeni seji sprejela predsedstvo in izvršni odbor republiške konference SZDL. Ta važni dokument, ki zavezuje vse člane SZDL, torej vse nas, je telesno kulturo družbeno pravilno ovrednotil in jo postavil na mesto, ki ji po pomembnosti pripada.

V letu 1973 smo dobili prvi zakon o telesni kulturi, zakon o telesnokulturnih skupnostih, ki je stopil v veljavo 21. 6. 1973, na dan, ko smo na Ravnah ustanovili prvo temeljno telesnokulturno skupnost v Sloveniji v l. 1973. Vse telesnokulturne samoupravne skupnosti, ki jih sestavljajo delegati TOZD, KS in telesnokulturnih organizacij, bodo do konca leta 1973 ustanovljene povsod v Sloveniji, dobili pa bomo tudi republiško telesnokulturno skupnost. Telesna kultura bo torej samoupravno organizirana.

Tudi osnutka zvezne in republiške ustave dajeta telesni kulturi ustrezno mesto in vlogo. V VI. poglavju temeljnih načel osnutka republiške ustave med drugim piše, da delovni ljudje zagotavljajo v samoupravnih organizacijah in skupnostih ter družbenopolitičnih skupnostih materialne in druge pogoje za razvoj telesne kulture in za vključevanje občanov v telesnokulturne dejavnosti, 97. člen ustave pa jasno določa, da so telesnokulturne dejavnosti posebnega družbenega pomena, medtem ko 231. člen pravi, da imajo delovni ljudje ne samo pravico, ampak tudi dolžnost, da s telesnokulturnimi dejavnostmi razvijajo in utrjujejo svoje telesne in umske sposobnosti.

O telesni kulturi je razpravljajal tudi sekretariat CK ZK Slovenije, v občinah (tudi pri nas) smo dobili aktivne članov ZK, ki delajo v telesni kulturi in ki imajo in tudi bodo imeli svoj vpliv na razvoj telesne kulture. Če gre samo za občino Ravne na Koroškem, je treba poudariti, da je telesna kultura ustrezno zastopana tudi v srednjeročnem razvoju občine Ravne na Koroškem, dolžnost nas vseh pa je, da najde telesna kultura svoje pravo mesto tudi v statutih in drugih samoupravnih aktih naših temeljnih organizacij združenega dela, krajevnih skupnostih in občinskih skupščinah.

Po vsem tem lahko z zadovoljstvom ugotovimo, da telesna kultura končno le dobiva pravo vrednost in bi morala biti v vseh sredinah obravnavana kot dejavnost posebnega družbenega pomena. Pravi dokaz za tako trditev, ki pa je rezultat poznavanja vseh navedenih dokumentov, bi moral biti dan že kmalu po novem letu, ko bomo stopali pred temeljne organizacije združenega dela in sklepali z njimi samoupravne sporazume za financiranje telesne kulture.

Veliko se je v letu 1973 naredilo na pripravah za boljši jutrišnji dan telesne kulture, leto 1974 pa bo moralo v resnici in tudi v dejanjih dati boljši, lepši ter predvsem zaslužen kos kruha slovenski in s tem tudi naši telesni kulturi.

Ko danes v občinskem merilu že tretjič dajemo priznanja za dolgoletno požrtvovalno in nesebično delo športnim delavcem, ki so že dopolnili 50 let, in prvič posebna priznanja za delo in uspehe organizaciji in posamezniku ter prvič v medobčinskem merilu športnim delavcem, ki so jih iz svojih sredin izbrale posamezne občinske zveze za telesno kulturo, se globoko zavedamo, da ta skromna priznanja ne morejo nadomestiti ali poplačati tistih nešteti ur požrtvovalnega, največkrat tihega, a nadvse koristnega dela predvsem starejše generacije, ki je nosila in delno še nosi glavno breme pri razvoju telesne kulture od osvoboditve dalje. Ta priznanja dajemo predvsem z namenom, da damo čuti delavcem in telesni kulturi, da niso pozabljeni, da je njihovo delo cenjeno in da zaradi tega tudi njih same spoštujemo. Ta priznanja, pa čeprav so v vseh primerih samo od telesnokulturnih institucij, naj dajo vsem telesnovzgojnim in športnim delavcem tudi v bodoče tisto moralno moč, ki jo bodo potrebovali pri uveljavljanju ne svojih, ampak predvsem družbenih zahtev na področju telesne kulture, saj danes res lahko mirno in preudarno rečemo, da telesna kultura ni nobena hobijevska dejavnost, ampak dejavnost posebnega družbenega pomena in da delovni in požrtvovalni telesnokulturni delavec ne more in tudi ne sme biti ničesar drugega kot koristen in priznan družbeni delavec, ki bo in tudi mora biti tako obravnavan, zakar pa bodo morale v bodoče skrbeti družbenopolitične organizacije in samoupravne interesne skupnosti.

Medobčinska priznanja so dobili: Leopold Bah, Ivo Draušbahter, Maks Eman, Karel Fanel, Alojz Gobec, Anton Gobec, Janez Grobovšek, Janko Kotnik, Miroslav Kosi, Andrej Kozelj, Friderik Ločičnik, Asta Mikec, Ela Nacevski, Milan Pavič, Anton Potočnik, Miro Pruš, Ivan Pušnik, Matej Smrtnik, Slavica Strgar, Vlado Strahovnik, Pavle Stropnik, Jože Šater, Jurij Sumečnik in Franc Veršnik.

Občinska priznanja pa: Karel Aberšek, Jože Borštner, Anton Butkovič, Pavel Cesar, Adolf Černec, Edi Drolnik, Franc Gašper, Silvester Grabner, Oto Hafner, Adolf Hanuš, Jože Horjak, Ferdo Kaker, Anton Kalan, Filip Keršbaumer, Roman Kogelnik, Ivan Kok, Henrik Krajger, Stefan Lednik, Mirko Lasnik, Franc Metelko, Marjan Pestevšek, Oto Pikalo, Robert Preglav, Franc Skudnik, Jože Srebot,

Čimprej v ambulanto

Foto: F. Kamnik

Evald Sušelj, Stanko Šancl, Stefan Štehar, Maks Sušteršič, Mirko Vidovšek in Jože Zlebnik.

Poleg tega sta posebna priznanja ObZTK Ravne dobila še šolsko športno društvo gimnazije in Gregor Klančnik.

Čestitkam se pridružujemo tudi mi.

-že

Koroški smučarji v vrhunskem športu

Že večkrat je bila informirana široka javnost z dosežki alpskih smučarjev v zimski sezoni 72/73. Poročila so se nanašala na posamezne dosežene rezultate z različnih pomembnejših tekmovanj. Mnogi med njimi so bili proglašeni za slovenske, jugoslovanske in balkanske prvake, drug za drugim so osvajali naši mladi smučarji najvišje naslove v smuku, slalomu in veleslalomu. O tem samo informativno, namen tega članka pa je drugačen.

Nastopila je zima in z njo nova zimska sezona 73/74, v kateri se bodo ponavljale dejavnosti in nastopi mladih alpskih smučarjev celotne koroške regije. Za poprečnega opazovalca dogajanja na belih poljanah niso neka posebnost. Večina jih sprejema na običajen način kakor nešteto vsakodnevnih dogajanj. Popolnoma drugače pa jih sprejemajo neposredni udeleženci, ker se zavedajo določene moralne odgovornosti do skrbi in sredstev, ki so jim bila dana, na drugi strani pa nihče ne želi biti zadnji, sleherni si želi biti samo najboljši.

Pripravljalno obdobje so po vseh smučarskih organizacijah skušali čimbolje izkoristiti v mejah razpoložljivih sredstev. V okviru občinske politike je večina priprav potekala integrirano, smotrno, s končnim ciljem, da se doseže optimalni učinek dela pri vseh tistih, ki za naše pojme predstavljajo vrh naše občinske, slovenske in jugoslovanske smučarije.

Predhodno izdelani programi dela so se financirali iz sredstev osnovnih smučarskih organizacij, sredstev iz sklada za vrhunski šport pri ObZTK, republiških sredstev in sredstev pri SZJ.

To, kar je doseženo, ni rezultat dela enega leta, temveč dolgoletnega načrtnega dela, ki ni temeljilo samo na kvantiteti, temveč je bil dan tudi določen poudarek na kvaliteti, brez katere ni napredka in razvoja. To pogojuje tudi določena tradicija visoko kvalitetne vzgoje v preteklem obdobju. Se vedno so nam pred očmi vrhunski dosežki koroških smučarjev Fanedlove, Tevževe, Robača in Bavčeta z Raven, Pustoslavka iz Mežice in bratov Pudgarjev iz Črne.

Kontinuiteta vzgoje se je nadaljevala, zato ni naključje, da še danes imamo iz koroške regije v alpskem smučanju kandidata slovenske in jugoslovanske reprezentance. Menjaval se je samo strukturni sestav kandidatov iz posameznih smučarskih organizacij in postal je bolj številčen. Brezkompromisna borba, predanost športnim ciljem, izpostavljenost nezdodam ob nastopih je marsikoga izločila, zato drži pregovor, ki pravi: »Veliko jih je bilo poklicanih, a malo izvoljenih.«

V nadaljevanju navajam imena in podatke o tistih, ki so ostali, in tistih, ki so začeli vstopati v mednarodno arenno. To je sicer mlada generacija, ki je v preteklih dveh sezonah v mednarodnem merilu že nekaj dosegla, vendar do danes ti podatki še niso bili objavljeni. Objaviti jih je treba, da bo seznanjena široka javnost, in ker nam niso v sramoto ampak v ponos, saj so jih dosegli v skromnih pogojih, v specifičnem sistemu družbene športne organiziranosti in s sorazmerno zelo majhnimi finančnimi sredstvi. Podatki so izraženi z mednarodnimi FIS točkami, s katerimi se ocenjujejo posamezni časovni dosežki, doseženi na mednarodnih tekmovanjih. Najboljši dosežek naj bi bil 0 FIS točk, katerega pa praktično nima niti najboljši smučar na svetu.

kandidata slovenskega ali jugoslovanskega reprezentanta. Tako je ta garda koroških smučarjev v reprezentančnih vrstah kar mnogoštevilna:

V moški ekipi so: Roman Höcl, Andrej Kozelj in Jurij Potočnik, v ženski ekipi je Irena Jež, v moški mladinski ekipi so: Jože Kolar, Andrej Höcl in Štefanovič, v ženski mladinski ekipi sta: Erna Kotnik in Maja Celcer.

Stremeti in delati moramo tako, da bo vključene še več športne mladine z Raven, Prevalj, Mežice in Črne. Vse to je možno doseči, saj jih je še nekaj, ki zaradi kriterijev tičijo čisto pri vrhu. Tisti pa, ki vodijo in želijo voditi športno politiko, morajo vso svojo miselnost in dejavnost usmeriti v končni cilj: doseči največ v vrhunskem športu in vzgojiti pozitivno družbeno usmerjenega človeka, ne pa da se izgublja v brezplodnih razpravah.

Ob tej priložnosti je nujno, da se izrazi zahvala vsem tistim domačim in tujim podjetjem, samoupravnim organom, družbenopolitičnim organizacijam, občinski zvezi za telesno kulturo, izobraževalnim institucijam — šolam in vsem konstruktivno delujočim funkcionarjem, ki so v eni ali drugi obliki prispevali in ustvarjali pogoje optimalne organiziranosti za realizacijo postavljenih programov pri kvalitetni in kvantitetni vzgoji alpskih smučarjev koroške regije.

Vsem nastopajočim alpskim smučarjem želimo čimveč športne sreče in uspehov v novi sezoni.

Drugič pa kaj več o tekačih in skakalcih.

Tone Potočnik

Šah

Šahisti Fužinarja bodo v naslednji sezoni tekmovali v drugi slovenski ligi. To, česar smo se bali, se je zgodilo: ni se jim posrečilo obdržati se v prvem kvalitetnem razredu. Potem ko so odklonili sodelovanje nekateri šahisti iz širše koroške regije in formirali svoje tekmovalne ekipe, je bilo težko izbrati solidno moštvo, ki bi se uspešno upiralo renomiranemu klubom prve slovenske lige. Vendar bi se lahko z malo več sreče, boljšo organiziranostjo, zavzetostjo in trudom obdržali v njej. Če pa pogledamo rezultate, ki smo jih dosegli letos v klubskem merilu, je za to ekipo pravo mesto v drugi ligi. Ostane nam torej le upanje, da se bomo kmalu spet preselili v višji tekmovalni razred, seveda, če bo več zavzetosti in želje po uspehu pri igralcih in vodstvu.

Da je prišlo do stagnacije ravenskega šaha, je krivo tudi to, ker skoraj ni več tekmovanj, organiziranih s pomočjo sindikata. Prav tako ni bilo klubskih prvenstev in kategorijskih turnirjev. Ni odveč, če omenim, da je mobilnost šahistov Fužinarja v precejšnji meri odvisna od množičnosti sindikalnih tekmovanj. Zadnja leta ni bilo medobratnih in občinskih sindikalnih tekmovanj, razen republiških, kamor smo poslali zastopstvo. Splošna množičnost v organiziranosti in sodelovanju pa daje kvaliteto in tudi uspeh.

Sindikalna tekmovanja bi bilo možno organizirati tudi ob prostih sobotah in v nedeljo dopoldne. Tisti, ki jim je šah prijetna rekreacija — to pa je tudi cilj sindikalne športne dejavnosti — se jih bodo gotovo udeležili.

Ob zaključku obdobja uspešnosti in neuspešnosti pri sodelovanju v I. ligi naj povem kaj več o tem, kako je letošnja ekipa tekmovala. V glavnem je nastopala v postavi: N. Ristič, J. Jesenek, Veronik, dipl. inž. Žunec, F. Kolar, Erjavc, Vranik v članski, Planinšek, Rotovnik in S. Pušnik v mladinski ter I. Valtl in D. Pušnik v ženski zasedbi. Večkrat pa je bilo treba nastopiti z rezervami, tako da je bilo pri tekmovanju udeleženo skupno 18 naših šahistov in šahistk. V članski konkurenci je bilo težko osvojiti celo točko. To potrjuje podatek, da je samo Jesenku uspelo dvakrat osvojiti celo točko, ostali so se morali zadovoljiti z remiji ali pa kloniti. Z nastopom mladincev smo lahko zadovoljni, medtem ko smo v ženski konkurenci bili skoraj vedno prikrajšani, saj smo praktično nastopali z eno samo žensko, kar zgoljerno pove, da na Ravnah ni vnetih ljubiteljev šaha.

Med posamezniki je polovico možnih točk osvojil J. Jesenek, odgovorno in uspešno je igral mladince S. Pušnik, medtem ko je I. Valtl v ženski zasedbi s svojim prvim uspešnim na-

Rezultati posameznih naših športnikov — alpskih tekmovalcev

	Veljavne FIS točke v 71/72	Število mednarodnih nastopov	Najboljši dosežek	Veljavne FIS točke
Smuk				
Irena Jež, Ravne	78,59	3	70,79	72,85
Jurij Potočnik, Ravne	124,14	1	113,11	135,11
Roman Höcl, Ravne	—	—	—	—
Andrej Kozelj, Slovenj Gradec	—	—	—	—
Jože Kolar, Črna	—	—	—	—
Slalom				
Roman Höcl, Ravne	123,65	8	59,26	59,95
Jurij Potočnik, Ravne	84,52	3	69,83	87,12
Andrej Kozelj, Slovenj Gradec	89,03	7	66,86	88,86
Irena Jež, Ravne	90,15	5	69,56	91,56
Jože Kolar, Črna	—	2	—	—
Veleslalom				
Roman Höcl, Ravne	76,90	7	43,71	48,31
Andrej Kozelj, Slovenj Gradec	56,55	7	66,91	69,36
Jože Kolar, Črna	—	2	82,92	94,25
Irena Jež, Ravne	68,59	1	91,73	113,73
Jurij Potočnik, Ravne	92,17	5	122,47	144,47

Navedeni rezultati so bili doseženi na raznih mednarodnih tekmovanjih doma in v inozemstvu, v konkurenci, kjer so nastopali najboljši svetovno znani alpski smučarji. Težko je bilo doseči kaj več, če vemo, da vsa svetovna in evropska smučarska elita ne dala nič drugega kot to, da se mesece in mesece pripravljajo telesno, duševno in tehnično pod vodstvom številnih najboljših trenerjev, psihologov in zdravnikov. V ta namen so na razpolago neomejena finančna sredstva, poleg nešteti materialnih dobrin, ki jih v eni ali drugi obliki prejemajo številni alpski smučarji. Zato borba v tem »smučarskem cirkusu« ni enostavna, ampak neizprosna in brez sentimentalnosti. Sleherni je izpostavljen nešteti nevarnostim in poškodbam, čeprav je ta dejavnost po televiziji videti lepa in privlačna. Samo ena nezdoda v sezoni izloči tekmovalca iz nadaljnjega tekmovanja za doseganje najboljših rezultatov. To se je pripetilo tudi našim smučarjem.

Kako pa je pri nas? Imamo mladino, ki ima iste lastnosti in vse osnovne pogoje, da lahko

doseže nekaj več kot običajen športnik. Rekel bi pa, da ima še nekaj več vrlin, ker se je pripravljena boriti, odpovedovati se običajni lagodnosti in življenju in stremeti k boljšim dosežkom, kljub temu, da se zaveda, da ni v enakopravnem položaju z drugimi svojimi vrstniki. Zadovoljna pa je, čeprav se razvija v pogojih, ki jih skušajo konstruktivno delujoči družbeni delavci čim bolj ustvariti pri vsakodnevnem delu v raznih organizacijah. Zadovoljna je z vsakim boljšim dosežkom, ki ga doživlja na svojstven način in je spodbuda za naprej. Skromna sredstva omogočajo samo nekaj treningov, kondicijske priprave pa potekajo doma v prostem času ob osnovnih šolskih obveznostih, ki jih ima sleherni posameznik.

Vrnimo se k bistvu članka. Nastopila je nova zimska sezona 73/74 in z njo tudi nova pričakovanja za nas in za tekmovalce. Borba v mednarodni smučarski areni se je začela. Vajno bo zakorakala tudi naša domača koroška smučarska mladina. Mnogi so si v pretekli sezoni na domačih tekmovanjih priborili status

stopom dosegla več, kot smo pričakovali. Z večjo zavzetostjo članske ekipe, s sedanjo mladinsko in žensko zasedbo, bi se lahko kmalu vrnili v prvo slovensko ligo. To pa si menda vsi skupaj želimo!

Se rezultati zadnjega ligaškega dvoboja: Branik (Maribor) — Fužinar 6:4.

Za Fužinarja so zmagali J. Jesenek na članski, S. Pušnik na mladinski deski in I. Valtl pri članicah, medtem ko sta Verovnik in Rotovnik remizirala. Verovniku je to uspelo proti mojstru Lešniku!

Zmagovalec vzhodne slovenske šahovske lige za leto 1973 je Kovinar iz Maribora in bo igral finale s prvakom zahodne slovenske lige za naslov republiškega prvaka, kar mu daje možnost, da se bori v kvalifikacijah za vstop v drugo zvezno ligo. Izpada sta Slovenska Bistrica in Fužinar. Nova člana vzhodne lige pa bosta Dravograd in Slovenj Gradec. Čestitamo!

NAMIZNI TENIS

Na turnirju republik v pionirski konkurenci, ki je bil 29. in 30. novembra v Idriji, sta nastopili tudi naši pionirki Darja Černovšek in Jana Ačko, Darja za prvo, Jana pa za drugo slovensko reprezentanco, obe skupaj pa za mestno reprezentanco Raven, ki je bila med osmimi ekipami tretja. Za debi v reprezentanci vrstah obema kakor tudi trenerju Jamšku iskreno čestitamo.

V soboto in nedeljo, dne 1. in 2. decembra, je bil v Ljubljani II. odprti republiški turnir za mladince in mladinke. Mladinci — pionirji niso dosegli pomembnejših rezultatov, zato pa so mladinke (Štruc, Režonja, Černovšek) presenetile najprej v ekipnem delu tekmovanja, ko so po ogorčeni borbi v polfinalu premagale Triglav s 5:4 in nato v finalu še oslabiljeno Olimpijo (brez Kalanove) s 5:0. Tekmovanje med posameznicami pa je bilo kljub odsotnosti Kalanove izredno razburljivo. Zvonka je morala v polfinalu po zagrizeni borbi premagati Langerholcovo (Ilirija) 2:1, da se je v finalu lahko srečala z Novakovo (Triglav), ki je pred tem izločila klubsko tovarišico Zakojčevu. Finalni dvoboj je dobila Zvonka z 2:1 potem ko je Novakova vodila v 3. setu s 15:10 in nato izgubila s 16:21.

Uspeh, vreden spoštovanja!

V soboto in nedeljo, 15. in 16. decembra, je bil v Ljubljani odprti zvezni mladinski turnir, kjer pa naše mladinke zaradi nesrečnega, nepravičnega žreba niso imele posebnega uspeha, saj so izpadle že v prvem kolu s STK Vojvodino s 3:2 po dvoboju, ki je trajal skoraj dve uri. V soboto, 15. decembra, pa je bilo na Ravnah tudi področno prvenstvo posameznikov za kategorije mladincev, mladink, pionirjev in pionirk, ki se ga je udeležilo 168 tekmovalcev iz Črne, Mežice, Prevalj, Raven, Mute, Vuzenice, Slovenj Gradca in Mislinja. Po zagrizenih borbah so se tekmovalci v posameznih kategorijah razvrstili takole:

Mladinci: 1. Bogomir Likar, Muta, 2. Igor Filipančič, ŠSD Gimnazija, 3. Vojko Lukner, Muta.

Mladinke: 1. Zvonka Štruc, 2. Danica Režonja, 3. Darja Černovšek, vse NTK Fužinar.

Pionirji: 1. Stojan Sater, 2. Iztok Janežič, 3. Bojan Leš, vsi NTK Fužinar.

Pionirke: 1. Darja Černovšek, 2. Jana Ačko, 3. Elica Sovič, vse NTK Fužinar.

Poudariti je treba, da je tudi poznavalec namiznega tenisa presenetila dobra igra igralcev iz Mute, posebno še zmagovalca pri mladincih Likarja, ki je povsem zaslužen zmagal. Ugodno je presenetil tudi Filipančič, ki je za odbojkarja nadporečen pingpongkaš. Razvrstitve v drugih kategorijah niso nobeno presenečenje in so odraz trenutnih sposobnosti in moči posameznikov.

Istega dne popoldne so se med sabo pomerili veterani občine Ravne, sposobni igrati namizni tenis ter rojeni leta 1933 in mlajši. Kljub temu da nekateri niso vadili za to tekmovanje, da so bili nekateri zadržani, so se na tekmovanju zbrali: Hinko Krajger, Stanko Lodrant, Jože Kotnik, Tomo Tasič, Jože Osenjak, Jože Sater, Oto Hafner, Ivan Steharnik, Peter Steharnik, Jože Homan, Anton Godec in Mirko Vidovšek.

Po zagrizenih borbah v treh skupinah so se v finalu srečali: Jože Sater, Jože Homan in Jože Osenjak. Končni zmagovalec je postal Jože Osenjak, ki je najprej premagal Homa-

Taborniki na pohodu

na z 2:1, nato pa po zagrizenem boju še Saterja z 2:1, pri čemer je odločitev padla šele v kixsu. Sater je po predhodni zmagi nad Homanom postal srebrn.

Velika borbenost in vztrajnost nastopajočih v mladinski, pionirski kakor tudi v kategoriji veteranov, zavezujeta tako iniciatorja in pokrovitelja ObZTK, kakor tudi letošnjega organizatorja NTK Fužinar, da postaneta obe tekmovanji tradicionalni oziroma da se končno realizira ideja o osnovnošolski področni ligi.

V soboto in nedeljo, 22. in 23. decembra, pa je bilo v Ljubljani namiznoteniško prvenstvo za mladinke in mladince, članice in člane v posamičnih in parnih konkurencah.

Če ocenimo samo nastop naših, lahko rečemo, da je največje presenečenje prvenstva bila pravzaprav Danica Režonja, ki je pri mladinkah morala najprej premagati Černovškovo, potem Zakojčevu z 2:1, Doro Jeler z 2:1, da se je na presenečenje vseh znašla v finalu, kjer jo je Kalanova sicer premagala z 2:0, vendar je bila Danica skoraj enakovredna nasprotnica. Lansko leto je bila naša Zvonka na enakem tekmovanju tako kot letos Danica druga. Zvonka pa je v četrtfinalu premagala po ogorčeni borbi Langerholcovo z 2:1, nato pa v polfinalu klonila po enakovredni igri proti Kalanovi z 0:2 in tako postala tretja. Tako visoke uvrstitve dveh igralk na slovenskem prvenstvu nismo imeli že desetletje nazaj.

Posebno velja poudariti še zelo dobro igro Zvonke v osmini finala članic proti kasnejši zmagovalki Jelerjevi, ko je po zelo dobri igri in tesnih izidih v posameznih setih izgubila z 1:3. Na pragu največjega presenečenja pa je bil mešani par Pavič-Štruc, ko je v mladinski konkurenci po izredni igri klonil z 3:1 (pri čemer je bil prvi set izgubljen z 23:25) proti kasnejšima zmagovalcema Kalanovi in B. Raku in tako zasedel zelo dobro 5. mesto, kar ni bilo pričakovati.

Za vse naše pa lahko rečemo, da so se pošteno borili in iz nadaljnjih tekmovanj izpadli od boljših. Če

IZ DELA TABORNIKOV

Za 80. obletnico rojstva Prežihovega Voranca so taborniki odreda Koroških jeklarjev organizirali dvodnevni pohod, na katerega so povabili še dravograjske in slovenjegraške tabornike. Kljub slabemu vremenu so se zbrali 13. oktobra na Ravnah in krenili proti Kefrovemu mlinu. Na svojem pohodu so se ustavili na Rimskem vrelcu, pri Jurčku in pri Kotnikovi bajti, kjer se je rodil Voranc.

30. oktobra se je na Prevaljah zbralo 45 tabornikov. S tov. Aberškom in tov. Ferkom so se odpravili na pohod mimo Farne vasi po vijugasti cesti okoli Brinjeve gore proti Žažetu. Blizu Žažeta so ob spomeniku, kjer sta padla kurir Juh in Žažetov sin, položili cvetje in prižgali sveče. Tabornice so zapele parti-

zansko pesem. Pot so nadaljevali mimo ruševin požgane Prikeržnikove domačije proti Rakitniku. Pri Rakitniku so se zbrali na dvorišču okoli spomenika in z enominutnim molkom počastili spomin na padle borce, potem pa položili cvetje in prižgali sveče.

Mlada gospodinja jim je postregla z moštom in domačim kruhom.

Ko so se v mraku vračali proti Prevaljam, spočiti od mestnega hrupa in obogateni s spomini, so zapeli partizansko pesem.

V domu telesne kulture na Ravnah je bilo 17. novembra 1973 športno tekmovanje tabornikov odreda Koroških jeklarjev v šahu, streljanju z zračno puško in plavanju. Tekmovanja se je udeležilo okrog 60 tabornikov.

»Modri encijan« na Prevaljah

Priprave za ustanovitev samostojnega odreda na Prevaljah so tekle več kot leto dni, 8. decembra pa je bil na Prevaljah ustanovni občni zbor, na katerem so se vsi taborniki izrekli za samostojni odred, ki ga bodo začasno imenovali »Modri encijan«.

V zimskem času je bil na Ravnah tečaj za vodnike, tako so prevaljski mladinci hodili na predavanja, s tem pa so Prevalje dobile nekaj sposobnih vodnikov. Na začetku svojega dela so bili prevaljski taborniki popolnoma brez opreme, zdaj imajo dva šotora, sekiro in žago, denar za to pa je dala osnovna šola Prevalje.

Zelje prevaljskih tabornikov so, da bi se družbenopolitične organizacije bolj zanimale za njihovo delo, ker bodo brez njihove pomoči težko delali. Tudi zdaj, ko so se osamosvojili, bi še vedno radi tesno sodelovali z ravnskimi taborniki. Radi pa bi končno tudi dobili obljubljeni sobo, kajti še vedno velja pogovor: »Preveč je obljubiti in dati!«

Zvonko Robar

ZAHVALA

Ob boleči izgubi mojega moža in očeta IVANA ŠTRUCA se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znanem, društvom in organizacijam za darovano cvetje in vence ter za izraženo sočustvovanje.

Hvala ravnski godbi, pevcem, govornikom za lepe poslovilne besede in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Žalujoča žena Jožefa, sinova Ivan in Jože z družinama.

Gibanje zaposlenih v tovarni

od 21. XI. 1973 do 20. XII. 1973

Zap. št.	Priimek in ime	Rojen	Kvalifikacija	Obrat	Odkod je prišel
Sprejeti delavci					
1.	Arnold Marjan	20. 12. 1952	SS el. tehn. j. t.	el. remont j. t.	prva zaposlitev
2.	Bartulović Marko	27. 9. 1931	NK delavec	obr. ind. nožev	ponovna zaposlitev v ŽR
3.	Belšak Zvonko	28. 11. 1950	PK zidar	topilnica	iz druge delovne organizacije
4.	Čas inž. Miroslav	12. 12. 1945	VSS inž. str.	energetsko gospodarstvo	iz JLA
5.	Dvoršak Jožef	5. 9. 1952	PK strugar	topilnica	iz druge delovne organizacije
6.	Erlah Andrej	20. 9. 1947	PK voznik motornih vozil	promet	iz druge delovne organizacije
7.	Flac Ignac	17. 10. 1951	KV ključavničar	strojni obrat	iz druge delovne organizacije
8.	Hebar Roman	21. 1. 1951	KV živinorejec	vzmetarna	iz druge delovne organizacije
9.	Mravljak Stanko	3. 12. 1953	KV ključavničar	centralna delavnica	iz JLA
10.	Gostenčnik Marjan	8. 12. 1955	KV avtoklepar	obrat industrijskih nožev	prva zaposlitev
11.	Paradiž Ivan	21. 4. 1951	PK zidar	gradbeni remont	iz druge delovne organizacije
12.	Rodošek Norbert	30. 3. 1955	SS — gimnazija	vzmetarna	prva zaposlitev
13.	Šipek Rajko	14. 1. 1956	NK delavec	vzmetarna	iz druge delovne organizacije
14.	Weisbacher Miroslav	28. 5. 1953	PK rezkalec	obrat industr. nožev	iz JLA
15.	Zak Matjaž	29. 10. 1951	KV kuhar	obrat industr. nožev	iz druge delovne organizacije
Odjavljeni delavci					
1.	Camlek Avgust	1. 8. 1937	PK kopač rude	špedicija	samovoljna zapustitev dela
2.	Krpan Vlado	22. 8. 1950	NK delavec	topilnica	samovoljna zapustitev dela
3.	Mesner Drago	23. 7. 1952	NK delavec	obrat industrijskih nožev	samovoljna zapustitev dela
5.	Plešej Jožefa	16. 2. 1958	NK delavec	komunalni oddelek	samovoljna zapustitev dela
7.	Šteharnik Zmagoslav	24. 7. 1954	NK delavec	vzmetarna	samovoljna zapustitev dela
4.	Navodnik Janez	5. 11. 1923	NK delavec	energetska sl.	invalidska upokoj.
6.	Potočnik Stanislav	25. 8. 1944	VSS pravnik	kadr. sl.	dana odpoved
8.	Švab Anton	6. 6. 1953	KV ključavničar	str. obrat	dana odpoved

Izobrazba — kvalifikacija

Sprejeti delavci

1 — VSS inženir strojništva
1 — SS elektro tehnik j. t.
1 — SS gimnazija
2 — KV ključavničar
1 — KV živinorejec
1 — KV avtoklepar

1 — KV kuhar
1 — PK zidar
1 — PK strugar
1 — PK rezkalec
1 — PK strugar
1 — PK voznik mot. vozil
2 — NK delavec

Odjavljeni delavci

1 — VSS pravnik
1 — KV ključavničar
1 — PK kopač rude
5 — NK delavcev

RAZPORED DELOVNIH IN DELA PROSTIH DNI V LETU 1974 ZA ZAPOSLENE, KI DELAJO V ENA, DVE IN TRIIZMENSLEM DELU

Mesec	Dni v mesecu	Plačani prazniki	Nedelje	Proste sobote	Prosti dnevi	Delov. dnevi	Plačani dnevi	Plačane ure	Proste sobote
JANUAR	31	2	4	4	10	21	23	184	5., 12., 19., 26.
FEBRUAR	28	—	4	1	5	23	23	184	23.
MAREC	31	—	5	3	8	23	23	184	9., 16., 23.
APRIL	30	1	4	3	8	22	23	184	6., 13., 20.
MAJ	31	2	4	4	10	21	23	184	4., 11., 18., 25.
JUNIJ	30	—	5	2	7	23	23	184	8., 22.
JULIJ	31	2	4	4	10	21	23	184	6., 13., 20., 27.
AVGUST	31	—	4	4	8	23	23	184	10., 17., 24., 31.
SEPTEMBER	30	—	5	2	7	23	23	184	7., 21.
OKTOBER	31	—	4	4	8	23	23	184	5., 12., 19., 26.
NOVEMBER	30	3	4	3	10	20	23	184	2., 9., 23.
DECEMBER	31	—	5	3	8	23	23	184	7., 21., 31.
SKUPNO	365	10	52	37	99	266	276	2208	

Za dobro voljo

Poskus

Profesor kemije pri poskusu: »Če ne bom skrajno previden, bomo vsi skupaj pristali v onostranstvu. Prosim, dame in gospodje, stopite bliže, da mi boste laže sledili.«

Oporoka

Gostilničar na smrtni postelji svojim sinovom:

»In kaj sem še hotel reči: vino se da delati tudi iz grozdja!«

Disertacija

Téma doktorske disertacije iz 1. 1727: »Kako velik je bil Adam?«

Definicija

Berlinski fizik Ries: »Kemija je nečisti del fizike.«

Žalostno

Swift je vzdihnil: »Najpomembnejša odkritja dolgujemo najbolj neumnemu narodu — Nemcem!«

Naš upokojenec

Janez Navodnik, rojen 5. XI. 1923, v železarni od 1. marca 1958 dalje, nazadnje v energetski službi kot polnilec posod tehničnih plinov. Invalid. upok. 30. 11. 1973

Upravičeno

Mark Twain ni hotel dati prispevka za pokopališko ograjo:

— Zakaj bo pokopališču ograja? Tisti, ki so na njem, tako ne morejo ven, in tisti, ki je zunaj, noče not.«

Testament

Bogataš je prišel k advokatu in zahteval pravičen, nedvoumen testament.

— Ga ni, je rekel pravnik. Še bog je moral dati narediti dva in dvatisoč let se ljudje pripravajo, kateri velja.

Samo špeh

Mati in hči sta v muzeju obstali pred skeletom.

— To so kosti davno umrlega človeka, je razložila mati, hčerka pa se je začudila:

— Ali pride samo špeh v nebesa?